

CERTAMEN MARIÀ
(literari i audiovisual)
en honor a la

Mare de Déu de la Cabeza

Patrona de Vila-sana

6 d'octubre de 2019

Pontificia i Reial Acadèmia Bibliogràfico-Mariana de Lleida

Pontifícia i Reial Acadèmia
Bibliogràfica - Mariana de Lleida

Certamen Marià
en honor a la
Mare de Déu de la Cabeza,
Patrona de Vila-sana (Pla d'Urgell)

Distribució i encàrrecs a
Pontifícia i Reial Acadèmia Bibliogràfica - Mariana de Lleida
Carrer Acadèmia, 17
25002 Lleida
telèfons: 973-26 61 61 i 695 478 097

<http://www.lleidaparticipa.cat/academiamariana>

e-mail: academiabibliograficomariana@gmail.com

Títol: Certamen Marià en honor a la Mare de Déu de la Cabeza, patrona de Vila-sana (Pla d'Urgell)
Edita: Pontifícia i Reial Acadèmia Bibliogràfica - Mariana de Lleida
Carrer Acadèmia, 17; 25002 Lleida
Imatge de la portada: *La Mare de Déu de la Cabeza* (imatge venerada a l'ermita de la Casa Vella de Vila-sana)
Coordinador de l'edició: Juan Luis Salinas
Disseny de la portada: Blanca Roca i J. L. Salinas
Paginació i edició: J. L. Salinas
Suport tècnic en la digitalització: Javier Salinas
Fotografia: Gaya, A. M.; Martí, M. A.; M. C. S. Bisbat de Lleida;
i captacions de l'enregistrament de Climent, J. i d'Internet
Impressió: Arts Gràfiques de la Diputació de Lleida
Primera edició: novembre del 2019
Dipòsit Legal: L 1290-2019

*Aquesta publicació està protegida per la llei,
raó per la qual s'haurà de demanar permís per la seva reproducció i queden
reservats tots els drets.*

Pontifícia i Reial Acadèmia Bibliogràfica - Mariana de Lleida

Certamen Marià
en honor a la
Mare de Déu de la Cabeza,
Patrona de Vila-sana (Pla d'Urgell)

La Junta de l'Acadèmia Mariana va prendre la decisió de publicar el present recull dels poemes i treballs guardonats al Certamen Marià (literari i audiovisual) que es celebrà el 6 d'octubre de 2019 en honor a la Mare de Déu de la Cabeza, Patrona de Vila-sana (Pla d'Urgell), el qual va estar organitzat per la Pontifícia i Reial Acadèmia Bibliogràfica Mariana de Lleida. Lleida, octubre de 2019

El certamen es celebrà al Paranimf de la

Casa de l'Església-ACADÈMIA MARIANA

• Índex

• Introducció	9
• Breu nota sobre l'Acadèmia Mariana	21
• Petita ressenya sobre la Mare de Déu de l'Acadèmia, la Verge Blanca	27
• Petita ressenya històrica sobre l'advocació de la Verge de la Cabeza	33
• Vila-sana i la Mare de Déu de la Cabeça	39
• Ressenya sobre els certàmens marians	59
• L'Acadèmia Mariana i la Virgen de la Cabeza. Crònica del Certamen Marià de 1934	69
• Convocatòria i bases del Certamen Marià de l'any 2019	79
• Programa de l'acte de lliurament de guardons del Certamen Marià 2019	87
• Paraules de la Mantenedora del Certamen Mari Pau Huguet Subias	89
• Veredicte del Jurat del Certamen Marià de l'any 2019	99
• Recull de les obres premiades al Certamen Marià de l'any 2019	107
- <i>El que ningú pensa</i> de Elena Aventín Casanova	111
- <i>Casualitats?</i> de Maria Teresa Fraile Alonso	115

- <i>Maria al meu costat</i> de Laura Adsuar Cortés	119
- <i>Imatge de la Mare de Déu del Cap</i> de Marc González Zarza	123
- <i>Tot pensant en la Verge</i> de Nora Botán Salas	125
- <i>Estimar i sentir-nos estimats</i> de Alba Peralta Carretero	127
- <i>L'edifici de l'Acadèmia Mariana.</i> audiovisual de Fco. Javier Salinas Sánchez, comentari de presentació de Jordi Pérez Ansotegui	129
- <i>Una Mare en el cel</i> de Rodrigo Larios Navarro	133
- <i>Mi camino, María, reina del peregrino</i> de Vanessa Baena Écija	137
- <i>Estela salvadora</i> de Manuel Laespada Vizcaíno	143
● Salutacions	149
- <i>de Maria Lorena Jurado Tarragona</i> <i>Presidenta de la Confraria de la MdD de la Cabeza</i>	151
- <i>de Joan Sangrà Farré</i> <i>Alcalde de l'Ajuntament de Vila-sana</i>	153
- <i>de Rosa Maria Perelló Escoda</i> <i>Diputada a la Diputació Provincial de Lleida</i>	155
- <i>de Mn. Josep Maria Vilaseca i Ribalta,</i> <i>Vicari General del Bisbat de Solsona</i>	157
- <i>del Dr. Joan Viñas Salas</i> <i>Director de l'Acadèmia Mariana de Lleida</i>	159
- <i>de Francesc J. Cerdà Esteve</i> <i>Tinent d'Alcalde de l'Ajuntament de Lleida</i>	163
- <i>de Mons. Salvador Giménez Valls,</i> <i>Bisbe de Lleida</i>	165
● Programa del concert ofert per la Coral l'Estel del Cercle de Belles Arts de Lleida	167

● Introducció

La figura de Maria es pot contemplar, tant des d'una vessant humana com espiritualment, des de molts punts de vista; podríem dir que ofereix una perspectiva polièdrica que ens parla i ens mostra el seu tarannà en diferents aspectes de la vida segons els ulls amb els que cadascú s'atansa a ella. Preval, però, el seu silenci, la seva humilitat i, per sobre de totes elles, la seva disponibilitat a fer el que el Pare volgués, posada de manifest en aquell *fiat voluntas tua* amb el que es va anorrear i admetre el que Ell li estava dient i ella no entenia, disposada, amb tot, a deixar-se anar en els seus braços i admetre que passés el que Ell desitgés, tot més enllà del que ella pogués haver planificat o il·lusionat.

Va decidir no comptar per a res, de manera que fos Ell qui desenvolupés el que necessités, el que li freturés o, simplement, desitgés en la seva voluntat. I va ser llavors, paradoxalment, quan va convertir-se en la dona més important de la humanitat, aquella que ha estat més admirada, aquella de la que més s'ha requerit la seva intercessió, ni més ni menys que

davant del mateix Déu. La que va possibilitar la Redempció a l'acceptar la voluntat de Déu. Aquella, per fi, que va esdevenir la mare de Déu al fer-se, aquest, un de nosaltres i venir al món per tal de salvar-nos i mostrar-nos el camí per arribar al Pare, tot cuidant-lo, defensant-lo, acaronent-lo, educant-lo, atenent-lo en tot el que va necessitar com a plenament humà que era.

Ella, des d'aquesta entrega confiada i total, no va dubtar en haver de renunciar a tot, anar a atendre i desplaçar-se, fugir, estar amb l'ai al cor, tornar, veure's encarada als seus veïns, seguir, confiar, caminar, sofrir, patir, trencar-se de dolor, sentir, meditar i conservar-ho tot en el seu cor, enaltir i lloar, acompanyar, acollir els altres,...

Ella havia començat la seva història en un raconet del món anomenat Natzaret, en uns moments convulsos i en una etapa de la història que no lluïa pel seu benestar ni per les comoditats que oferia als que hi vivien en ella, menys encara pel respecte a la persona i a la vida mateixa. En aquell entorn, sense fugir ni amagar-se en qualsevol revol del raonament que li hagués permès justificar-se davant el seu propi fur intern, auto-enganyant-se, sense, tampoc, demanar garanties o aturar-se un instant a veure com ho podia manegar de forma que li resultés algun tipus de benefici, de reconeixement, de prestigi davant els que vivien al voltant de casa seva, o quan més enllà millor, ella va llançar-se amb un *sí* que remarcava l'accent allunyant-lo d'un *si* condicional o d'una acceptació relliscosa que vingués a acceptar només per tal de provar, de veure què passaria, d'ensumar quina seria aquella aventura. Tampoc va ser un *sí*, encara que afirmatiu, que tingués connotacions de resignació i indolència com si hagués dit *bueno, ves, què hi farem*.

El seu va ser un *sí* vital, ple de força encara que no fos del tot conscient per no entendre la manera en que passaria o l'abast del que l'àngel li estava dient; encara que en aquell

moment es torbés, i no ho semblés, va ser un *sí* animat i enèrgic, fonamentat en la plena confiança, discernit per haver sabut reconèixer que era Déu qui li parlava, fort des de la fortalesa que té un cor jove que no s'ha ancorat en la badia de la comoditat ni encallat en els esculls de les pertinences o dels aferraments a riqueses de qualsevol tipus que li desfan la capacitat de llançar-se, ni que sigui davant la crida de Déu, al futur en el que ell el fretureja des de l'amor. Va ser un *sí* generós i d'entrega, d'intimitat confiada des de la fe, la credulitat i l'abandó, ple de seguretat en aquell que ella estimava i l'emplenava de certesa i en qui havia ficat tota la seva esperança.

L'obertura, rapidesa i espontaneïtat de la seva resposta ens la mostra dòcil, forta i fragant, amb una joventut vigorosa que ens parla d'entrega, de futur, de confiança, franquesa i sinceritat, i de seriositat conscient alhora (fins i tot va fer preguntes sobre com podia passar allò), esdevenint model per a tots els qui seguiren el seu fill que, en tant que autèntics, si ho són realment, no poden ser encarcerats, ni rígids, ni endurits en el cor, ni cecs per la seva estretor de mires, ni sords al clam dels qui sofreixen. *Sóc l'esclava del Senyor: que es compleixin en mi les teves paraules* (Lc 1, 38), digué, i seguint endavant, esperant que el Pare anés fent i mostrant el camí, es disposar a donar-se marxant a atendre la seva cosina.

La seva decisió conscient, decidida i sense por, ens la mostra plena de compromís, confiança i, des d'aquell moment, conscient i refiant-se de la promesa que Ell li ha fet, en la mostra plena de Déu.

La fortalesa i el valor per l'acceptació de la proposta, l'acolliment de la crida que va rebre, porten Maria a ser-ne model per a la humanitat i a exercir la capacitat d'influenciar en les nostres vides, caminant junt amb nosaltres vers el Crist i mostrant-nos-el per trobar en Ell el Pare. D'aquesta manera, en

mig dels silencis en els que la trobem als evangelis, va adreçar-se als servents que atenien els convidats a aquella boda a la que també va anar el seu fill i els digué: *feu tot el que ell us digui* (Jn 2, 5). I ells ho van fer. Maria va influir en unes persones que potser no la coneixien ni tampoc al seu fill ja que els dos eren convidats del nuvis i Maria es va adreçar als servents. En aquests moments, després de tant de temps, Maria segueix tenint una gran influència, més que qualsevol altra dona o home al món, més que qualsevol persona que utilitzi les xarxes socials, per molts seguidors que hagi arribat a tenir la que més en tingui, i els mitjans de comunicació la reconeixin com a *influencer* (cf. *Christus Vivit*, n 44).

La seva força i la capacitat de influenciar en nosaltres li ve de la humilitat i del mantenir-se sempre en la presència del Senyor, vivint el seu amor. Passa desapercebuda i sembla no ser-hi, però ella no s'aparta mai del costat de Jesús.

A partir del *fiat*, Maria ha estat la dona més influent del món. Sempre al costat de Jesús, vivint l'amor i veient com es donava als altres, fins al moment de la seva mort, acollint el seu dolor, abraçant les seves paraules i cobrint el seu cos mort, i Maria, des d'aquell *feu tot el que ell us digui*, ens repeteix junt amb Jesús: *Convertiu-vos, que el Regne del cel és a prop* (Mt 4, 17). I si calia algun missatge més per mirar de convèncer-nos ella ens ho envia des del seu posat, des de la seva actitud, des de les seves accions a la vida quotidiana, des de la coherència amb la que viu el Crist, el seu fill.

Si ho mirem amb quietud, silenci i reflexió, podem observar què és el que el Crist ens diu i com Maria, ho fa tot fil per randa, ens ho transmet i repeteix: *feu tot el que ell us digui*.

Des d'una visió general adreçada a tots, podem atrevir-nos a extrapolar el que Crist ens manifesta com a voluntat de Déu en els

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

evangelis i, sintetitzant-lo, sentir que quan des del fons del meu ésser li pregunto Senyor, què vols que faci? m'està responnent: Estima'm i viu en mi. Siguis el meu testimoni. Tinguis fe i confiança en mi, i actua d'acord amb l'amor que t'he mostrat. Estiguis segur i no tinguis por, que el teu esperit reneixi de la gratuïtat dels dons de l'Esperit Sant, i viu l'amor, la veritat, la justícia i la pau. Que la relació amb els que t'envolten es fonamenti en el servei, el perdó i l'amor. Sent-los com a cosa teva i fes comunitat amb ells, vivint-la. I no facis malbé ni malbaratis res del que t'he donat.¹

Seguir aquesta voluntat de Déu es seguir el pla de vida que va seguir Maria. Seguir-lo és complir la voluntat del Pare i, per tant, és actuar com ho va fer Maria de Natzaret, aquella noia senzilla, alegre, plena de vida que estimava Déu i que va fiar-se d'ell en allò que li demanava.

Seguir aquest pla de vida és exposar-se a caure, a fallar, a estimbar-se contra el terra... però hi ha que tenen la vitalitat que tingué Maria i no s'acovardeixen; tornen a aixecar-se i continuen sabent que ella no ha deixat de ser al costat seu, en aquests moments més que mai, i s'apresta a treure'ls del fang i eixugar-los l'aigua dels tolls, aixoplugant-los amb el seu propi cos com fes amb Jesús al baixar-lo de la creu.

Per acompanyar d'altres en aquest camí, però, primer necessites tenir l'hàbit de recórrer-ho tu mateix. Maria ho va fer, afrontant les seves preguntes i les seves pròpies dificultats quan era molt jove. Que ella renovi la nostra joventut amb la força de la seva pregària i ens acompanyi sempre amb la seva presència de Mare (Christus Vivit, n 298).

Maria esdevingué mare de Déu i pel desig de Jesús, el nostre germà, mare nostra: *Dona, aquí tens el teu fill*. I adreçant-se

¹ Salinas, J. L.; (2015). *Senyor, què vols que faci?*. Editorial Bubok Publishing S.L., Madrid, pàg.: 217

al deixeble: *Aquí tens la teva mare* (Jn 19, 26-27). Si va acceptar al principi la seva voluntat, no havia d'acceptar-la en el moment de morir a la creu, ara que Ell li demanava que acollís tota la humanitat com a fills seus? Està clar que ho feu i no ens deixa de la mà, i segueix anant al nostre costat.

Avui, aquella noia és la Mare que vetlla pels fills, aquests fills que caminem per la vida cansats moltes vegades, necessitats, volent, però, que la llum de l'esperança no s'apagui (Christus Vivit, n 48).

Què pot fer un fill que s'estimi la seva mare i vulgui tenir-la contenta? Evidentment tot el que ella li hagi orientat, tot el que ell cregui que la farà feliç, tot el que calgui per tal d'enaltir-la i lloar-la davant el veïnat i allí on calgui. Totes les carícies del món,... i dir-s'ho. És en aquesta òrbita en la que s'ha d'emmarcar el certamen que cada any organitza l'Acadèmia Mariana de Lleida. No hi ha cap altre interès ni motivació, no hi ha cap pretensió de rememorar ni de mantenir una tradició, no es tracta de reproduir un vestigi del passat que es ressuscita cada any per tal de continuar un sense sentit que algun dia va suposar quelcom per aquells que vivien en aquell moment. No. L'únic motiu que manté aquest certamen des de, en aquesta edició, fa 152 anys, és el de lloar Maria, honorar la Mare de Déu i aprofundir i estendre l'amor a Maria mitjançant la literatura i les belles arts, tenint-la com acompanyant per arribar al Crist.

Tant de bo que aquesta capacitat d'influència en els altres fos quelcom que nosaltres estimuléssim i practiquéssim per escampar la Bona Nova de l'Evangeli, no ja a tots els països del món, potser una fita molt pretensiosa per a les nostres possibilitats i situacions personals, sinó als de casa nostra, o del carrer nostre, o de la nostra ciutat,... Tant de bo, sense pretendre emular Maria, que arribéssim a ser capaços de propagar l'amor incondicional a Jesús, com fes ella, transmetent, contagiant,... l'abandó en els seus braços restant nosaltres oberts al que ell

volgués de cadascú; tant de bo que arribéssim a penetrar en els nostres entorns de manera que la confiança en ell fos quelcom comú a tots els que hi som.

L'amor a Jesús i l'amor a Maria, tenint-la a ella com a companya de camí que ens ha d'esperonar en aquest procés d'atansament a Ell, tot tenint-la com a excepcional companya de camí, què menys que lloar-la i honorar-la, què menys que poder oferir-li el fruit de les nostres capacitats de crear bellesa expressant el que sentim vers ella,... Això és el que pretén aquest certamen, honorar Maria des de les Belles Arts perquè des d'elles es cultiva la bellesa que no és res més que una espurna de la presència de Déu.

Per tal que tot funcionés i fos realitat l'acte que vàrem gaudir, amb l'esplendor i la solemnitat que Maria es mereix, també, però, amb la senzillesa i la naturalitat que en ella són pròpies, es van haver de donar molts passos abans de la salutació amb la que els presentadors saluden el començament de cada edició i els components de la taula presidencial comencin la desfilada dins el seguici que els fa creuar el paranimf fins arribar a ocupar els seus llocs.

Si fem un repàs succint veurem que vam començar per decidir a quina imatge es dedicava el certamen d'enguany², després es va haver d'establir contacte amb els que la cuiden, presentar-los-hi l'Acadèmia Mariana, explicar el que és el certamen que aquesta organitza,... i ajudar-los a acceptar el formar part d'aquesta manera tan peculiar que tenim a Lleida d'honorar Maria, cada any en una advocació diferent des de la literatura i d'altres belles arts.

² En aquest moment intervenen la Junta de l'Acadèmia i la comissió organitzadora del certamen, que, d'una manera informal, ho comenten, aporten idees i,... surt la decisió de convidar a participar l'advocació concreta a la que es dedicarà el certamen.

Després es cercaren els premis i les subvencions, es pensaren els temes sobre els que els poetes i estudiosos haurien d'escriure, es redactaren les bases, es va dissenyar el fullet, es van haver de difondre (així com després el programa i en acabar el certamen estem fent amb la composició del llibre que el recorda i deixa constància documental del que va ser).

Una vegada feta la difusió de la convocatòria, primers de març, arribà el treball dels escriptors, poetes i investigadors, que tenen fins a finals de juliol per entregar les seves obres. Sense ells el certamen no existiria i són ells, gairebé no caldria dir-ho, qui són l'autèntic fonament d'aquesta festa que podria tenir molts formats i prescindir de molts dels guarniments que li hi fiquem, però que mai podria prescindir dels qui utilitzant la paraula escrita, o la imatge i en d'altres ocasions la música, la pintura o l'escultura, intenten apressar les espurnes de bellesa que Déu ens mostra i ens fica a l'abast, per tal d'enfilar-les i fer les garlandes amb les que guarnir el setial de Maria.

Llavors es convocà el jurat que després va haver de valorar els treballs copsant la seva delicadesa, la finesa i el domini del llenguatge, les referències intel·ligents que parlen sense dir-ho del que han de parlar, tot fent de l'expressió bellesa i, fonamentalment, de la lloança a Maria que reflecteixi l'amor vers ella. arribant, finalment, a l'acord de quines obres eren les millors i mereixedores de ser guardonades pel certamen, tot donant el veredictes amb la seva decisió.

Durant el setembre, ja quasi a les acaballes de l'estiu i molt a prop de la festa de la Mare de Déu Blanca de l'Acadèmia, patrona de la ciutat de Lleida, ens vam haver de relacionar amb els equips de protocol de les institucions, vam trobar la col·laboració dels funcionaris que, tot fent la seva feina, ens van atendre, però, amb entusiasme, delicadesa i paciència. La

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

comissió organitzadora³ va haver d'enviar les invitacions als patrocinadors, contactar amb les autoritats, revisar, preparar, coordinar,...

Es va haver de ficar a punt la instal·lació, amb tècnics que comprovaren els aparells,... i es reuní la comissió, continuant amb la seva feina, per tal de revisar els detalls i pensar les diferents possibilitats que podien donar-se o els entrebancs amb els que ens podíem trobar, i mirar de tenir prevista una solució per a cadascú d'ells pel cas que, arribat el moment, es donessin. Es van haver de fer i portar a imprimir els diplomes i contactar amb els premiats (un dels moments més gratificants del procés per la persona encarregada de fer-ho, especialment quan es contacta amb un guardonat de la secció d'autors escolars). Alhora que es va fent tota aquesta feina, es van encarregar el guarniment de flors i els poms per obsequiar la mantenidora, la directora de la coral i l'acompanyant en la lectura dels poemes guardonats; es preparà el paranimf,...

Durant tot aquest temps, pràcticament a partir de la segona quinzena, els presentadors⁴ van anar recopilant la informació necessària per tal de redactar el guió i van ficar a punt tot el que seria l'evolució de l'acte.

No ens podem oblidar d'un artista que també oferí el seu art a la Mare de Déu d'una forma molt austera i sense cridar l'atenció, ens referim al violoncel·lista⁵ que acompanyà la lectura de les obres guardonades i li oferí, en acabar-les totes, l'Ave Maria de Schubert interpretant-la d'una manera esplèndida.

³ Cal valorar la feina feta pel Ferran Grau Meda, la Cecília Domenech Jornet, la Conchi Santiago, el Manel Lana Seser, la Dolors Piñol, la Conxita Pedros Martí, la Maria Font Oncins, el Francesc Bolaños Diaz, la Mª Àngels Mestres Merino, la Blanca Roca Bitria, la Pilar Oliva i el Francesc Comaposada.

⁴ Els presentadors foren la Montse Caufapé i l'Albert Font-Tarrés

⁵ El violoncel·lista acompanyant la lectura de les obres ha estat el Miquel Gracia.

Hem de tenir present els "reporters" que van enregistrar fotografies i vídeos per tal de deixar constància tot fent la seva feina; com no, també cadascú dels membres de la coral que ens va oferir el concert,... i l'esplèndida mantenidora⁶ que va donar el sentit al començament del certamen parlant-nos de *Maria acollidora que es deixa acollir*.

L'equip d'acollida amb la Cecília, la persona de la Comissió encarregada d'aquest servei.

Possiblement desapercbudes i desapercbuts, hi va haver un magnífic equip d'acollida⁷ encarregat d'atendre els assistents i ajudar en el que fos necessari, format per noies i nois provinents d'instituts i col·legis, amb els professors que, sense veure's, han fet d'enllaç entre l'Acadèmia Mariana i els alumnes,

⁶ La mantenidora del certamen d'enguany va ser la Sra. Mari Pau Huguet Subias

⁷ L'equip d'acollida estava format per la Roser Boloix Martínex, la Lola Cabanes Salazar, l'Alejandro Diaz Flores, l'Ariadna Mir Sabaté, la Geanina Denisa Mihaila, l'Andrea Pascual Carvajal, la Maria Cabanes Salazar, l'Abdoulaye Touré, l'Unai Pérez Gilarbert, l'Ares Massana Prat i el Ricard Cots Solans.

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

tot oferint-los la possibilitat de participar i engrescant-los,...
També en silenci, donant recolzament i possibilitant els premis,
hi ha els patrocinadors que han finançat el pressupost,...

En definitiva, tot plegat, ha estat una munió de persones que ha fet possible, inconcebible que una única persona ho hagués fet tota sola, que durant el temps que ha ocupat s'hagi estat preparant i celebrant una mica d'homenatge a la Mare de Déu, en aquest cas, en les imatges que ens la han recordat amb les advocacions de Mare de Déu de la Cabeza, patrona de Vilasana i la Verge Blanca de l'Acadèmia, patrona de Lleida.

Juan Luis Salinas Sánchez⁸

Epígraf de l'Acadèmia retolat al llinda de la porta d'entrada

⁸ Juan Luis Salinas va estar el responsable de l'organització d'aquesta edició del Certamen

En reconèixer-nos criatures podem copsar la pròpia feblesa i la humilitat ens permet anorrear-nos davant el creador...
Gràcies a la humilitat hom pot admetre's tal com és i pot acceptar la pròpia petitesa i dependència dels altres.

(J.L.S.S.)

● Breu nota sobre l'Acadèmia Mariana

La Pontifícia i Reial Acadèmia Bibliogràfica Mariana de Lleida va ser fundada el 12 d'Octubre de 1862 pel Rvnd. Josep Maria Escolà i Cugat, amb la col·laboració del senyor Josep Mensa i Font i el Dr. Lluís Roca i Florejachs. En l'actualitat és una de les institucions lleidatanes més antigues.

La finalitat de l'Acadèmia és la de promoure i impulsar la devoció a la Mare de Déu, sota l'advocació de l'Acadèmia, patrona de la ciutat de Lleida, tot honorant-la i fent conèixer les seves virtuts mitjançant la literatura i les belles arts, i fomentant la devoció vers ella. La seva seu és al carrer Acadèmia de Lleida.

L'Acadèmia Mariana posseeix el doble títol de pontifícia i de reial. El de pontifícia concedit pel Papa Pius XI el 15 de maig de 1923; el de reial pel rei Alfons XIII, el 26 de juny de 1923, essent continuats els favors rebuts per gaudir d'ambdós títols, tant per part de la Casa Reial, com per part de la Santa Seu.

El 5 de gener de 1946 el Papa Pius XII, mitjançant un breu especial, declarà la Verge Maria de la Immaculada Concepció, sota el títol de Verge Blanca de l'Acadèmia, celestial patrona de la ciutat de Lleida, en igualtat amb Sant Anastasi màrtir que n'és el patró, atorgant-li tots els honors i privilegis litúrgics que de dret corresponen als patrons principals dels pobles. L'Acadèmia Mariana i el seu oratori, seu de la patrona de Lleida, La Verge Blanca, és una de les institucions més estimades pels lleidatans. En l'actualitat es continua la trajectòria fundacional, tot i que adaptant-la als nous temps.

Al 1865, el còlera va portar la mort a Espanya. Com no havia manera possible d'aturar l'epidèmia, el fundador de l'Acadèmia va organitzar unes rogatives a la Mare de Déu demanant-li que lliurés Lleida de la malaltia i oferint-li un cor de plata donat i finançat amb els donatius dels fidels lleidatans. El cor resultà ser quelcom més que un objecte decoratiu, en el seu interior es reproduïen els noms dels que l'havien finançat, inclòs l'alcalde Fuster.

Una munió d'elements curiosos omplen de significat el cor, al qual el converteixen en el millor exemple de l'art sacre que lliga el fervor popular amb l'art. A l'anvers dibuixa una filigrana en relleu amb l'anagrama de Maria, al centre del qual apareix l'escut de Lleida esmaltat; per sobre, coronant l'anagrama, hi ha una corona que inclou cinc pedres precioses, les inicials de les quals componen el nom de Maria (**mar**ina, **am**etista, **rob**í, **iris** i **àg**ata). El coll del cor de la part anversa, està coronat per flors de lis, element simbòlic identificador de Lleida, en ell es pot llegir *todo por y para María*, i en el seu contorn una inscripció en llatí que traduïda diu: *Maria, en la boca mel, a l'oïda melodia, al cor alegria i joia en el cor de Lleida*. El revers té molt valor donat que reuneix l'escut del fundador de l'Acadèmia Mariana, el del Vaticà i el d'Espanya (com a presagi i en clara al·lusió als títols de pontificia i reial que tindria després), tots coronats per la corona

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

imperial donat que en aquella època Espanya s'estenia per Amèrica i Filipines. El coll d'aquest revers és la clau d'uns dels episodis de Lleida més desconeguts, ja que en ell es llegeix *Lérida libre del cólera por María en 1865*. En el contorn d'aquest revers es llegeix la inscripció *En mi corazón estais para convivir y para morir*.

Lleida va donar el cor a la Verge, però l'Acadèmia encara no tenia una imatge que li permetés poder-la venerar. Es va convocar un concurs nacional que va quedar desert, demanant als participants que retiressin les imatges. Va resultar que la presentada pel jove escultor barceloní Maximiliano Sala Sánchez, una esvelta talla de fusta blanca de til·ler, no va ser recollida amb el que els responsables de l'Acadèmia van pensar que era voluntat de la Verge que fos aquella imatge la que quedés com a "guanyadora" i presidís l'Acadèmia, ara des de l'altar major de l'oratori. La seva festa es celebra el 2 d'octubre.

Façana de l'Acadèmia Mariana de Lleida

Entorn a la Verge Blanca s'han escrit més de 25.000 poesies i més de mig miler de llibres. Des del 1862 fins als nostres dies, la Mare de Déu ha estat honorada amb els jocs florals anuals, els segons més antics del món, després dels de Barcelona, i els únics que estan dedicats a Maria.

Des de la fundació de l'Acadèmia s'han organitzat cada any, tret dels compresos entre 1936-40, uns jocs florals coneguts com *Certamen literari marià*. Per tal d'honorar la Verge des de les diferents advocacions, cada any s'invita la patrona d'un indret diferent, o una advocació distinta, per tal que el certamen sigui en el seu honor. D'entre les edicions més anomenades podem recordar les dedicades a la Mare de Déu del Pilar de Zaragoza (1863), Mare de Déu de Montserrat d'Olesa de Montserrat (1864), Mare de Déu d'Atocha de Madrid (1865), Mare de Déu de Covadonga de Cangas d'Onís (1866), Mare de Déu de la Mercè de Barcelona (1869), Mare de Déu de Begoña de Bilbao (1891), Mare de Déu de Lourdes (1908), Mare de Déu de la Capilla de Jaén (1930), Mare de Déu de Mig-Aran de Viella (1965), Mare de Déu de Caacupé de Paraguai (1966), Mare de Déu de Fàtima (Leiria, Portugal) (1968), Mare de Déu del Lluch de Mallorca (1971), Mare de Déu de l'Alba de Tàrrrega (1984), Mare de Déu d'Almatà de Balaguer (1985), Nta. Sra. de Torreciudad (1986), Verges Patrones de totes les Comunitats Autònomes d'Espanya (1988), totes les Verges Patrones de les quaranta-una comarques de Catalunya (1989), Mare de Déu de Czestochowa de Polònia (1990), les Mare de Déu del Kremlin (l'Anunciació i la Dormició), patrones de Moscou (1991), les Verges Patrones dels trenta-cinc estats sobirans d'Amèrica (1992), Sta. Maria de Gardeny de Lleida (1998), Verge de Loreto de Llardecans (1999), Mare de Déu de Carrassumada de Torres de Segre (2004), Mare de Déu de la Unitat, de Romania (2005), Sta. Maria de Ripoll (2006), l'advocació "Mater Salvatoris", patrona dels col·legis de la Companyia del Salvador (2009), Mare Déu del Castell, patrona de Cullera (València) (2010). En el 150 aniversari de la fundació de l'Acadèmia (any 2012) el Certamen es va dedicar a la Verge Blanca de l'Acadèmia, patrona de Lleida.

La celebració dels jocs florals és una antiga tradició catalana i de la Provença, que té el seu origen en l'Edat Mitjana i

que es van revifar amb la Renaixença. Durant els darrers anys han anat desapareixent, restant els de l'Acadèmia Mariana com els últims testimonis a Catalunya d'un fet històric i cultural, la qual cosa els dóna un especial valor. Des de la seva fundació, els principals organismes i les primeres autoritats de la ciutat han recolzat la celebració del certamen, assumint la dotació dels diferents premis i aportant el seu ajut de diferents maneres.

El fons artístic, bibliogràfic i documental que posseeix l'Acadèmia, està constituït, com a element principal, per l'oratori que és utilitzat pel culte, tot honorant la Mare de Déu. Així mateix gaudeix d'un petit fons d'art marià i de fotografies de les imatges de les Verges d'Espanya, el qual procedeix de l'antic museu de l'Acadèmia Mariana. Un altre grup d'elements el constitueix el fons bibliogràfic marià de l'Acadèmia; aquest és important i nombrós. Hi ha molts exemplars únics de valor internacional. Junt a aquest ens trobem un gran fons de documents manuscrits de valor marià, religiós i cívic importantíssim. Una tercera categoria d'entre els materials que guarneixen l'Acadèmia la formen les partitures musicals, així mateix de caire marià, constituint un amplí fons. Aquest fons prové de donacions a l'Acadèmia Mariana, les quals han estat incrementades amb les aportacions dels seus directors i les activitats culturals pròpies de l'entitat, en ell hi ha les obres guardonades en els diferents certàmens. L'Acadèmia està oberta a tots els estudiosos i investigadors, els quals tenen accés al material que necessitin amb permís de la direcció.

L'edifici que originàriament va ser la seu de l'Acadèmia ha estat remodelat i ampliat en la reconstrucció efectuada entre l'any 2003 i el 2006, passant a ser la *Casa de l'Església-Acadèmia Mariana*, on s'acullen diferents entitats de la pastoral de la diòcesi així com les instal·lacions pròpies de la Pontifícia i Reial Acadèmia Bibliogràfico-Mariana de Lleida.

Acadèmia Mariana de Lleida

Claustre de l'Acadèmia Mariana (a dalt) i frontal del paranimf (a baix).

● **Petita ressenya sobre la Mare de Déu de l'Acadèmia, la Verge Blanca**

Potser estem parlant de l'advocació més recent, més jove, de Maria en les nostres terres i en concret en la nostra ciutat. El seu origen data de les primeries de la segona meitat del segle XIX, i en realitat va ser una advocació sorgida de la voluntat popular donat que, certament, el que es va encarregar i esculpir, i encara ara es venera, va ser, és, una imatge de la Immaculada Concepció.

La cosa va anar així com us explicarem. A l'any 1854, el 8 de desembre, el Papa Pius IX va proclamar el dogma de la Immaculada Concepció de Maria. A partir d'aquell moment tot el món catòlic va vibrar amb la constatació d'una creença que ja estava present i arrelada en infinitat de devocions i en els llocs més dispersos. Des del s. XIV existeixen referències a Espanya de confraries en honor a la Immaculada, la Pura,... essent la més antiga la de Girona que data de 1330. Molt més abans, en 675, el XI Concili de Toledo titula al rei visigot Wamba com *Defensor de la Puríssima Concepció de Maria*. Després s'obre una tradició de

devoció entre els reis hispans com Ferrant III el Sant, Jaume I el Conqueridor, l'Emperador Carles I, el seu fill Felip II,... fins arribar a Carles III que la va declarar patrona de tots els seus estats.

Dins d'aquest sentiment d'alegria pel dogma de la Immaculada, a Lleida neix la idea de fundar una institució acadèmica que es dediqui a aprofundir i estendre el coneixement de la Mare de Déu, al temps que se l'honora i lloa, i així neix, el 12 d'octubre de 1862, l'Acadèmia Mariana. La varen fundar Mn. Josep Maria Escolà i els senyors Josep Mensa i Lluís Roca. Coincidia també amb l'empenta i esplendor de la Renaixença catalana, amb el que la literatura, la pintura i les belles arts en general van ser el mitjà per escometre l'objectiu que estava, i segueix estant, recollit als estatuts de l'Acadèmia, el qual no és altre que honorar i enaltir Maria i promoure la devoció vers ella.

Tres anys després, al 1865, el còlera emmalaltia la gent arreu d'Espanya, portant-la a la mort. Com no havia manera possible d'aturar l'epidèmia, el fundador de l'Acadèmia va organitzar unes rogatives a la Mare de Déu demanant-li que lliurés Lleida de la temuda malaltia. Segons les cròniques del moment, Lleida gairebé no va estar afectada, al contrari del que va passar als pobles de tota la comarca. Tota la ciutat havia estat pregant i, per tal d'agrair-li la protecció a la Verge, l'Acadèmia va organitzar una celebració religiosa d'acció de gràcies el dia 4 de febrer de 1866. Dels diners que es van recollir per pagar les despeses de l'acte, van sobrar 600 reals i amb ells van pensar oferir a la Mare de Déu un cor d'argent, de mida natural que presentava una munió de símbols i els noms dels fidels que van aportar donatius per sufragar-lo, inclòs Manuel Fuster i Arnaldo, alcalde de Lleida en aquells moments. S'havia de conservar a l'arxiu de l'Acadèmia.

La Verge Blanca de l'Acadèmia, patrona de Lleida.

El 24 de juny de 1866 es va fer una cerimònia per beneir el cor i en acabar, el bisbe Puigllat va expressar a la Junta la importància d'adquirir una imatge de la Verge que pogués tenir el cor d'argent al seu pit. Al mes de setembre del mateix any es convocava un concurs nacional per tal de proveir l'Acadèmia d'una imatge de la Immaculada que la presidís. Va resultar "elegida" (tot i que no guanyadora ja que el concurs es va declarar desert) la proposada pel jove escultor barceloní Maximiliano Sala Sánchez, una esvelta imatge tallada en fusta de til·ler que va esculpir durant l'any 1867. El 12 de novembre de 1871 va ser traslladada a l'oratori recent acabat. És un gran exemple de com l'art sacre lliga el fervor popular amb l'art. Aquella imatge, la seva corona, el cor i un ceptre van ser destruïts a l'enfrontament del 36-39.

Després d'aquell desastre fratricida, es va fer una còpia de la imatge que no va ser gaire afortunada en la semblança amb l'original, principalment per l'alçada. Amb tot, l'11 de maig de 1944, el Padre Luján, Mn. José Luján García, en la festa del patró de la ciutat, Sant Anastasi, va fer una carta, publicada a La Mañana (diari local), en la que es preguntava per què Lleida no tenia patrona i va proposar que ho fos la Verge. En el certamen literari d'aquell any, el bisbe Joan Villar es va sumar a la proposta del Padre Luján i assenyala que Lleida havia de tenir la Mare de Déu per patrona i que l'advocació més adient era la Verge Blanca de l'Acadèmia.

Es va iniciar un moviment ciutadà en el que es demanava que la Verge Blanca fos la patrona i el bisbe va demanar a l'Acadèmia que s'encarregués de portar el procés cercant l'adhesió de les institucions religioses i civils de la ciutat, documentant-lo degudament. El 21 de novembre de 1944 ho van presentar a l'Ajuntament. Després de veure l'aclaparadora llista d'entitats i particulars que ho demanaven, la Paeria va presentar

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

un escrit al bisbe, el 25 de juliol de 1945, demanant-li que fes arribar la petició oficialment a la Santa Seu.

El 12 d'octubre de 1946, tot i que estava signat des del 5

de gener, va arribar el breu especial del Sant Pare Pius XII en el que declarava a la Verge Maria de la Immaculada Concepció, sota el títol de Mare de Déu de l'Acadèmia, celestial patrona de la ciutat de Lleida, en igualtat amb Sant Anastasi màrtir, que és el patró, conferint-li tots els honors i privilegis litúrgics que de fet correspon als patrons principals dels pobles.

La Verge Blanca de l'Acadèmia, patrona de Lleida, al seu Oratori de l'Acadèmia Mariana de Lleida, amb el cor de plata que li oferiren els ciutadans de Lleida.

No va ser fins un any després, el 14 d'octubre del 1947, que el bisbe Aurelio del Pino, el successor del bisbe

Villar, no va respondre a Roma i convocà tots els fidels de Lleida a celebrar la festa de la patrona el dia 17 d'octubre. A partir d'aquell any a Roma van fixar que fos celebrada el 2 d'octubre de cada any.

Durant aquest any es va fer una altra imatge que es va ajustar a les fotografies que hi havia de la primera, la qual és la que ens presideix des de l'altar de l'oratori de l'Acadèmia Mariana. També es va refer el cor (1950) sufragat una altra vegada per subscripció popular.

Com a curiositat podem dir que entre el munt de símbols que hi ha, a l'anvers del cor es pot llegir *todo por y para María*, i en el seu contorn una inscripció en llatí que traduït diu *Maria, en la boca mel, a l'oïda melodia, al cor alegria i joia en el cor de Lleida*. En el coll del cor es llegeix: *Lérida libre del cólera por María en 1865*, i per l'altra cara *En mi corazón estais para convivir y para morir*.

Des del 15 de maig de 1923 l'Acadèmia Mariana posseeix el títol de pontifícia, concedit pel papa Pius XI, i des del 26 de juny del mateix any el de reial concedit pel rei Alfons XIII.

Entre el plec d'activitats que es desenvolupen, com ara el Simpòsium Marià que es celebra cada dos anys, destaca el Certamen Marià que, tret dels anys 1936-40, s'ha celebrat ininterrompudament, en el qual s'honora la Mare de Déu convidant una advocació venerada en un altre indret.

Vulguem portar sempre la Mare de Déu dins el nostre cor i fiquem-lo al seu abast per tal que ella ens acompanyi en el camí vers el Crist.

Blanca Roca
i Juan Luis Salinas

La Verge Blanca al seu
cambriel de l'Oratori de
l'Acadèmia Mariana.

● **Petita ressenya històrica sobre l'advocació de la Verge de la Cabeza⁹**

La Mare de Déu, en la seva advocació de la Verge de la Cabeza, és venerada en una imatge que, segons la llegenda i de la mateixa manera que la resta de marededéus trobades a moltes contrades de la península Ibèrica com a fruit d'haver estat amagades per la por als sarraïns, va trobar un pastor de Colomera (Granada) anomenat Juan Alonso Rivas que estava pasturant els seus ramats per Sierra Morena, prop del turó

⁹ Dades tretes de diferents pàgines web:

https://es.wikipedia.org/wiki/Virgen_de_la_Cabeza

<https://virgendelacabeza.net/historia/>

<https://virgendelacabeza.net/santuario/>

<https://books.google.es/books?id=Ih7wCAAQBAJ&pg=PA61&lpg=PA61&q=Victor+Perez+Pallar%C3%A9s+a+la+Casa+Vella+de+Vila+sana&source=bl&ots=3SZU9JcNEa&sig=ACfU3U1Ij0racSaOsYAOEsIFnlFz6GKHDg&hl=es&sa=X&ved=2ahUKEwi4m8O-hrrlAhWSEVAKHWChB0oQ6AEwAnoECAkQAO#v=onepage&q=Victor%20Perez%20Pallar%C3%A9s%20a%20la%20Casa%20Vella%20de%20Vila-sana&f=false>

i d'altres petites obres com *Novena en obsequi de la Mare de Déu de la Cabeza*, Lleida, 2002

anomenat del Cabezo o de la Cabeza; aquest home va sentir dringar de campanetes i observà unes llums que li van cridar l'atenció. Es va atansar i va trobar una petita imatge de la Verge Maria. Va explicar, després, que Maria li va demanar que es fes un temple en aquell indret perquè aquesta era la seva voluntat. Això va passar la matinada del 11 al 12 d'agost de l'any 1227. També va rebre l'encàrrec de la Mare de Déu de que anés a Andújar, el poble més proper (a uns 30 Km) per tal d'anunciar a tothom el que havia passat i construïssin el temple.

La Verge de la Cabeza sense les robes amb que la guarneixen.

Ningú no va creure el pastor, que per cert era manco, fins que es va produir la guarició de la seva mà, llavors els iliturgitans (els andujarenys) el van escoltar i van fer la voluntat de la Mare de Déu construint el temple i finalitzant les obres el 1304.

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

Aquests fets podrien estar en relació i ser conseqüència d'aquests altres: Al segle I Sant Eufrasi, deixeble de Sant Jaume, va predicar el cristianisme a Iliturgi (l'actual Andújar) essent martiritzat. Les seves restes van ser dipositades en una església d'aquella ciutat amb la imatge de la Mare de Déu que li regalà Sant Pere, feta en cedre per Sant Lluc. L'any 712, amb l'arribada dels musulmans, van recollir les restes del sant i les dugueren al monestir benedictí de Samos (Lugo). Podria ser que en la fugida la imatge de Maria fos amagada en la muntanya, essent retrobada 515 anys després, justament quan feia dos que la ciutat fos reconquerida per Ferran III al 1225.

La Verge de la Cabeza en el Santuari de Andújar.

A finals del s. XVI el temple va ser molt reformat. Durant el s. XX, en el setge que va patir durant 8 mesos al refugiar-se en ell 1.135 persones, entre elles uns dos-cents guàrdies civils amb les seves famílies, i d'altres veïns del poble, va quedar totalment

destruït i la imatge de Maria va desaparèixer. N'hi ha que diuen que es destruï amb els bombardejos, també, però, n'hi ha una altra versió que sembla ser majoritària, segons la qual algun dels assetjats la va enterrar en un lloc desconegut de la Serra d'Andújar; fins i tot hi ha qui diuen que algú que va anar després de tot, la va trobar entre les runes i se la hauria emportat, havent estat vista al levant espanyol . El cert és que mai s'ha trobat i la que es venera ara és de l'any 1944.

El Santuari de la Mare de Déu de la Cabeza (oficialment *Basilica y Real Santuario de la Santísima Virgen de la Cabeza*) està situat al paratge anomenat Cerro del Cabezo, justament al centre del Parc Natural de la Serra d'Andújar, a 32 km al nord de la ciutat d'Andújar (Jaén). En ell es venera la imatge de la Virgen de la Cabeza, copatrona (junt amb S. Eufrasi) d'aquesta ciutat per una butlla del Papa Pius X de l'any 1909, i de la diòcesi de Jaén per butlla del Papa Joan XXIII de l'any 1959.

Des del s. XIII es fa una romeria el darrer diumenge d'abril, romiatge que per uns és el més antic d'Espanya, mentre que d'altres el situen després de la Romeria a Ujué (Navarra) que daten al 1043. De qualsevol manera són 790 anys de romeria per venerar la Mare de Déu al seu Santuari de la Verge de la Cabeza. Amb el carinyo propi dels fills, els devots d'aquesta advocació l'anomenen La Morenita pel seu aspecte lleugerament bru.

L'any 1702, Teresa de Cardona, Duquesa de Sessa i esposa de Feliu Fernández de Córdoba (Senyor de Bellpuig i Linyola), molt devota d'aquesta advocació, va portar la seva imatge a Utxafava, antic nom de Vila-sana abans que es segregués de Castellnou de Seana al 1933 (aquest nou topònim que no existia, va sorgir per significar que ja s'estava dessecant l'estany i no es contreien les malalties que hi havia fins llavors). La imatge de la Mare de Déu de la Cabeza procedia del mateix

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

santuari d'Andújar i, des d'aquell mateix moment, es convertí en copatrona de l'indret.

Imatge de la Mare de Déu de la Cabeza venerada a Vila-sana

La imatge fou instal·lada en una capelleta petita situada a l'interior del recinte de la Casa Vella, la qual es coneix com la ermita de la Mare de Déu de la Cabeza i on és venerada per la població. Aquesta capella té coberta a doble vessant, façana arrebossada i un petit campanar fet de maó. La porta d'entrada és d'arc rebaixat, i a sobre hi ha un òcul circular. La imatge original era una talla mudèjar que fou cremada durant la Guerra

Civil. Finalitzada aquesta, els propietaris de Casa Vella restauraren l'ermita i el campanar, i encarregaren la reproducció de la imatge a Andújar, d'on havia vingut la que la duquessa havia regalat als seus avantpassats. La imatge, situada en un retaule de fusta d'inspiració neoclàssica sobrecarregada, amb ornamentació amb motius vegetals (es creu que és l'original), presideix l'ermita de la Mare de Déu de la Cabeza de Vila-sana. A l'any 1993 es va restaurar profundament i es va demanar al pintor Víctor Pérez Pallarés que decorés la volta de canó del temple amb escenes de la Creació, acompanyat de cinc pintures sobre plafó de fusta pels murs laterals, les quals representen l'Anunciació, el Calvari, un retrat de la Verge i la entronització de la Mare de Déu de la Cabeza a Vila-sana; custodiant la porta hi ha dos àngels amb elements eucarístics.

A l'any 1993 es fundà la confraria de la Mare de Déu de la Cabeza de Vila-sana, la qual té l'objectiu de venerar-la, especialment amb l'organització d'actes dos cops a l'any. Així doncs, cada any és venerada la última setmana d'abril, coincidint amb la romeria que es celebra a Andujar, i, després, amb motiu de la Festa Major de Setembre per Sant Miquel.

Interior de l'ermita de la MdD de la Cabeza a la Cassa Vella de Vila-sana.

● Vila-sana i la Mare de Déu de la Cabeça

En el jardí, que teniu
a Catalunya, Senyora,
faltava la Flor, que el dora,
per això d'Andújar veniu;
En el centre de l'Urgell,
i en el poble d'Utxafava,
avui tothom us alaba,
i us invoca en tot flagell¹⁰,

Orígens històrics. De la baronia d'Utxafava a Vila-sana

A les Terres de Lleida, en un lloc privilegiat de la plana d'Urgell o Mascançà¹¹, se situa Vila-sana, un poble de recent

¹⁰ “Goigs a la Reina dels Àngels Maria Santíssima en sa prodigiosa imatge de la Mare de Déu de la Cabeça que es venera en la capella pública de la Casa Vella en el poble d'Utxafava”. A TORRES I GROS, Jaume. Història de Vila-sana (Baronia d'Utxafava). Ajuntament de Vila-sana, 1984, p. 28.

creació¹² però amb una bonica i reeixida història que possiblement es remunta al temps dels romans¹³. Sembla que el nucli de població permanent es va establir durant la dominació musulmana amb la denominació d'Utxafava¹⁴ i formaria part dels dominis de la casa d'Anglesola del segle XI¹⁵.

El Mascançà era aleshores l'avançada de la Marca de la Segarra, la frontera de llevant a ponent que havia estat conquerida pels comtes de Barcelona els germans Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II. L'any 1079 els comtes van cedir a Berenguer Gombau, un dels cavallers que havien ajudat en la conquesta, i a la seva esposa Sança, les terres des de Sant Martí de Maldà fins a Utxafava perquè les protegís i repoblés. Aquest matrimoni es convertia així en el fundador del llinatge i la baronia dels Anglesola, que prengué el nom del castell i seria decisiva en la conquesta feudal de la Catalunya Nova.

A partir del segle XII, la baronia va quedar dividida en tres branques: els senyors de Vallbona, els de Bellpuig i els d'Anglesola. Berenguer Arnau, primer baró de Bellpuig, s'establí

¹¹ Joan Yeguas recull l'etimologia de Mascançà, topònim d'origen romà, segons Coromines i Turull, que servia per anomenar la plana d'Urgell en època islàmica i durant la repoblació cristiana, i que, progressivament, es va deixar d'utilitzar. YEGUAS, Joan. "Sobre l'etimologia de Linyola i Utxafava al pla de Mascançà". Centre de Recerques del Pla d'Urgell "Mascançà", Anuari (2010), núm. 1, p. 155-157.

¹² El municipi va ser creat el 17 de juliol de 1933 pel Parlament de Catalunya. A J. YEGUAS, op. cit., p.165.

¹³ Jaume Torres situa a les escoles velles de Vila-sana l'anomenat Vilot, on s'hi troben restes d'un mosaic romà. A J. TORRES, op. cit., p.14.

¹⁴ Aquest nom s'ha relacionat amb el terme torre o vila murallada, o bé terra pantanosa o de llacs, que per alguns autors és d'origen àrab o andalusí; per d'altres podria ser d'origen iber o basc, significant casa, despoblat o llop. A J. YEGUAS, op. cit. p.163-166. El primer esment documental d'Utxafava se situa entre 1079 (segons Eritja) i 1159 (segons Torres). YEGUAS i GASSÓ, Joan: D'Utxafava i les Novel·les cap a Vila-sana. Crònica d'un procés d'independència (1895-1933). Centre de Recerques del Pla d'Urgell "Mascançà", Anuari (2010), núm. 9, p. 169-178, p. 169.

¹⁵ J. TORRES op. cit., p. 17.

a Bellpuig (Pujol Rubiols) on edificà la casa castell i capella. A Utxafava hi va posar un castlà que el representava; era un lloc poc poblat amb les terres arrendades a particulars o familiars i el dret de pastura i llenya cedit als templers¹⁶.

L'any 1283, Utxafava esdevingué una petita baronia amb Ramon d'Anglesola, fill segon de Berenguer d'Anglesola i Butsènit. La baronia integrava Utxafava i els Albercs¹⁷ Extingida la línia masculina, el senyoriu passà a ser possessió de diferents famílies -els Mur; els Queral; Guillem Joan de Casaldàliga, comerciant de Lleida- fins a ser adquirit per Ramon Folch de Cardona-Anglesola, baró de Bellpuig.

El 1422 aquest membre del llinatge preeminent de la noblesa catalana es nomenà baró d'Utxafava, unint novament el senyoriu a la baronia de Bellpuig¹⁸. Els Cardona van ostentar càrrecs de representació i de govern de la monarquia. Ramon Folch de Cardona-Anglesola i Requesens, virrei de Nàpols i Sicília i cap dels exèrcits de la Lliga Santa, va rebre el títol de duc de Soma (1502) creat per Ferran II d'Aragó a favor seu.

El seu fill, Ferran Folch de Cardona-Anglesola i Requesens, almirall de Nàpols i duc de Soma, es casà amb Beatriu Fernández de Córdoba duquessa de Sessa¹⁹ i Baena, neta del Gran Capità, emparentant amb una de les famílies més nobles d'Espanya. Els seus descendents es van fer conèixer com a ducs de Sessa i traslladaren la seva residència a Madrid, de

¹⁶ J. TORRES op. cit., p. 18.

¹⁷ Els Albercs també es citat en diferents variants, com Aubercs, Obercs o, actualment, Oberts. A J. YEGUAS, op. cit., p. 169.

¹⁸ J. TORRES op. cit., p. 18-21.

¹⁹ El ducat de Sessa és un títol nobiliari concedit per Ferran II d'Aragó a Gonzalo Fernández de Córdoba, el Gran Capitán, famós per les seves campanyes militars a Itàlia. Duu el nom del municipi de *Sessa Aurunca* (Caserta, Nàpols).

manera que les seves possessions catalanes passarien a ocupar un lloc secundari²⁰.

L'any 1695 Pere de Gomar i Tarroja, candeler fill d'un marxant de Bellpuig, rebia de mans de Francesc Pasqual de Llar i de Cadell, comte de Llar i procurador del duc de Sessa i baró de Bellpuig, la cessió d'un important establiment a Utxafava amb el dret de construir-hi una casa, la "Casa Vella", amb la que s'inicià la recuperació d'Utxafava. Cinc anys més tard obtingué de Félix Fernández de Córdoba, duc de Sessa, el càrrec de procurador general de les seves rendes a Catalunya, que comprenien les baronies de Bellpuig, Linyola, Calonge, el comtat de Palamós i unes cases de Barcelona²¹.

Un descendent seu emparentà amb els Dalmases de Cervera i la Casa Vella passà a aquesta família a partir de 1820²². Pel que fa a la baronia d'Utxafava, Vicenç III Osorio de Moscoso Folch de Cardona-Anglesola Fernández de Córdoba perdé els drets feudals l'any 1837 arran de la desamortització de Mendizábal²³.

Des d'aleshores, Utxafava, els Albercs o Oberts i les Novelles van passar a formar part del municipi de Castellnou de Seana. El 1863 les seves terres van viure l'arribada de les aigües del canal d'Urgell que, a més de portar l'aigua de rec per tota la plana, alimentava l'estany d'Ivars-Utxafava. L'indret esdevingué centre de vida social, econòmica i cultural de la zona, amb gran importància de la caça i la pesca. L'estany va ser dissecat el 1951 en contra de la voluntat popular que va conservar la memòria

²⁰ FELIU, Gaspar. "Un poble ressorgit: Utxafava (Pla d'Urgell) al segle XVIII". *Estudis d'Història Agrària* (2004), núm. 17, p. 439-453.

²¹ G. FELIU, op. cit., p. 441. MARTIN i ROIG, Gabriel. "Pere de Gomar de Bellpuig, Procurador General del duc de Sessa, 1701-1729." *Quaderns de El Pregoner d'Urgell* (2010), núm. 23, 2010, págs. 3-20, p. 3-4.

²² J. TORRES op. cit., p. 26.

²³ J. TORRES op. cit., p. 27.

ben viva del paratge, fent possible la seva recuperació quaranta anys després. Actualment és l'estany més gran de Catalunya i un espai natural protegit amb gran diversitat biològica i atractiu paisatgístic²⁴.

El municipi de Vila-sana quedà legalment constituït a resultes de la segregació d'Utxafava i les Novel·les de Castellnou de Seana, segons el decret aprovat pel Parlament de Catalunya el 17 juliol de 1933²⁵. El nom adoptat s'havia consensuat prèviament entre les diverses entitats que el conformarien²⁶.

Mapa del terme de Vila-sana elaborat per Joan Yeguas. A. J. YEGUAS, op. cit., p. 170.

²⁴ https://ca.wikipedia.org/wiki/Estany_d%27Ivars_i_Vila-sana
<https://seu-e.cat/web/vila-sana/govern-obert-i-transparencia/informacio-institucional-i-organitzativa/informacio-institucional/informacio-historica-sobre-el-municipi>

²⁵ J. YEGUAS, op. cit., p. 175-177.

²⁶ Es va escollir entre els noms Bell-indret, Vila-novella i Vila-sana. “El nom de Vila-sana apel·laria a la vitalitat d’aquesta nova entitat municipal, que hauria nascut forta i sana. Hi ha altre opinions, recollides oralment, que creuen que el nom també faria referència a la superació d’antigues pestilències, algunes derivades de les aigües estancades del terme.” A J. YEGUAS, op. cit., p. 171. A BELLMUNT I FIGUERAS, Joan. “Vila-sana”. A *Fets, costums i llegendes. El Pla d’Urgell*. Ed. Virgili-Pagès, Lleida, 1988, p. 363-364.

Estany d'Ivars i Vila-sana. Wikiloc. Espais Naturals de Ponent.

La Virgen de la Cabeza i el seu santuari d'Andújar²⁷

La veneració a la Virgen de la Cabeza és originària de la localitat jaenesa d'Andújar. Es tracta d'una Mare de Déu trobada per un pastor l'agost de 1227 al Cerro de la Cabeza, al cor de Sierra Morena, mentre estava pasturant el seu ramat. Estava situada entre dues pedres i envoltada de llums com si fossin estels. Segons la tradició podria tractar-se d'una imatge de cedre feta per sant Lluç que va arribar a mans de sant Eufrasi, amic de sant Jaume i bisbe d'Andújar. Segurament havia estat amagada per protegir-la dels infidels. La Mare de Déu es va manifestar al pastor -Juan Antonio Rivas, oriünd probablement de Colomera

²⁷ <http://cofrades.sevilla.abc.es/profiles/blogs/historia-de-la-virgen-de-la-cabeza>
<https://virgendelacabeza.net/historia/>

GÓMEZ MARTÍNEZ, Enrique. "Evolución histórica de la romería de la Virgen de la Cabeza". Instituto de Estudios Giennenses (enero-junio 2014), Real Academia de la Historia Boletín. Instituto de Estudios Giennenses, p. 219-238.

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

(Granada)- sanant-li miraculosament el braç i encomanant-li la construcció d'un temple.

El repoblament d'aquest territori que Ferran III de Castella havia conquerit als sarraïns dos anys enrere es va veure afavorit per la devoció creixent a aquesta advocació de la Mare de Déu. Des del darrer quart del segle XIII s'ha anat celebrant un romiatge – considerat el més antic d'Espanya- que amb el temps es va establir el darrer diumenge d'abril. La fundació de confraries i la construcció al segle XVII d'una gran basílica dedicada a l'Assumpció de la Mare de Déu, substituint l'ermita medieval, va popularitzar l'anomenada "Morenita y pequeña de Sierra Morena".

Vista aèria del Santuari de la Virgen de la Cabeza d'Andújar, Jaen.
<https://virgendelacabeza.net>.

Imatge de la Virgen de la Cabeza, venerada al seu santuari d'Andújar.

<https://www.todocoleccion.net/postales-andalucia/andujar-jaen-nuestra-senora-cabeza>

La Casa Vella i la capella de la Mare de Déu de la Cabeça

L'any 1699 Pere de Gomar hauria acabat la construcció de la Casa Vella on abans hi havia uns coberts i corrals del duc de Sessa i baró d'Utxafava. Aquest va ser el nucli del poble

d'Utxafava que s'aniria formant amb la construcció d'altres cases.

Dins del mateix recinte, Pere de Gomar va construir una capella per acollir el servei parroquial dels masovers de la Casa, i dels vilatans fins a la consagració de l'església parroquial de Sant Miquel. La capella va ser beneïda l'any 1702 i s'hi va entronitzar la imatge de la Mare de Déu de la Cabeça que Teresa de Cardona duquessa de Sessa, l'esposa de Félix Fernández de Córdoba baró de Bellpuig, havia portat d'Andújar. La capella esdevindria fogar de la devoció creixent per aquesta advocació mariana trasplantada d'Andalusia.

Durant la Guerra de Successió Pere de Gomar va fugir a Lleida a posar-se sota l'obediència del rei Borbó, mentre que les tropes de l'arxiduc Carles calaven foc a la Casa Vella²⁸. Mantingué el seu càrrec de procurador però va tenir serioses diferències amb el duc de Sessa. Fins i tot a la capella de la Mare de Déu de la Cabeça el propi Gomar va treure l'escut del seu senyor per posar-hi el seu. Segurament aquest fet devia succeir l'any 1716, quan la capella va ser reconstruïda i restablerta la imatge titular²⁹ que en temps de guerra havia estat custodiada a Castellnou de Seana³⁰.

La capella de la Mare de Déu de la Cabeça és de petites dimensions. De forma rectangular, té una sola nau coberta per volta de canó i teulat de dues vessants. Una espadanya corona la sòbria façana oberta amb una porta d'arc de mig punt rebaixat i un òcul, damunt del qual es troba l'escut dels Dalmases-Gomar³¹.

²⁸ J. TORRES op. cit., p. 25-26.

²⁹ G. MARTIN, op. cit., p. 18-19.

³⁰ J. TORRES op. cit., p. 26.

³¹ G. MARTIN, op. cit. p. 15.

L'any 1891 s'havia ampliat la capella, elevant el sostre i restaurant el retaule³².

La devoció creixent a la Mare de Déu de la Cabeça d'Utxafava va generar aplecs i romeries amb aflluència de gent de la comarca. Paral·lelament van sorgir les composicions dels "Goigs a la Reina dels Àngels Maria Santíssima en sa prodigiosa imatge de la Mare de Déu de la Cabeça que es venera en la capella pública de la Casa Vella en el poble d'Utxafava"³³, cants devocionals i pregàries³⁴.

Si el sis-cents noranta-nou
s'acabà la casa vella,
el següent, de grat record
s'hi enlairava una capella,
bell niuet per allotjar
la més pura meravella:
la Verge del dolç mirar,
la Verge de la Cabeça,
delicat i ric present
de la duquessa de Sessa³⁵.

La seva festa s'ha anat celebrant el 30 de setembre, donant continuïtat a la festa de Sant Miquel, patró de la vila³⁶. Aquest dia, molta gent devota seguia la tradició de venerar la Mare de Déu i prendre-li les *mides* per preservar-se durant l'any de qualsevol mal, sobre tot del mal de cap³⁷.

La capella va ser novament destruïda durant la Guerra Civil. El 25 de juliol de 1936 la imatge de la Mare de Déu va ser

³² J. TORRES op. cit., p. 30.

³³ J. TORRES op. cit., p. 28.

³⁴ J. TORRES op. cit., p. 30.

³⁵ J. BELLMUNT, op. cit., p. 357.

³⁶ J. TORRES op. cit., p. 37.

³⁷ J. BELLMUNT, op. cit., p. 356 i 358.

profanada, decapitada i cremada. A la vegada es confiscà la Casa Vella passant a ser estança de refugiats de Lleida. Els hereus de Faust Dalmases, de Barcelona, van promoure la reconstrucció de la capella i van costejar una reproducció de la Mare de Déu de la Cabeça, feta també a Andújar³⁸.

Retaule de la capella, amb la imatge original de la Mare de Déu de la Cabeza abans de ser destruïda el 25 de juliol de 1936. J. TORRES op. cit., p. 11..

La Mare de Déu està entronitzada a la fornícula central del retaule, de fusta a l'igual que la imatge. D'inspiració neoclàssica amb abundant ornamentació vegetal, el retaule està coronat amb l'escut heràldic de la família Dalmases. Va ser

³⁸ Novena en obsequi de la Mare de Déu de la Cabeza. Lleida, 2002, p. 13.

daurat per Lluçia Oliva amb ocasió de la restauració inaugurada el 30 de setembre de 1941³⁹.

Escut d'armes de la família Dalmases que corona el retaule de la capella.

Escut d'armes dels Dalmasses-Gomar a la façana de la capella, que segurament substitueix el que hi havia abans, del duc de Sessa. Foto: Joan Yeguas. A G. MARTIN, op. cit. p. 15.

Aspecte actual del retaule amb la nova imatge de la Mare de Déu de la Cabeça.

³⁹ J. TORRES op. cit., p. 42-43.

Des de 1972 la Casa Vella i la capella de la Mare de Déu de la Cabeça són propietat de la família Pujol, de Mollerussa⁴⁰, que en va promoure la seva restauració realitzada entre 1983 i 1993⁴¹.

Aspecte actual del recinte de la Casa Vella, amb la capella de la Verge de la Cabeça a l'esquerra.

Restauració de la capella de la Mare de Déu de la Cabeça

La restauració de la capella de la Mare de Déu de la Cabeça va culminar amb la decoració pictòrica de la capella confiada a Víctor P. Pallarés (Lleida, 24 de maig de 1933 - 4 de juliol de 2018).

El reconegut artista lleidatà va gaudir d'absoluta llibertat per a dissenyar el projecte iconogràfic i compositiu. Aquest

⁴⁰ Informació facilitada per Josep Maria Pujol.

⁴¹ La restauració de la Casa Vella es va realitzar els anys 1983-85 i la restauració de la capella el 1992-93. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. Vila-sana, El Pla d'Urgell. Catàleg de Béns a protegir, p.5-6.

quedà definit a partir de la decoració del sostre amb pintures murals i les parets de la capella amb pintures sobre taula.

El mural cobreix totalment la volta de canó de la capella i recrea escenes de l'obra divina de la Creació, com una senzilla actualització en petit format de la capella Sixtina. Pallarés va disposar la composició per ser contemplada des del retaule de l'altar fins a la porta d'entrada a la capella, i de dreta a esquerra. En sentit longitudinal el mural és un relat visual del Gènesi, presentant els orígens del cel i la terra, la vida vegetal, animal i humana.

Es tracta d'un dels darrers murals realitzats per l'artista. Està realitzat amb pintura acrílica aplicada al mur sec. El fons és pla i està modulats en un joc de formes geomètriques i superposició de plans de color que evolucionen presentant les escenes a manera de relat continuat: els astres, les aigües, arbres, ocells i d'altres animals, el primer home i la primera dona al paradís. Adam i Eva descansen plàcidament enmig del paratge idíl·lic del Jardí de l'Edèn.

Les figures estan definides a base de traços esquemàtics molt expressius. Hi ha una deliberada economia de figures i d'elements que ressalten allò essencial, intensificant el seu valor simbòlic. El color s'ha aplicat a base d'àgils pinzellades que generen volum a la composició. Els colors emprats són pocs amb diversitat de tonalitats, amb domini dels ocres, verds i blaus en una gamma cromàtica càlida, lluminosa i de contrast harmònic.

En el marc del mateix encàrrec, Víctor P. Pallarés va completar la decoració amb cinc pintures i un mural sobre plafó de fusta situades al mur lateral esquerre. Hi ha un plafó central més destacat dedicat a la Crucifixió, amb Maria i sant Joan als peus de la creu; a la seva esquerra hi ha l'Anunciació i, a la dreta, la Pentecosta. Dos àngels portant el pa i el vi de l'Eucaristia es

representen als panells que flanquegen interiorment la porta d'entrada a la capella.

Finalment, a l'alçada del presbiteri hi ha el plafó que representa l'entronització de la Mare de Déu de la Cabeça. Teresa de Cardona duquessa de Sessa ofereix la imatge a Pere de Gomar i la seva família (a la dreta) que l'acullen a la capella en presència del Bisbe (a l'esquerra). A banda i banda es recrea el paisatge del Mascançà, l'entorn natural de l'indret⁴², mentre que a la part superior hi figura la inscripció "Oh Verge de la Cabeza" dels seus Goigs⁴³.

Aquest panell fa una narració visual que explica l'arribada de la Mare de Déu de la Cabeça a Vila-sana i, per extensió, a la Plana d'Urgell, a les terres de Lleida i a Catalunya. Però a través de tot el programa iconogràfic de la capella, Víctor P. Pallarés va inserir la presència d'aquesta advocació mariana dins de la Història de la Salvació.

Oh Princesa resplendent
més brillant que el sol de dia
trasplantada al Pla d'Urgell
dels jardins d'Andalusia⁴⁴.

⁴² SOLÉ i MARTÍ, Esther. «Víctor Pérez Pallarés, muralista. Cat. 41: Anunciació, Calvari i Pentecosta, ermita de la Mare de Déu de la Cabeza, Vila-sana (1993)». A : VILÀ i TORNOS, F.; SOLÉ i MARTÍ, E., De l'esbós al mur. Víctor Pérez Pallarés, muralista. Lleida: Universitat de Lleida i Museu de Lleida: diocesà i comarcal, 2014, p. 61-62. GAYA FUERTES, Anna Maria. *Les pintures de l'absis de l'església del Carme, de Víctor P. Pallarés*, Lleida, 2019 (inèdit).

⁴³ J. TORRES op. cit., p. 28.

⁴⁴ "Goigs a la Reina dels Àngels..." A J. TORRES, op. cit., p. 28.

Interior de la capella amb les pintures de la volta, de Víctor P. Pallarés, dedicades a la Creació.

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

Vista de conjunt de les pintures de la volta.

Vista de la paret esquerra de la capella, amb les pintures sobre taula de Víctor P. Pallarés, dedicades a l'Anunciació, la Crucifixió, la Pentecosta de Jesús i l'arribada de la Mare de Déu de la Cabeça a Utxafava (Vila-sana).

Plafons de Víctor P. Pallarés amb els àngels eucarístics que flanquegen la porta d'entrada a la capella.

Plafó de Víctor P. Pallarés amb l'entronització de la Mare de Déu de la Cabeça a la capella de la Casa Vella.

300 anys de l'arribada de la Mare de Déu de la Cabeça⁴⁵

La remodelació de la capella va esperonar la devoció dels vila-sanencs per la Mare de Déu de la Cabeça. A través d'una excursió realitzada a Andújar l'abril de 1993, un grup de fidels van descobrir i experimentar la vitalitat de la devoció d'aquest poble per la Mare de Déu manifestada a través de totes les institucions i persones a través de les nombroses confraries fundades en honor seu.

Fruit d'aquesta vivència la tardor del mateix any es va promoure la fundació de la Confraria de la Mare de Déu de la Cabeça de Vila-sana. El seu objectiu és venerar-la especialment amb l'organització d'actes dos cops a l'any: l'última setmana d'abril, coincidint amb la romeria que se celebra a Andújar i el 30 de setembre amb motiu de la Festa Major de Sant Miquel.

L'any 2002 la Confraria fundada per Isabel Farré va promoure la celebració del 300 aniversari de l'arribada de la Mare de Déu de la Cabeça a Vila-sana, esdeveniment que va projectar aquest municipi i la devoció a la seva copatrona. La Confraria que presideix actualment Lorena Jurado ja ha celebrat les seves Noces de plata⁴⁶ i l'Acadèmia Mariana de Lleida ha dedicat el 152è Certamen Marià a la Mare de Déu de la Cabeça⁴⁷.

Anna Maria Gaya Fuertes

⁴⁵ 300 anys de l'Arribada de la Mare de Déu de la Cabeça a Vila-sana. Fundació Pública IEI de la Diputació de Lleida, 2002.

⁴⁶ <http://granadacostanacional.es/300-anos-de-devocion-de-la-virgen-de-la-cabeza-en-vilasana-lerida/>

⁴⁷ <http://www.lleidaparticipa.cat/academiamariana/certamensmarians>

Goigs a la Reina dels Àngels, Maria Santíssima en la prodigiosa imatge de la Mare de Déu de la Cabeza, exposats a la capella de la Casa Vella (a l'esquerra segons s'entra).

● Ressenya sobre els certàmens marians

La finalitat de l'Acadèmia és la d'honorar la Mare de Déu i aprofundir i estendre el coneixement de les seves virtuts mitjançant la literatura i les belles arts, tot fomentant la devoció vers ella. Per aconseguir aquesta finalitat, des de la fundació de l'Acadèmia s'han organitzat cada any, tret dels compresos entre 1936-40, ambdós inclosos, entre d'altres activitats, uns jocs florals (els segons apareguts a Catalunya després dels de Barcelona, i els únics dedicats a la Mare de Déu) coneguts com *Certamen literari marià*. Amb ocasió de la festa de la Verge Blanca de l'Acadèmia, patrona de Lleida, i per tal d'honorar la Verge des de les diferents advocacions, cada any es dedica el certamen a una imatge patrona d'un indret diferent per tal que el certamen sigui en el seu honor. Per l'edició d'enguany s'ha convidat la imatge de la Verge de la Cabeza, patrona de Vila-sana (Pla d'Urgell).

Presidència del Certamen Marià de l'any 2019, celebrat al Paraninf de l'Acadèmia Mariana. D'esquerra a dreta: Joan Viñas Salas, Joan Sangrà Farré, Francesc J. Cerdà Esteve, Mons. Salvador Giménez Valls, Mn. Josep Maria Vilaseca i Ribalta, Rosa Maria Perelló Escoda, i Maria Lorena Jurado Tarragona. A la dreta, ocupant el seu lloc de mantenidora, Mari Pau Huguet Subias.

La celebració dels jocs florals és una antiga tradició catalana i de la Provença, que té el seu origen en l'Edat Mitjana i que es van revifar amb la Renaixença. Durant els darrers anys han anat desapareixent, restant els de l'Acadèmia Mariana com els últims testimonis d'un fet històric i cultural, la qual cosa li dóna un especial valor. Des de la seva fundació, els principals organismes i les primeres autoritats de la ciutat, així com d'altres entitats, han recolzat la celebració del certamen, assumint la dotació dels diferents premis i aportant el seu ajut de diferents maneres.

Al llarg del temps s'han introduït diferents modificacions segons els moments, les necessitats i les possibilitats. En la seva organització inicial, per exemple, hi va haver seccions de música, pintura,... Enguany s'han ofert les seccions literàries en poesia (dins la qual es troba la Flor natural), d'aprofundiment i investigació mariològica, l'audiovisual i l'escolar. El jurat acostuma a estar format per personalitats del món literari, teològic, periodístic, acadèmic i cultural, la publicació del qual es fa en el mateix acte d'entrega de premis.

El certamen s'inicia amb l'aportació del mantenidor que desenvolupa un tema marià en el que fa referència a les circumstàncies que concorren en el moment actual, tant a nivell social, religiós o de l'espiritualitat de les persones. Segueix l'entrega de premis, la salutació de les autoritats i, tot seguit, es gaudeix d'una vetllada literària i musical en la que es reciten o llegeixen les obres premiades, o un extracte significatiu si la seva extensió supera el temps senyalat; finalitzant amb un concert instrumental o de cant coral.

El primer certamen va estar dedicat a la Verge del Pilar (fet al 1863) amb motiu de la celebració del primer aniversari de l'Acadèmia que va ser fundada el dia de la Verge del Pilar.

Després van venir els dedicats a...

- la Mare de Déu de Montserrat, d'Olesa (1864)
- la Mare de Déu d'Atocha, de Madrid (1865)
- la Mare de Déu de Covadonga, de C. de Onís, (1866)
- la Verge de de la Antigua, de Sevilla (1867)
- la Mare de Déu dels Desemparats, de València (1868)
- la Mare de Déu de la Mercè, de Barcelona (1869)
- la Mare de Déu del Blau, de Lleida (1870)
- la Mare de Déu de l'Acadèmia, de Lleida (1871)
- la Verge de Guadalupe, de Càceres (1872)

Pel que fa al dedicat a la Mare de Déu de Montserrat (1864), s'ha de dir que va ser el segon com a conseqüència de la devoció que hi havia a la Moreneta a Lleida, centrada fonamentalment a l'Acadèmia, ja abans de ser proclamada patrona de Catalunya, institució des d'on es va promoure la fundació de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat de Lleida.

El dedicat a la Verge Blanca de l'Acadèmia (1871), va ser amb motiu del trasllat i l'entronització a l'oratori de l'Acadèmia, recent acabat llavors (12.11.1871), de la imatge esculpida al 1867.

Al llarg de les 152 edicions, aquets Jocs Florals dedicats a Maria s'han convocat en honor a la Mare de Déu de l'Acadèmia en vuit ocasions per diferents motius, a més dels convocats l'any 1871, es van fer també al

1912 pel 50è aniversari de la fundació de l'Acadèmia,

1962 pel centenari de la fundació,

1983 a conseqüència de la riuada,

1987 pels 125 anys de la fundació de l'Acadèmia,

1996 pel cinquantenari de la proclamació de la Verge

Blanca com a patrona de Lleida.

2008 com a patrona del Col·legi Episcopal, en el seu 50è aniversari de la fundació del col·legi

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

2012 pel 150è aniversari de la fundació de l'Acadèmia.

Panoràmica del Paranimf durant la realització del certamen del 2019

També hi ha hagut certàmens dedicats a honorar imatges o advocacions de parròquies o col·legis de Lleida com al

- 1997: a la Mare de Déu del Carme, de Lleida,
- 1998: a Santa Maria de Gardeny, de Lleida,
- 2000: a la Verge Nena, patrona del col·legi Lestonnac "L'Ensenyança",
- 2002: a la Mare de Déu del Pilar, de Lleida,
- 2008: a la Mare de Déu de l'Acadèmia, patrona del Col. Episcopal,
- 2009: a l'advocació "Mater Salvatoris", patrona dels col. de la Companyia del Salvador

O advocacions de les nostres contrades o comarques veïnes com al

- 1999: en honor a la Mare de Déu de Loreto, de Llardecans,
2001: a la Mare de Déu del Remei, de Flix,
2003: a la Mare de Déu de Montserrat, de l'ermita de Castellans,
2004: a la Mare de Déu de Carrassumada, de Torres de Segre,
2006: a Santa Maria de Ripoll, del Monestir de Ripoll (Girona),
2007: a la Mare de Déu dels Socors, patrona d'Agramunt,
2011: a la Mare de Déu del Claustre, patrona de Guissona,
2013: a la Mare de Déu del Castell, patrona de Tragó de Noguera,
2014: a la Mare de Déu de les Sogues, patrona de Bellví i la Plana d'Urgell,
2015: a la Mare de Déu de la Jonquera, patrona de la Pobra de Cérvoles,
2017: a la Mare de Déu de Fàtima del Santuari Diocesà de Tàrraga
2019: a la Mare de Déu de la Cabeza, patrona de Vilasana (Pla d'Urgell).

Donada l'avinentsa de la creació del mapa autonòmic de l'Estat i el reconeixement de les comarques a Catalunya com a entitat administrativa, es van dedicar dos certàmens:

- 1988: Certamen en honor a les Marededéus patrones de les comunitats autònomes d'Espanya.
1989: Certamen en honor a les Marededéus patrones de les 41 comarques de Catalunya.

El certamen de l'any 2016 es va dedicar a una advocació especial, en ell s'honorà la *Immaculada Jove*, patrona de la Pastoral de Joves d'Espanya. No es tractava d'una escultura sinó d'un quadre pintat digitalment, el qual va pelegrinant per les diòcesis

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

d'Espanya per tal de ser-hi en vetlles de pregària, processons, recessos,... L'autora del quadre és la Gna. Isabel Guerra Peñar María, del monestir cistercenc Santa Lucía de Zaragoza.

A més d'haver estat dedicat a honorar patrones de tota Espanya, el certamen **ha estat internacional en** set ocasions; van ser els dedicats a:

- la Mare de Déu de Lourdes, del Santuari de Lourdes (França) al 1908.
- la Mare de Déu de Fàtima, de Leiria al 1968
- la Mare de Déu de Meritxell, d'Andorra la Vella al 1970.
- la Mare de Déu de Czestochowa, de Polònia al 1990.
- les MdD del Kremlin: l'Anunciació i la Dormició al 1991
- les Verges Patrones dels 35 Estats Sobirans d'Amèrica i a les 81 Marededéus de Montserrat venerades al continent americà i a la resta del món, al 1992.
- la Mare de Déu de la Unitat, de Romania al 2005

Al 2018 es va dedicar a honorar la Mare de Déu de la Mercè amb motiu dels vuit-cents anys de la fundació de l'Orde de la Mercè. En aquella ocasió la Flor Natural va viatjar a Úbeda Jaén, ja que el guardonat va ser Ramón Molina Navarrete amb l'obra *Madre de Cristo, Madre de Dios*.

Com a dada curiosa es pot ressenyar que al 2017 la Flor Natural va volar cap a Florida, Estats Units, al ser el guardonat William Tejeda Enríquez, de Homestead (Florida), amb l'obra *Maria, madre peregrina*.

En 117 ocasions s'ha dedicat a imatges de la resta d'Espanya. La darrera vegada que la Flor Natural va ser atorgada a un poeta lleidatà va ser al certamen de l'any 2012.

Des de fa quatre convocatòries és literari i audiovisual. Abans també havia estat de pintura, escultura, música,... Des del

2013 es convoca una secció escolar amb tres categories (Educació Primària, E.S.O. i d'estudis postobligatoris).

El d'enguany va estar dedicat a la Mare de Déu de la Cabeza, patrona de Vila-sana (Pla d'Urgell). A l'any 1934 també va estar dedicat a aquesta advocació, essent honorada, llavors, la imatge que es venera al seu santuari d'Andújar (Jaén), havent-se d'ajornar dues setmanes la seva celebració per coincidir la data prevista amb els *fets d'octubre*.

Diploma reconeixent el títol honorífic de Mestre en Gai Saber a Manuel Ferrín Benavides, l'any 2014.

Als poetes guardonats se'ls acostuma a donar un diploma acreditatiu del guardó. Quan un poeta aconsegueix per cinquena vegada la Flor Natural, el màxim reconeixement d'uns Jocs Florals, l'Acadèmia, com a organitzadora dels certàmens, li atorga el títol honorífic de Mestre en Gai Saber, de la mateixa manera que es feia durant la Renaixença. Gai és un mot occità que significa alegre, alegria, de manera que Mestre en Gai Saber

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

seria equivalent a dir *Mestre en el coneixement de l'alegria*, saber que es suposava tenien els bons poetes.

Segons les possibilitats, s'acostuma a publicar un llibre que recull les paraules del mantenidor, les obres guardonades, les salutacions de les autoritats, i d'altres detalls que esdevenen durant el certamen.

Juan Luis Salinas

Moment en el que es concedeix el reconeixement de Mestre en Gai Saber a Manuel Ferrín Benavides (que ensenya el diploma acreditatiu) en el Certamen de l'any 2014. A la presidència hi ha, d'esquerra a dreta, Joaquín Salvia Moix (Patronat M. de Déu de les Sogues), Mª Antonia Pubill Carro (Diput. Prov.), Àngel Ros (Alcalde de Lleida), Mons Joa Piris (Bisbe de Lleida), Mons Joan Enric Vives (Bisbe d'Urgell), Joan Viñas (Director de l'Acadèmia Mariana).

Presidència del Certamen Marià de l'any 2019.

En el Certamen Marià del 2019, el *coro Romero y Jara* va ficar el guarniment musical a la Mare de Déu durant les paraules de la mantenidora Mari Pau Huguet.

L'Acadèmia Mariana i la Virgen de la Cabeza. Crònica del Certamen Marià de 1934

El dia 15 d'octubre de 1933 l'Acadèmia Mariana celebrava el Certamen Marià dedicat a Nuestra Señora del Pueyo, patrona de Barbastro. Al finalitzar l'acte musical i poètic, Mons. Lluís Borràs i Perelló, director de l'Acadèmia Mariana, va proclamar Nuestra Señora de la Cabeza⁴⁸, patrona d'Andújar (Jaén), com a titular del setanta-dosè Certamen Marià que se realitzaria l'any següent⁴⁹.

Uns dies després, el diari jaenès «El Guadalquivir» va publicar la notícia orlada, a través d'una breu al·locució del director de l'Acadèmia Mariana. A la vegada, una comissió

⁴⁸ Donat que al 1934 es va celebrar el certamen dedicant-lo a la Virgen de la Cabeza, imatge venerada al seu santuari d'Andújar, aquest article vol ser un recordatori del mateix, ara que, 85 anys després, s'ha tornat a honorar la mateixa advocació (en aquesta ocasió en la imatge que es venera a la capella de la Casa Vella de Vila-sana). (Nota de l'editor).

⁴⁹ *Todo para María. Anales de la Pontificia Academia Bibliográfico-Mariana*, Any LXXII, núm. 1, Lleida, octubre 1933, p. 7.

d'aquesta institució es va desplaçar fins a Jaén per visitar el Bisbe i convidar-lo a presidir el Certamen⁵⁰.

L'interès despertat per l'esdeveniment anunciat va generar un ampli oferiment de premis⁵¹ així com els temes que s'anaven definint fins a la publicació del programa del Certamen el març de 1934. Hi destacaven treballs sobre l'aparició de la Virgen de la Cabeza, la seva història i la del seu santuari, la devoció i culte a aquesta advocació i la seva influència en els vincles fraternals amb altres pobles, les festes en el seu honor i les confraries fundades, i poemes dedicats a "la Morenita" i a l'Assumpció de Maria. També es proposaven temes de caràcter científic, literari i teològic.

El programa literari establia una secció de poesia amb 12 premis i una de prosa amb 14 premis. També hi havia un premi de música a la millor composició de Goigs dedicats a la Virgen de la Cabeza, amb lletra i música, i un de pintura consistent en un quadre a l'oli representant la Mare de Déu, tal i com es venera al cambril del santuari.

A més de la flor natural per al millor poema de tema marià lliure, en català o castellà, s'oferien obres d'art per a catorze premis, onze en metàl·lic i les obres de Santa Teresa de Jesús. Endemés, l'Acadèmia Mariana es comprometia a la publicació dels treballs escrits i permetia la publicació de les composicions musicals si no ho feia l'Acadèmia dins dels deu mesos següents al Certamen.⁵²

Havent acabat pràcticament la publicació del catàleg d'imatges marianes espanyoles als *Anales Todo para Maria*, l'Acadèmia Mariana es disposava a continuar-la amb el catàleg

⁵⁰ Op. cit., núm. 3, desembre 1934, p. 18.

⁵¹ Op. cit, núm. 4, gener 1934, p. 26 i núm. 5, febrer 1934, p. 35-36.

⁵² Op. cit, núm. 6, març 1934, p. 42-48.

dels santuaris espanyols. Amb aquest objectiu es va publicar la *papeleta del Santuario de Nuestra Señora de la Cabeza, de Andújar*, amb les referències bibliogràfiques de documents, llibres d'història, articles de revistes i periòdics, així com referències literàries existents sobre aquest santuari.⁵³ Aquesta informació es completava amb la història de l'aparició de la Virgen de la Cabeza per donar a conèixer l'advocació que l'Acadèmia Mariana es disposava a honorar⁵⁴.

Els vincles entre Andújar i Lleida s'anaven estrenyent progressivament. L'entusiasme despertat pel Certamen va comportar l'organització d'una peregrinació mariana de set dies. El recorregut en autocar preveia visitar els santuaris de la Mare de Déu dels Desemparats, a València, la Mare de Déu de Montserrat i la Mare de Déu de la Mercè, a Barcelona, la Mare de Déu de l'Acadèmia, a Lleida, i la Mare de Déu del Pilar, a Zaragoza; tornant a Andújar per Madrid. Estava previst que els peregrins arribessin a Lleida el 14 d'octubre per assistir al Certamen Marià en honor a la seva patrona.⁵⁵

Aviat es van començar a rebre treballs que concursarien al Certamen. L'Acadèmia informava puntualment del títol i lema de cadascuna de les dues-centes trenta-set composicions presentades a la secció de Literatura -204 de poesia i 32 de prosa- i una a la de Música. La Junta Directiva de l'Acadèmia va designar, el 23 d'agost, els membres dels Jurats de cada secció, sota la presidència del director.⁵⁶

⁵³ Op. cit, núm. 5, febrer 1934, p. 35-36.

⁵⁴ Op. cit, núm. 6, març 1934, p. 45.

⁵⁵ Op. cit, núm. 8, maig 1934, p. 62 i núm. 12, setembre 1934, p. 98.

⁵⁶ Op. cit, núm. 8, maig 1934, p. 62; núm. 9, juny 1934, p. 70; núm. 10, juliol 1934, p. 78; núm. 11, agost 1934, p. 86-87; núm. 12, setembre 1934, p. 95-97.

A la vegada, es preparava la festa patronal per al 13 d'octubre, l'endemà de la festa del Pilar, en el 73è aniversari de la fundació de l'Acadèmia Mariana. Aquesta data coincidia amb el darrer dia de la Novena eucarístico-mariana⁵⁷ que s'havia iniciat el 5 d'octubre en unió amb el Congrés Eucarístic de Buenos Aires.⁵⁸

El diumenge 14 d'octubre era el dia de la festa *exterior* de l'Acadèmia Mariana. Al llarg del matí es van celebrar les misses programades⁵⁹. A la tarda, les asilades de les Germanes Josefines van visitar a la Patrona cantant una Salve. Els Seminaristes també ho van fer, cantant *Tota Pulchra* i una altra Salve. Així va acabar la festa ja que el Certamen que s'havia de celebrar el mateix dia per la tarda va haver de ser ajornat al diumenge següent.

Entre els dies 5 i 19 d'octubre de 1934 Espanya va viure un moviment vaguístic, revolucionari i insurreccional contra el

⁵⁷ La Novena consistia en l'Exposició del Santíssim, res del Sant Rosari, exercici propi de cada dia, cant de nou Avemaries per la Capella Mariana, motet o Salve i Reserva. El programa musical establia per a cada dia els cants indicats de diferents peces d'autors rellevants. El dia 9 d'octubre es va dir una Missa de Rèquiem cantada en sufragi per l'ànima del fundador i primer director de l'Acadèmia Mariana en el 50è aniversari de la seva mort. El dissabte 13 d'octubre, darrer dia de la Novena, a les dues de la tarda, es van repartir 300 pans i 300 rals a igual nombre de pobres, a la bona memòria del canonge Josep Antoni Brugulat, segon director de l'Acadèmia Mariana, finat el 1917. Op. cit, núm. 12, setembre 1934, p. 94-95, i núm. 1, octubre 1934, p. 7.

⁵⁸ El XXXII Congrés Eucarístic Internacional de 1934 va tenir lloc entre el 9 i el 14 de octubre de 1934 con la presència d'Eugenio Pacelli, futur Papa Pius XII. Fou un esdeveniment multitudinari, el primer en celebrar-se a l'Amèrica Llatina i el tercer a Amèrica després dels de Montreal i Chicago. <https://es.wikipedia.org>

⁵⁹ Missa cada mitja hora des de l'albada; a les 8h. Missa de Comunió general amb sermó de D. Rafael Segura, Governador eclesiàstic de la diòcesi que també va imposar la medalla de la Congregació a sis aspirants; a les 11h. Ofici solemne cantat per la Capella de l'Acadèmia Mariana, la Missa «Pontificalis», de Perosi; i a les 12h. Missa resada a intenció d'uns devots. I, el dilluns 15, a les 8 del matí, Missa cantada pels socis difunts, especialment els finats durant el darrer any. Op. cit, núm. 12, setembre 1934, p. 93-95 i núm. 1, octubre 1934, p. 7.

Govern de la II República durant el bienni radical-cedista. La vaga general del 5 d'octubre a Astúries es va convertir en alçament revolucionari. El dia 6 el president de la Generalitat Lluís Companys va proclamar l'Estat Català dins la República Federal Espanyola.

L'Acadèmia Mariana va continuar els actes programats però els Fets d'Octubre havien impedit la sortida de la peregrinació organitzada a Andújar⁶⁰. El diumenge 21 d'octubre a les 12 del matí arribaven els cinquanta-cinc peregrins procedents d'Andújar i d'altres poblacions d'Andalucía. Van assistir a Missa oficiada a l'Oratori pel Rvnd. Dr. Laureano Soler. La Capella Mariana va interpretar un «Beata Mater», els Goigs a la Mare de Déu de l'Acadèmia i els de Nuestra Señora de la Cabeza premiats al Certamen, l'Avemaria de César Frank i una Salve.

El Certamen Marià⁶¹ es va celebrar el mateix dia a les cinc i mitja de la tarda a la Capella, i com a acte religiós-literari per la situació d'estat de guerra que imperava. Ocupaven la presidència Rafael Segura, Vicari general; Lluís Borràs, director de l'Acadèmia Mariana; Rafael Malpica, en representació del bisbe de Jaén; el superior dels Trinitaris de Barcelona; José Orti, director de la peregrinació d'Andújar; José Mª Bellido, director de «El Guadalquivir»; i alguns membres de la Junta directiva de l'Acadèmia Mariana.

L'acte es va obrir amb el cant de l'*Ave Maria Stella* per la Capella Mariana. A continuació, el director va llegir el discurs inaugural sobre el tema de «Las tres Eminencias de María y el

⁶⁰ Op. cit, núm. 1, octubre 1934, p. 6-7.

⁶¹ Crònica de C. de G a «El Correo de Lérida», 24 d'octubre de 1934. A op. cit, núm. 1, octubre 1934, p. 7-8. Certamen Público en honor de Ntra. Sra. de la Cabeza, de Andújar (Jaén). Lleida, Impremta Mariana. Publicació en 5 parts entre el 22 de gener i el 10 de setembre de 1935.

modo con que las manifiesta nuestra Academia», seguint a Bernardino de Siena al Sermó de l'Exaltació de la Benaurada Verge Maria. Mons. Lluís Borrás va relacionar l'eminència de les coses temporals (la lluna sota els seus peus), intel·lectuals (vestida del sol) i afectives (coronada de dotze estrelles) de la Mare de Déu amb l'art i el Certamen Marià:

“Así facilita el arte cuando es verdadero, y más si es religioso y mariano, las ascensiones del corazón a las eminencias sobre lo terreno y en la cima lo intelectual y afectivo. Y es finalidad propia de nuestra Academia promover y fomentar la realización de esta labor, [...].

Abramos paso, señores, a los artistas victoriosos en el presente Certamen; suban a recoger el laurel que les ofrece la Reina perpetua e incombible de nuestras fiestas anuales; y dénnos alientos con sus rimas y melodías para escalar las cimas de altura espiritual a que nos llama la Morenita del cerro de la Cabeza”⁶².

Després d'aquestes elogioses i poètiques paraules el secretari general de l'Acadèmia, José M. de San Miguel, va llegir el veredict del Jurat de Literatura⁶³. Havent deixat constància del nombre de composicions literàries rebudes, el Jurat feia memòria de les que optaven per la Flor natural i una valoració detallada dels treballs premiats, els accèssits i les mencions. Al seu torn, el secretari del Jurat de Música, Juan Besa, també va justificar el premi concedit per unanimitat a la composició guanyadora *Tu spes nostra*, de Salvador Dotras Fors, de Canet de Mar.

Una vegada obertes les pliques pel president i lliurats els guardons, el canonge de la catedral de Lleida Angel Garriga va llegir la seva composició premiada, i els congregants senyors

⁶² Certamen Público... op. cit, p. 18.

⁶³ Op. cit, núm. 1, octubre 1934, p. 3-6 i Certamen... op. cit, p. 6-11 i p. 19-24..

Mor, Saldaña, Canals i Capdevila van llegir les d'altres autors premiats absents⁶⁴.

Dolcíssima Maria,
estrella radiant d'Andalussía,
que teniu vostra estada
de la Cabeza en l'alta serralada,
hon d'Andújar rebeu la senyoria.

Hermosa castellana,
que al girar vostra vista per la plana,
cobriu de flors les valls i torrenteres,
els conreus de blats d'or, les oliveres
de fruit, que es aliment i medecina
i en cada cep, mateix que una joguina,
pengeu robins y perles ensucrades
y esmalteu de verdors boscos y prades.

Senyora: a vostra gloria
jo vull cantar vostra bonica historia:
Vos que sou font de vera poesia
¡féume una caritat per poch que sia!⁶⁵

Tal com establia el reglament, el director de l'Acadèmia Mariana va proclamar com a tema per al Certamen literari-artístic de l'any 1935 a Nostra Senyora de Sant Salvador de Felanitx (Mallorca). A continuació va prendre la paraula el prevere d'Andújar José Orti Rodríguez en nom dels nombrosos veïns d'aquesta població arribats a Lleida, per agrair els honors dispensats a Nuestra Señora de la Cabeza. Va tancar l'acte el Vicari general Rafael Segura amb unes paraules de lloança a la Mare de Déu, de reconeixement a l'Acadèmia Mariana i de gratitud als iliturgitans presents a l'acte.

⁶⁴ Certamen... op. cit, p. 10-11.

⁶⁵ Oda a la Mare de Déu de la Cabeza, de D. Angel Garriga. Fragment. Certamen Público... op. cit, p. 49-52.

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

La cerimònia religiosa i literària en honor a Maria també es va engalanar amb la música de la Capella Mariana que va interpretar els Goigs a la Mare de Déu de l'Acadèmia, el Gradual de la Immaculada de Lambert, els Goigs en honor a Ntra. Sra. de la Cabeza i l'Himne de l'Acadèmia.

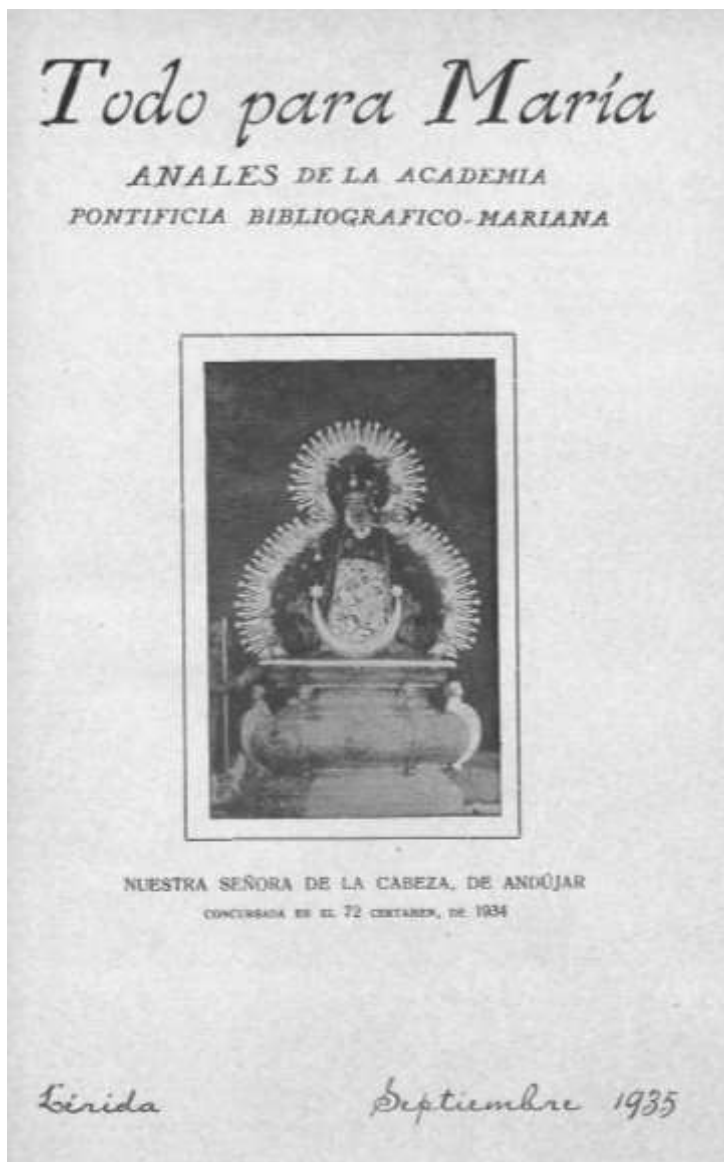
Desde luego entre las flores
fué reyna por su hermosura.
Y de la Virgen mas pura,
emblemata de los amores,
mil marianos trovadores
saludáronla á porfia.⁶⁶

Escala imperial de l'Acadèmia Mariana, dins del cos de l'esquerra de l'edifici, per on es pujava al paranif i a la capella a l'any 1934. Per aquesta escala van pujar els assistents al certamen d'aquell any.

⁶⁶ Gozos a la Santísima Virgen de la Academia. Fons Sol-Torres, UdL.

Recopilat i compost per Anna Maria Gaya Fuertes

Pontificia i Reial Acadèmia Bibliogràfica-Mariana de Lleida

Certamen Marià⁶⁷
(literari i audiovisual) en honor a la
Mare de Déu de la Cabeza,
copatrona de Vila-sana,
en el tres-cents disset aniversari de la seva arribada al poble.

L'Acadèmia Mariana de Lleida, amb motiu de la celebració de la festivitat de la Mare de Déu de l'Acadèmia, patrona de Lleida, convoca el Certamen Marià (literari i audiovisual) en honor a la Mare de Déu de la Cabeza, patrona de Vila-sana, en el tres-cents disset aniversari de la seva arribada al poble, el qual es regirà per les següents:

Bases generals

1.- L'edició del certamen d'enguany estarà organitzada en quatre seccions, la primera oberta a la participació dels escriptors que vulguin fer la seva aportació poètica, la segona dedicada a treballs d'investigació, la tercera adreçada als participants en edat escolar que aportin la seva composició literària, i la quarta destinada a treballs audiovisuals, en format digital, realitzats amb les noves tecnologies. El solemne acte final del Certamen es celebrarà el proper dia 6 d'octubre de 2019, al Paranimf de l'Acadèmia Mariana de Lleida.

⁶⁷ Tot seguit es reprodueixen la convocatòria i les bases del Certamen tal com van ser editades, per tal de facilitar l'apreciació de com havia de ser l'edició d'enguany (2019) i els requisits que havien de satisfer les persones que hi participessin.

2.- Les obres que concorrin a aquest Certamen portaran la referència a la secció i a l'apartat o categoria a la que es presentin i un *lema identificatiu*, quedant fora de la participació aquelles que explicitin les dades d'identitat de l'autor.

El *lema identificatiu* es repetirà de forma visible en la plica constituïda per un sobre tancat, a l'interior del qual hi constarà el títol de l'obra i les referències identificatives de l'autor (nom, número de D.N.I., Passaport o N.I.E, l'adreça postal, l'adreça electrònica, telèfon,...). Queda prohibida la utilització de pseudònims o qualsevol altre tipus de suplantació de personalitat.

En el cas dels participants a la secció escolar, caldrà incloure dins del sobre la fotocòpia del document d'identificació que s'acrediti, o del Llibre de Família, per tal de poder constatar l'any de naixement. També caldrà fer esment al centre escolar on l'autor cursa els estudis. Aquests participants hauran d'incloure, així mateix, un escrit del pare, la mare o el tutor legal autoritzant la participació del menor en el certamen.

En la secció dedicada a treballs multimèdia, l'autoria pot ser individual o en equip format per vàries persones.

El tractament que l'Acadèmia Mariana farà de les dades identificatives aportades pels participants serà el següent:

a.- Les pliques de les obres guardonades s'obriran per identificar l'autor i s'utilitzaran les dades per ficar-se en contacte amb ell, confeccionar la documentació relativa a la recepció del premi i ficar el seu nom en la publicació de les obres guardonades. Posteriorment només s'utilitzaran de forma ocasional per informar l'autor dels esdeveniments de l'Acadèmia Mariana, tret que ell manifesti la seva negativa.

b.- Les pliques de tots aquells autors que no siguin guardonats seran destruïdes, sense haver estat obertes, en finalitzar el termini per recuperar les obres presentades, tret del cas d'haver-les de consultar per identificar l'autor que vulgui recuperar la seva obra.

3.- Les obres participants a les seccions d'obres poètiques, d'investigació o d'autors en edat escolar (les seccions primera, segona i tercera), es presentaran per quadruplicat. Les que ho facin a la secció audiovisual només caldrà que presentin dos exemplars.

Les obres presentades i les pliques corresponents es remetran, en un sobre tancat, a la Secretària de l'Acadèmia Mariana

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

de Lleida, carrer Acadèmia n° 17, 25002 Lleida. Al sobre, les dades del remitent només faran constar l'adreça del que fa l'enviament, sense el nom.

Com a límit per a la presentació s'estableix el 26 de juliol de 2019, data en la qual es tancarà l'admissió d'obres i el termini quedarà definitivament exhaurit.

4.- L'Acadèmia Mariana constituirà un Jurat, el qual determinarà quines són les obres que mereixen esser guardonades. Aquest Jurat haurà de decidir i resoldre les diferents situacions que es puguin presentar més enllà del que especifiquen aquestes bases. La Secretària de l'Acadèmia, la qual actuarà amb veu i sense vot, formarà part del Jurat i s'encarregarà d'aixecar la corresponent acta amb el resultat final de les deliberacions. Els membres del Jurat no podran participar com autors en el Certamen. La composició del Jurat es farà pública en l'acte de lliurament dels premis.

5.- En el moment de valorar les obres participants, el Jurat tindrà en consideració, per un costat, el valor artístic, estètic, literari i comunicatiu de cada obra, i, per un altre, la qualitat i profunditat dels treballs des del punt de vista espiritual, mariològic i religiós.

A banda dels premis establerts, el Jurat podrà concedir les mencions d'honor que cregui merescudes, tot i que sense cap mena de dotació econòmica.

6.- Els concursants premiats seran avisats personalment per tal que puguin preveure la seva assistència a l'acte de lliurament dels premis. A més a més, el resultat del Certamen serà publicat en els mitjans d'informació locals.

7.- Les obres premiades quedaran en propietat de l'Acadèmia, la qual les podrà publicar i utilitzar de la manera que cregui oportuna dins la seva activitat pastoral o cultural habitual. En tot cas, sempre es farà ressenya de l'autor.

8.- Quedaran excloses de participar aquelles obres que manifesta o subliminalment ofenguin el sagrat, atemptin contra la consciència i el sentiment dels cristians o que siguin irrespectuoses amb les persones i la seva fama.

9.- Tots els participants en el Certamen hauran d'acceptar les presents bases i sotmetre's al que elles especifiquen. En els possibles casos en els que alguna circumstància hagi quedat sense solució després de l'aplicació de les mateixes, els implicats acceptaran les decisions del Jurat.

10.- L'Acadèmia conservarà les obres no premiades durant un termini que finalitzarà el 28 de desembre de 2019 per tal que els autors que estiguin interessats en recuperar-les puguin passar a fer-ho. En cap cas, però, es mantindrà correspondència amb ells, raó per la qual s'aconsella que es quedin còpia de les obres presentades. Exhaurit aquest termini, aquestes obres es destruiran.

S e c c i o n s i p r e m i s

11- **La secció literària** dedicada als escriptors que vulguin fer la seva aportació poètica, la qual s'haurà d'escriure en vers tot i que la tècnica i el tipus de poesia queden a determinar pel gust de l'autor, constarà dels següents apartats, els quals estaran dotats amb els premis que s'indiquen:

11.a.- *Flor natural*: treballs poètics en vers dedicats a mostrar l'experiència profunda d'amor vers la Mare de Déu (el sentiment, l'estima, la devoció o la vivència íntima de relació amb ella), considerant especialment *Maria, mare cosmopolita, mare de tots*. **Premi de l'Excm. i Rev. Sr. Bisbe de Lleida: Flor natural i 1000 €** al millor treball presentat en aquest apartat.

11.b.- *Treballs poètics en vers*, adreçats a expressar l'espiritualitat, la transcendència i la religiositat que inspira la Mare de Déu de la Cabeza, tot partint dels sentiments i la vivència interior de l'autor vers ella. **Premi de l'Il·lm. Sr. Alcalde de Lleida: 500 €** al millor treball presentat en aquest apartat.

11.c.- *Treballs poètics en vers* adreçats a expressar la vivència interior i el sentiment que hom pugui experimentar vers la Mare de Déu de l'Acadèmia. **Premi de l'Ajuntament de Vila-Sana: 500 €** al millor treball presentat en aquest apartat.

12.- **La secció d'investigació** constarà dels següents apartats, els quals estaran dotats amb els premis que s'indiquen:

12.a.- *Treball de reflexió i aprofundiment* en prosa adreçat a l'estudi de qualsevol aspecte mariològic, considerant especialment *Maria, una sola mare amb multiplicitat de devocions*. **Premi de l'Institut d'Estudis Ilerdencs: 500 €** al millor treball presentat en aquest apartat.

12.b.- *Treball d'estudi i aprofundiment* en prosa sobre la vivència i tradició mariològica de les contrades de Lleida (considerant, per exemple, la devoció, tradicions i fets entorn a alguna de les imatges de Maria que hi ha a la ciutat). **Premi de la Confraria de la Mare de Déu de la Cabeza de Vila-sana: 500 €** al millor treball presentat en aquest apartat.

13.- Els autors que concorrin a la primera i la segona seccions podran fer-ho amb una obra diferent per cada apartat. Tots els guardonats en aquestes seccions rebran el corresponent diploma acreditatiu.

14.- **La secció dedicada a participants en edat escolar** constarà de les següents categories, per cadascuna de les quals s'estableixen tres premis:

14.a.- *Treball de reflexió i aprofundiment* sobre el tema: *Què trobo en Maria que m'ajudi a aconseguir un entorn més humà i fraterne?* fet per alumnes nascuts en els anys 2001 i 2002. Premis dotats amb 350, 200 y 150 € atorgats pel **Departament de Cultura de la Generalitat**, als tres millors treballs presentats en aquesta categoria.

14.b.- *Composició escrita* (redacció) parlant de *Quan veig bulliyn (assetjament escolar), què sento que em diu Maria que jo faci?*, feta per alumnes nascuts en els anys 2006, 2005, 2004 i 2003 (1r, 2n, 3r i 4t d'E.S.O.). Premis dotats amb 250, 150 y 100 € atorgats per **CaixaBank ("La Caixa")**, als tres millors treballs presentats en aquesta categoria.

14.c.- *Composició escrita* (redacció) parlant de *Com ens sentirem si fem per viure amb pau, des de la veritat i la justícia, i defensant la vida i la creació?*, feta per alumnes nascuts en els anys 2009, 2008 i 2007 (4t, 5è i 6è d'Educació Primària). Premis dotats amb 250, 150 y 100 € atorgats pel **Grup**

d'Empreses Romero Polo, als tres millors treballs presentats en aquesta categoria.

El valor dels premis d'aquesta secció es farà efectiu mitjançant un val per l'adquisició de llibres o material escolar. Tots els guardonats rebran el corresponent diploma acreditatiu.

15.- Els participants a la secció d'edat escolar només podran presentar una obra a la categoria que els correspon segons l'any del seu naixement. L'Acadèmia Mariana agraeix als centres escolars la difusió que facin del Certamen, el fet que motivin llurs alumnes per la seva participació i els orientin en la realització dels treballs i com presentar-los. Tret que alguns alumnes es presentin de manera individual, es demana als centres escolars que facin la selecció de les obres que realment cal presentar al Certamen. En l'entrega dels premis es farà esment dels centres on estudien els guardonats.

16.- Els treballs presentats en qualsevol de les seccions literàries del Certamen podran estar escrits indistintament en català o castellà, hauran de ser originals i no haver estat publicats anteriorment. Tant les obres escrites en vers com les escrites en prosa s'hauran de presentar en fulls Din A-4 escrits per una sola plana, amb lletra tipus Times New Roman, de mida 12 i amb un interlineat d'1'5 línies. L'extensió dels treballs queda a determinar per l'autor, aconsellant-se que els poètics no excedeixin el centenar de versos per la *Flor natural*, ni 75 en els altres poemes, i els treballs d'aprofundiment en prosa estiguin entre els 10 i els 30 fulls. En la secció escolar s'estableix que l'extensió dels treballs serà d'1 foli per la categoria d'Educació Primària, de 2 per l'E.S.O. i de 3 pels nascuts els anys 2001 i 2002.

En qualsevol categoria, si l'extensió de l'obra és superior a una plana, es presentarà també, en full apart, una síntesi explicativa del treball d'una pàgina d'extensió com a màxim.

17.- S'estableix una **secció** del Certamen amb un únic premi, **per tal de premiar obres audiovisuals** realitzades amb noves tecnologies:

17.a.- *Treball audiovisual* en format digital, adreçat a presentar *l'edifici de l'Acadèmia Mariana, en el que s'aprecii la seva història i la riquesa arquitectònica i artística del mateix.*

Premi de Prefabricats Pujol, dotat amb 500 €, al millor treball que concorri a aquesta secció.

- 17.b.- La durada del treball audiovisual serà d'un màxim de cinc minuts i es presentarà en format CD o DVD de dades, amb un arxiu Quicktime (.mov) o MPEG. La resolució haurà de ser de 1280 x 720 o superior.
- 17.c.- El Jurat centrarà la seva valoració en la capacitat divulgadora, la creativitat i l'interès del vídeo al tractar el tema. L'excel·lència tècnica serà un aspecte a tenir en compte, encara que no el fonamental.
- 17.d.- En la presentació del treball haurà de visualitzar-se el text següent: *Certamen Marià convocat per la Pontifícia i Reial Acadèmia Bibliogràfica Mariana de Lleida en honor a la Mare de Déu de la Cabeza. 6 d'octubre de 2019*. Tot seguit apareixerà el títol de l'obra i el lema amb el que es presenta. En cap cas no podrà aparèixer referència alguna a l'autor o equip que l'hagi realitzat. En un sobre a part s'escriurà el lema i en el seu interior les dades identificatives de l'autoria tal com es descriu en la base número 2 d'aquesta convocatòria.
- 17.e.- Els treballs audiovisuals presentats hauran de ser originals i no haver estat publicats anteriorment. L'idioma que hagin d'utilitzar, en el seu cas, podrà ser indistintament el català o el castellà.
- 17.f.- L'autor o el representant legal del projecte es compromet, així mateix, a que les imatges i les músiques també siguin originals o, en el seu cas, a disposar del permís necessari per utilitzar-les, el qual haurà d'adjuntar si així ho requereix l'organització del certamen. Els participants, doncs, assumeixen que l'obra entregada és de la seva total autoria i que els seus drets d'explotació no han estat cedits o promesos a tercers en exclusiva, i es comprometen a no presentar obres sobre les quals no tinguin drets d'explotació degudament acreditats. Per aquest motiu, els participants assumeixen tota responsabilitat davant qualsevol tipus d'acció i/o reclamació, administrativa o judicial, que s'arribés a formular contra l'Acadèmia Mariana per qualsevol persona física o jurídica que es considerés amb dret sobre l'obra de la que els participants assumeixen ser legítims titulars.

- 17.g.- El treball es presentarà a la Secretaria de l'Acadèmia Mariana de la manera que està descrit a les bases 2 i 3 d'aquesta convocatòria.
- 17.h.- El Secretari de l'Acadèmia es ficarà en contacte amb l'autor del treball guardonat per tal que pugui fer una segona edició en la que inclourà, a més a més de l'epígraf senyalat en la base 17.d, el seu nom com a autor i els crèdits corresponents que ell consideri que s'han d'incorporar, remetent aquest arxiu a l'Acadèmia abans del dia 30 de setembre de 2019 per tal de poder-ho projectar durant el certamen. Aquesta segona edició l'entregarà en un arxiu en format Quicktime (.mov) o MPEG, reproduït en tres discos amb format DVD. L'obra quedarà com a propietat de l'Acadèmia segons consta a la base número 7 de la convocatòria.
- 17.i.- El treball guardonat rebrà el corresponent diploma acreditatiu.

Que Maria, excels exponent de la bondat, la sensibilitat, la delicadesa, l'espiritualitat i la bellesa, inspiri els participants en aquest Certamen que es convoca en el seu honor.

Els presentadors Montse Caufapé i Albert Font-Tarrés conduint el Certamen Marià celebrat al paranimf de l'Acadèmia el sis d'octubre de 2019.

● Programa de l'acte de lliurament de guardons del Certamen Marià 2019

Tot i que el certamen s'inicia amb la convocatòria del mateix i comprèn el període en el que els autors preparen les seves obres i les lliuren a la Secretaria de l'Acadèmia Mariana, el de deliberació del Jurat i el d'entrega de guardons, aquesta darrera fase és la que tothom reconeix pròpiament com a certamen, la qual, en aquesta edició, va començar a les sis de la tarda del diumenge següent al de la festa litúrgica de la Mare de Déu de l'Acadèmia, al ser aquest dia laborable. L'acte va estar presidit per les següents personalitats:

- **Sra. Presidenta de la Confr. de la MdD de la Cabeza de Vila-sana**, Lorena Jurado Tarragona;
- **Il·lm. Sr. Alcalde de Vila-sana**, Joan Sangrà Farré;
- **Sra. representant de la Diputació Provincial de Lleida**, Sra. Rosa M. Perelló Escoda;
- **Il·lmo. Sr. Vicari General del Bisbat de Solsona** (en representació del Bisbe de la diòcesi), Mn. Josep M. Vilaseca i Ribalta;

- Sr. Dtor. l'Acadèmia Mariana, Sr. Joan Viñas i Salas;
- Sr. Tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Lleida (en representació de l'Alcalde), Sr. Francesc J. Cerdà Esteve;
- Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Lleida, Mons. Salvador Giménez Valls.

A continuació es presenta el programa amb el que es va desenvolupar el Certamen Marià de l'any 2019, el qual es va celebrar al paranimf de l'Acadèmia Mariana. Van ser els presentadors la Montserrat Caufapé i l'Albert Font-Tarrés

CERTAMEN MARIÀ EN HONOR A LA MARE DE DÉU DE LA CABEZA

Patrona de Vila-sana

6 d'octubre de 2019

18:00 h Salutació i inici del Certamen

- ⊙ Entrada del seguici d'autoritats, mantenidora i patrocinadors
- ⊙ Aportació de la mantenidora: Mari Pau Huguet Subias

- ⊙ Presentació del Jurat i lectura de l'acta del veredictes
- ⊙ Entrega de guardons als autors de les obres guardonades
- ⊙ Lliurament de la *Flor natural* i ofrena a la Verge Maria

- ⊙ Salut. de la Pres. de la Confraria de la MdD de la Cabeza
- ⊙ Salutació de l'Il·lm. Sr. Alcalde de Vila-sana
- ⊙ Salutació de la representant de la Diputació
- ⊙ Salutació de l'Il·lm. Sr. Vicari General de Solsona
- ⊙ Salutació del Director de l'Acadèmia Mariana
- ⊙ Salutació de l'Il·lm. Sr. Alcalde de Lleida
- ⊙ Salutació de l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Lleida

- ⊙ Lectura de la *Flor natural* i les altres obres premiades
- ⊙ Projecció de l'audiovisual premiat
- ⊙ Concert de la *Coral l'Estel* del Cercle de Belles Arts de Lleida

● Paraules de la Mantenedora del Certamen

Maria acollidora que es deixa acollir.

Mari Pau Huguet Subias⁶⁸

Benvolgudes autoritats, senyores i senyors, bona tarda.

Quan em van convidar i proposar ser la Mantenedora del Certamen de l'Acadèmia Mariana d'enguany, em va sorprendre i il·lusionar alhora perquè reconec que és tot un honor rebre aquest nomenament, alhora que una gran responsabilitat.

Després, quan em van explicar que enguany la Verge amfitriona patrona de l'Acadèmia i de la nostra ciutat de Lleida, la Verge Blanca, convidava a casa seva la Mare de Déu de la

⁶⁸ Nascuda a Estopanyà (Osca), l'11 d'agost de 1963. ha viscut sempre a Lleida, al barri de la Bordeta. va estudiar a les escoles nacionals de la Bordeta, a la Sagrada Família de Lleida, a l'Institut Marius Torres de Lleida, i a la Universitat de Lleida quan les classes es feien a l'edifici d'El Roser.

Estudià Filologia Romànica (francès) a aquesta universitat. És llicenciada en francès per la Universitat de Toulouse a l'Institut Francès de Barcelona. també ha estudiat l'anglès i actualment estudia el xinès, l'alemany i l'italià a l'Escola Oficial d'Idiomes a Barcelona i a l'Escola de Llengües Modernes de la Universitat de Barcelona.

Cabeza, patrona d'Andújar, encara em vaig emocionar més perquè totes dues me les sento molt properes. La primera, per ser la patrona de la meua ciutat i la segona per ser una Verge a la que hi tinc una adoració especial per una forta relació d'amistat amb la presidenta de l'associació de la Mare de Déu de la Cabeza de Vila-sana, la Lorena Jurado, i amb la família Pujol que té la Mare de Déu acollida a casa seva, a l'ermita on va ser trobada i on cada any a finals d'abril i coincidint amb la Feria la veneren i adoren totes les persones que formen part de l'Associació de la Virgen de la Cabeza i moltes altres que volen participar en la celebració de la missa rociera cantada pel cor *Romero y Jara* de la Casa d'Andalusia.

I, justament per aquest motiu, he volgut que fos la música del mateix cor la que obrís aquest acte a l'inici de les meves paraules, com es fa quan es dona la benvinguda en general a totes les Mares de Déus d'arreu del món. A totes se les venera i acull amb cançons i cants diversos i totes i més

Així mateix ha estudiat Història de l'art al llarg dels temps a l'Escola d'Història de l'Art de Barcelona i cursos d'història i egiptologia al Museu Egipci d'aquesta ciutat, Fundació Arqueològica Clos. Li encanta la dansa amb diletantisme i coneix amb excel·lència més de disset balls diferents.

Es va iniciar professionalment a Radio Terraferma de la Cadena 13 (Lleida), a l'any 1983, essent locutora a diferents magazines i musicals, passant al 1986 a Televisió de Catalunya (TV3) com a presentadora en més de 18 programes, i a Catalunya Radio (*Cafè amb gel* i *Gravetat Zero*). Ha intervingut en 6 sèries de TV3, en algun curtmetratge, al teatre a l'obra *Oliver Twist* i en esports de publicitat. És autora del llibre *Anem a ballar?*

Habitualment col·labora en presentacions d'espectacles, conferències, pregons,... especialment en causes solidàries com la Fundació Inicatives Solidàries Àngel Olanar amb seu a Mollerussa que treballa a Wukro (Etiòpia) i en una altra dedicada als problemes de visió que està a punt de posar-se en marxa, així com en moltes altres associacions com la dels Armats de Lleida,...

Al llarg de la seva vida professional ha rebut més d'una dotzena de premis, entre els que li agrada destacar la Gorra d'honor de la festa "Posa't la gorra", a Balaguer, dedicada al càncer infantil.

El seu amor i devoció a la Mare de Déu, i la pertinença a la Confraria de la Mare de Déu de la Cabeza de Vila-sana, com a membre de la mateixa, la han portada a acceptar ser la mantenidora del Certamen Marià de l'any 2019.

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

especialment les marededéus trobades, tenen els seus goigs dedicats a elles i escrits segons la llegenda pels pastors i ermitans que les van trobar després que les amaguessin per protegir-les de les diferents invasions.

La Sra. Mari Pau Huguet mantenidora del Certamen Marià 2019.

Com és el cas de la Mare de Déu protagonista de la festa d'enguany, la Mare de Déu de la Cabeza, patrona d'Andújar i co-patrona de Vila-sana:

“Reyna dels Angels amada,
del Cel, y terra Princesa
ó Verge de la Cabeza,
sau la nostra Advocada.

De Andujar noble Ciutat,
ahont estavau col·locada,
volguéreu ser traslladada
á est terreno despoblat;
una Duquesa ha estat
lo motiu desta jornada.”

Efectivament com diu el vers va ser trobada per un pastor d'Andújar on hi té ara el seu santuari però va ser amagada a Vila-sana o Utxafava com s'anomenava el poble abans del 1930 per una duquesa que la va deixar a l'ermita de la Casa Gran on la podem visitar ara, tot i que l'original va ser retornada al Santuari d'Andújar.

I vull que sigui la música, i òbviament la figura de la Mare de Déu, la que acompanyi les meves paraules perquè aquesta és la finalitat de l'Acadèmia que avui ens acull, la de promoure i impulsar la devoció a la Mare de Déu a través de la literatura i les arts, organitzant “*el certamen literari marià*”, els segons jocs florals més antics del món, després dels de Barcelona i els únics dedicats a Maria. Aquesta, com saben, és una antiga tradició catalana i de la Provença que té l'origen a l'Edat Mitjana i que es va revifar amb la Renaixença.

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

La imatge de la Mare de Déu com a figura protectora, acollidora i que es deixa acollir i estimar per tots els seus fidels sempre m'ha impressionat i m'ha entendrit molt.

Crec que un bon exemple en són les visites domiciliàries que fa la Mare de Déu amb les capelletes que es van traslladant per totes les llars de Catalunya i arreu, l'origen de les quals se situa a l'Edat Mitjana on els santuaris disposaven de la figura d'un ermità o seglar que es dedicava a recollir almoines i, sobretot a difondre la devoció a la Mare de Déu per tots els llocs de pelegrinatge. Tot i que també son conegudes com les capelletes de la Sagrada Família perquè la devoció és relativament més moderna.

L'origen el trobem gràcies a l'obra d'un sant lleidatà, concretament nascut a Tremp, Sant Josep Manyanet, que juntament amb la seva congregació van difondre que les capelletes anessin de casa en casa per tal que tota la comunitat familiar acollís la Sagrada Família.

Així doncs Josep, Maria i Jesús eren acollits a totes les cases per persones de tots els estatus socials, des dels més benestants als més humils.

I sempre la Mare de Déu disposada a fer-nos costat, atenta a les nostres necessitats però sempre prudent, silenciosa, ocupant un segon terme i sense tenir mai cap protagonisme tot i les seves grans obres.

De fet, de moltes etapes de la vida de la Verge no en tenim informació perquè els Evangelis guarden silenci sobre la seva infantesa i també la de Jesús.

A Maria li passa com diu Joan que li va passar a Jesús. Joan ens refereix a les seves darreres paraules que "*Jesús va fer*

encara moltes altres coses i si algú volgués escriure-les una per una, em sembla que els llibres que es podrien escriure no cabrien en el món sencer”.

La Sra. Mari Pau Hugué, en un moment de la seva intervenció com a mantenidora.

És aquesta imatge de Maria acollidora la que sempre m'ha seduït. La d'una dona valenta i amb molt coratge, capaç de buscar solucions a les adversitats que, també a ella, la vida li va anar presentant, que sap el que és fugir i patir pel benestar del seu ventre, la d'una dona atenta a les nostres necessitats, prudent i silenciosa alhora. La clara imatge de la persona que es deixa acollir i que acull les criatures humanes sense fer diferència de races i sempre tenint especial atenció als més necessitats.

Recordem les paraules de Jesús quan digué al deixeble:
“Aquí tens la teva mare i el deixeble la va acollir a casa seva”.

És la mare amatent que va convertir la maternitat espiritual en l'herència de la humanitat.

Maria és el nostre escut protector. Per això Lleida la va acollir i va decidir que l'advocació més adient era la de la Verge Blanca de l'Acadèmia perquè, com sabem, va lliurar del còlera la ciutat després que l'any 1865 l'epidèmia s'estengués arreu d'Espanya.

La nostra ciutat la va rebre amb aquesta inscripció:

“Maria, en la boca mel, a l'oïda melodia, al cor alegria i joia en el cor de Lleida”.

I és la nostra patrona la que també acompanya cada any a totes les Verges en la tradicional romeria que es fa a la Ribagorça, enguany celebrada el dissabte 7 de setembre a Pont de Suert, localitat que va acollir més de 40 advocacions.

Així doncs he volgut centrar el meu discurs en la imatge de la Mare de Déu acollidora per destacar la importància d'aquest gest altruista i desinteressat que proporciona un entorn d'estimació, tendresa, comprensió, atenció i dedicació no només als infants sinó també a les persones que es troben en situacions de necessitat.

El nostre és un país d'acollida que, seguint l'exemple de la Mare de Déu, ha obert sempre els braços a totes les persones que ho necessiten a través de diferents tipus d'acolliment.

Els centres d'acollida que té a disposició la Generalitat o la Creu Roja entre d'altres en són un bon exemple. Com ho són també les Llars del Seminari de Lleida un projecte fet realitat gràcies al Bisbat de Lleida i a la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca per poder ajudar i acollir famílies desnonades i sense llar per tal que puguin trobar el seu habitatge.

Aquestes i moltes altres formes d'acollir, estimar, obrir portes i abraçar als altres és una de les grans llavors que ens regala cada dia la Mare de Déu.

I és a través de la pregària, la literatura, les arts, la poesia, la música o el certamen literari que avui celebrem que podem agrair-li l'estima que ens manifesta cada dia.

Per acabar voldria fer-ho llegint dues estrofes del poema d'un lleidatà, el Ferran Grau Medà, que va rebre el premi de l'Il.lma. Sra. Alcaldessa de Tàrrrega al millor treball poètic en vers per expressar la vivència interior que es pot experimentar de la nostra patrona de Lleida, la Mare de Déu de l'Acadèmia:

“Has vist mai, pelegrí, quina talla més fina,
delicada i divina com d'amor celestial?
Llampurnegen els ulls, és de fusta albina,
de tan immaculada, no n'hi ha cap d'igual.
Has vist mai, pelegrí, quina talla més fina?

Has vist mai, pelegrí, un rostre més humà?
El cerclen dotze estrelles que del tot l'aureolen.
Dins un cor d'anhels d'or que l'amor replegà,
dues mans maternals els desitjos estotges.
Has vist mai, pelegrí, un rostre més humà?”

El poema continua i els convido a seguir-lo llegint però per acabar voldria fer-ho tal i com he començat, amb la música del cor Romero y Jara de la Casa d'Andalusia.

Si al principi ho feien cantant a la Verge convidada avui, la Mare de Déu de la Cabeza, ara voldríem agrair a la nostra patrona, la Verge Blanca, la seva acollida en la celebració d'avui.

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

Gràcies al cor Romero y Jara⁷⁰ i a tots vostès per haver-me convidat.

El cor *Romero y Jara* de la Casa d'Andalusia a Lleida, durant la seva actuació cantant a la Mare de Déu després de les paraules de la mantenidora.

⁷⁰ El cor *Romero i Jara* de la Casa d'Andalucía de Lleida va introduir les paraules de la mantenidora amb un cant a la MdD de la Cabeza, i les van acomiadar amb un altre dedicat a la MdD de l'Acadèmia.

● Veredictes del Jurat del Certamen Marià de l'any 2019

Tot seguit es publica l'Acta del veredictes del Jurat, amb la relació dels seus components i els autors premiats en les diferents seccions i categories.

Cal dir que a més a més dels premis i els diplomes corresponents que estableixen les bases i que surten recollits a l'Acta del veredictes, l'Acadèmia Mariana va obsequiar tots els guardonats amb una imatge de la Mare de Déu de l'Acadèmia, la Verge Blanca.

Així mateix s'ha de ressenyar que el Jurat va decidir declarar deserts els premis d'investigació i els corresponents a la categoria d'estudis postobligatoris (batxillerat i mòduls professionals de grau superior) dins la secció d'autors escolars, per no reunir els treballs presentats, la qualitat mínima que requereix un premi d'aquestes característiques dins el certamen marià.

Moment en el que la Secretària de l'Acadèmia Mariana (Blanca Roca Bitria) llegeix l'acta amb el veredict del Jurat del Certamen Marià 2019.

Pontificia i Reial Acadèmia Bibliogràfico-Mariana de Lleida

**Acta del veredict
del Jurat del Certamen Marià
(literari i audiovisual),
convocat per l'Acadèmia Mariana de Lleida
en honor a la Mare de Déu de la Cabeza,
copatrona de Vila-sana**

Com a Secretària de l'Acadèmia Mariana de Lleida, Blanca Roca Bitria assumeix les funcions de Secretària del Jurat del Certamen, actuant amb veu però sense vot, la qual dóna fe de que reunit el Jurat del Certamen Marià (literari i audiovisual) que organitza la Pontificia i Reial Acadèmia Bibliogràfico-Mariana de Lleida, presidit per Teresa Maria Figuerola Curcó i format per M^a del Carmen de Andrés Delgado, Salvador Escudé Baró, Jordi Pérez Ansotegui, Mn. Luis Sallán Abizanda, Teresa Farré Calzada, Dolors Queralt Mateu, Marta Serrano Zapata, i Josep Anton Clua Serena, una vegada realitzada la lectura de les obres presentades al certamen, amb les corresponents deliberacions, i finalitzat el procés de selecció de les millors, decideix atorgar en la secció dedicada a participants en edat escolar els següents guardons:

- Categoria escolar d'estudis post obligatoris (alumnes nascuts durant els anys 2001 i 2002). Tres premis concedits per l'Acadèmia Mariana de Lleida, als tres millors treball de reflexió i aprofundiment sobre el tema *Què trobo en Maria que m'ajudi a aconseguir un entorn més humà i fratern?*, dotats amb 150, 200 i 350 € de material escolar, respectivament, i diploma.

El Jurat declara deserts els tres premis d'aquesta categoria.

- Categoria escolar corresponent a l'Educació Secundària Obligatòria, ESO, (alumnes nascuts durant els anys 2003, 2004, 2005 i 2006). Tres premis concedits per CaixaBank ("La Caixa"), als tres millors treballs que parlin de: *Quan veig bullyin (assetjament escolar), què sento que em diu Maria que jo faci?*, dotats amb 100, 150 i 250 € de material escolar, respectivament, i diploma, a:

Elena Aventín Casanova, de Lleida, que estudia al Col·legi Episcopal Verge de l'Acadèmia, pel seu treball *El que ningú pensa*. Se li atorga el tercer premi.

Maria Teresa Fraile Alonso, de Lleida, que estudia al Col·legi Episcopal Verge de l'Acadèmia, pel seu treball *Casualitats?*. Se li atorga el segon premi.

Laura Adsuar Cortés, de Balaguer, que estudia al Col·legi Mater Salvatoris, pel seu treball *Maria al meu costat*. Se li atorga el primer premi.

- Categoria escolar corresponent a 4t, 5è i 6è de l'Educació Primària (alumnes nascuts durant els anys 2007, 2008 i 2009). Tres premis concedits pel Grup d'Empreses Romero Polo, als tres millors treballs que parlin de *Com ens sentirem si fem per viure amb pau, des de la veritat i la justícia, i defensant la vida i la creació?*, dotats amb 100, 150 i 250 € de material escolar, respectivament, i diploma, a

Marc González Zarza, de Lleida, que estudia al Col·legi Episcopal Verge de l'Acadèmia, pel seu treball *Mare de Déu del Cap*. Se li atorga el tercer premi.

Nora Botán Salas, de Lleida, que estudia al Col·legi Episcopal Verge de l'Acadèmia, pel seu treball *Tot pensant en la Verge*. Se li atorga el segon premi.

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

Alba Peralta Carretero, de Lleida, que estudia al Col·legi Episcopal Verge de l'Acadèmia, pel seu treball *Estimar i sentir-nos estimats*. Se li atorga el primer premi.

En la secció adreçada a obres audiovisuals realitzades amb les noves tecnologies, s'atorga el **Premi de Prefabricats Pujol**, 500 € i diploma, al millor treball audiovisual en format digital, adreçat a presentar *l'edifici de l'Acadèmia Mariana, en el que s'aprecii la seva història i la riquesa arquitectònica i artística del mateix*. Ha estat concedit a **Francisco Javier Salinas Sánchez**, de Lleida, per la seva obra *L'edifici de l'Acadèmia Mariana*.

En la secció adreçada als autors que presenten treballs d'investigació i aprofundiment, es van convocar els següents premis:

Premi de la Confraria de la Mare de Déu de la Cabeza de Vila-sana: 500 € i diploma, al millor treball d'estudi i aprofundiment en prosa *sobre la vivència i tradició mariològica de les contrades de Lleida (considerant, per exemple, la devoció, tradicions i fets entorn a alguna de les imatges de Maria que hi ha a la ciutat)*, el qual ha estat declarat desert pel Jurat.

Premi de l'Institut d'Estudis Ilerdencs: 500 € i diploma, al millor treball de reflexió i aprofundiment en prosa, adreçat a l'estudi de qualsevol aspecte mariològic, considerant especialment *Maria, una sola mare amb multiplicitat de devocions*, el qual ha estat declarat desert pel Jurat.

Finalment, en la secció adreçada als autors que presenten les seves obres en vers, s'atorguen els següents premis:

Premi de l'Ajuntament de Vila-Sana: 500 € i diploma, al millor treball poètic en vers adreçat a expressar la vivència interior i el sentiment que hom pugui experimentar vers la Mare de Déu de

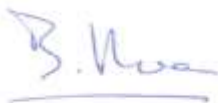
l'Acadèmia. Concedit a **Rodrigo Larios Navarro**, de Lleida, per la seva obra *Una Mare en el cel*.

Premi de l'Il·lm. Sr. Alcalde de Lleida: 500 € i diploma, al millor treball poètic en vers, adreçats a expressar l'espiritualitat, la transcendència i la religiositat que inspira la Mare de Déu de la Cabeza, tot partint dels sentiments i la vivència interior de l'autor vers ella. Concedit a **Vanessa Baena Écija**, de Rute (Córdoba), per la seva obra *Mi camino, María, reina del peregrino*.

Premi de l'Excm. i Rev. Sr. Bisbe de Lleida: Flor natural, 1000 € i diploma, al millor treball en vers dedicat a mostrar l'experiència profunda d'amor vers la Mare de Déu (el sentiment, l'estima, la devoció o la vivència íntima de relació amb ella), considerant especialment *Maria, mare cosmopolita, mare de tots*. Concedit a **Manuel Laespada Vizcaíno**, de Albacete, per la seva obra *Estela salvadora*.

Decisions preses a Lleida, el cinc de setembre de dos mil dinou.

La Secretària del Jurat del Certamen

Vist-i-plau

Feresa Maria Figuerola Curcó
Presidenta del Jurat del Certamen

Guardonats, membres del Jurat i autoritats en el Certamen Marià de l'any 2019.

La imatge de la Mare de Déu de la Cabeza que va venir al certamen des de Vila-sana, guarnida amb les seves robes.

● Recull de les obres premiades al Certamen Marià de l'any 2019

Les obres que es presenten tot seguit són les guardonades en cadascun dels premis atorgats. En realitat, en l'edició d'enguany del certamen, el jurat ha considerat deixar deserts cinc dels premis convocats per considerar que la qualitat no era la necessària pel nivell que han de tenir les obres que lloen Maria. D'aquesta manera, només ha hagut deu obres guardonades.

Dissortadament dos d'aquests guardons han estat els adreçats a treballs d'investigació, amb el que l'aportació del certamen a aquesta branca que ens permet aprofundir en alguns aspectes mariològics o de coneixement de l'entorn on es venera la imatge que ens visita, o de com és la fe dels qui hi viuen en ell, ha estat nul·la. Uns altres anys vindran que ens permetin aportar reflexions adients.

El tractament de les obres rebudes és l'habitual en certàmens d'aquest tipus. Una vegada que arriben a l'Acadèmia

queden sota la custòdia de la Secretària de l'entitat que, exhaurit el termini de presentació i havent-se constituït el Jurat, les hi entrega a aquest per tal que les valori, reservant-se les pliques on figuren les dades identificatives dels autors. Quan el Jurat ha determinat quines obres han de ser guardonades, partint del lema que figura en elles, s'obre la plica corresponent i es coneix qui ha estat l'autor. La resta d'obres i de pliques sense obrir es destrueixen passat el termini per tal que els autors que ho desitgin puguin recuperar-les.

El violoncel·lista Miquel Gracia Sanjuan (1997)

Al declamar o llegir les obres premiades, els autors van estar acompanyats al violoncel pel Miquel Gracia⁷¹. En finalitzar

⁷¹ **Miquel Gracia Sanjuan** (Lleida 1997). D'esplai i de parròquia, el Miquel és un jove creatiu que creu en la transformació del nostre món a través del lleure i la creativitat, i a qui li agrada posar al servei dels altres el seu talent, compromís i temps. De ben petit, la curiositat per l'art i la música el van portar a començar els estudis musicals al Conservatori i Escola Municipal de Música de Lleida, on estudià Violoncel. A la Parròquia de Sant Ignasi va aprendre a tocar la guitarra i, des de llavors, hi col·labora posant música en les celebracions, així com fent classes de guitarra. De manera més autodidacta, ha anat aprenent altres instruments com el piano o l'ukelele, així com desenvolupant tècniques d'improvisació i composició. Actualment, estudia Disseny Gràfic a l'ESDAP Catalunya, i combina la seva pràctica gràfica amb la musical.

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

l'actuació dels autors, el Miquel Gracia va oferir la interpretació de l'Ave Maria de Schuber com a ofrena a la Mare de Déu.

La Mare de Déu de l'Acadèmia (porta a la mà dreta el cor de la ciutat) en el quadre que presideix el Paranimf de l'Acadèmia Mariana de Lleida, el qual ens parla de la immaculada puresa de Maria.

Elena Aventín Casanova, de Lleida, que estudia al Col·legi Episcopal Mare de Déu de l'Acadèmia, pel seu treball *El que ningú pensa*. Se li atorga el tercer premi de la categoria escolar corresponent a l'Educació Secundària Obligatòria, E.S.O., (alumnes nascuts durant els anys 2003, 2004, 2005 i 2006), concedit per **CaixaBank (“La Caixa”)**, als tres millors treballs que parlin de: *Quan veig bullyin (assetjament escolar), què sento que em diu Maria que jo faci?*

El que ningú pensa.

Són les 8 del matí i m'acabo de llevar. Estic angoixada. No vull anar a l'escola ni veure als meus companys. Vull que tot això acabi.

-Bon dia Laia - diu la professora de socials -.

-Bon dia - responc -.

Ja noto les mirades de la resta de la classe, de la Martina, la Cristina, la Blau... el grup amb el qual anava però en el que la Carla, la nena que fa que el meu dia a dia sigui un malson, ha fet que la nostra relació acabi.

Les dos hores que queden abans de l'hora del pati es passen com sempre, llargues, sense parlar amb cap company, sent l'objectiu de moltes mirades i xiuxiuejos...

De repent sona la sirena, tot comença un dia més.

-Laia - diu la Carla i em comencen a tremolar les cames - que tens per esmorzar?

- Pernil salat - contesto - .

Doncs dona me'l – i abans de que digui que no, ja me l'ha agafat de les mans i m'ha estirat dels cabells , marxa al pati amb un grup de nenes que la segueixen tot el dia-.

Vaig cap al pati, em sento a un raconet i ja les veig venir. Em diuen que la roba que porto no m'afavoreix, que sóc massa lletja per a que algú m'estimi, que no se fer res bé i que les bones notes que trec son perquè tinc bona sort en general, i no s'obliden del copet al cap que cadascuna em dona.

Just al arribar a casa, ja tinc 15 missatges de la Carla i dos de la Marina, en els que em recorden lo malament que ho faig tot i que a l'endemà vol un entrepà de fuet i que més val que li porti.

Jo, just a l' arribar a casa em fico a plorar, fa 7 mesos que m'assetgen constantment i no puc més. Ho he parlat amb els meus pares i amb l'escola però no hem arribat a cap solució.

Després de pensar i plantejar-me el per què de l'actitud d'aquestes nenes, decideixo anar a la meva parròquia, a la que cada diumenge vaig a celebrar l'eucaristia amb els meus companys, gent de totes les edats, amb la que compartim un lligam, un sentiment que ens uneix, la fe, la fe en Déu.

Ho comentem entre tots i arribem al punt en el que no sabem realment la situació en la que viu aquella persona, cosa que no justifica el que fa però... pensem -hi. Hi ha alguns motius que la portin a fer el que fa o ho fa perquè sí?

En la meva parròquia em sento molt acollida i integrada, ja que tots el que vulguin compartir aquesta fe i aquest sentiment per la Verge Maria i Déu, estan convidats.

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

M'acabo de llevar, són les vuit del matí i com ahir i tots els demès dies, tinc por, no vull anar a l'escola, però avui és una mica diferent, he decidit que parlaré amb la Carla.

Quan ja m'ha pres l'entrepà i ve a dir-me el que em diu cada dia, li demano que es senti al meu costat i que parlem una estona. Ella es nega i diu que no vol parlar amb ningú i menys amb mi, però finalment acaba accedint.

Li pregunto el perquè de totes les seves accions i no em contesta, llavors començo a parlar-li de com hem fa sentir i del que pateixo. De repent comença a plorar, em quedo sobtada, i em diu que ella quan arriba a casa es converteix en la persona que em fa ser a l'escola, una nena assetjada. Em diu que els seus pares la insulten i la menyspreen i que amb prou feines li cuinen alguna cosa

per sopar, i que per això em treu l'entrepà. Sent enveja de mi, perquè els meus pares m'ajuden, em cuiden i em respecten. Llavors li plantejo una cosa. Li ofereixo que aquella mateixa tarda vingui amb mi a la parròquia, però com ja m'imaginava em diu que no, però la intento convèncer i finalment accepta. Li

explico una mica què és formar part d'una religió, d'una parròquia i d'una comunitat. Conversem amb la gent amb la qual vam parlar sobre aquest tema. Afortunadament el mateix dimecres es celebra la missa, i l'escoltem juntes. Un cop acabada, em dona una abraçada i les gràcies. Em promet que canviarà i em proposa anar juntes a l'hora del pati. Em torna a donar les gràcies per obrir-li els ulls i saber que no està sola, tots estem junts quan notem dins nostre la presència de Jesús.

Dono les gràcies per tot el que tinc i agraeixo a Jesús tot el que fa pels cristians.

Són les 8 del matí. Tinc ganes d'anar a l'escola, em llevo i preparo dos entrepanes.

L'Elena Aventín i la Maria Teresa Fraile a la mitja part, després d'haver rebut els corresponents premis.

Maria Teresa Fraile Alonso de Lleida, que estudia al Col·legi Episcopal Mare de Déu de l'Acadèmia, pel seu treball *Casualitats?* Se li atorga el segon premi de la categoria escolar corresponent a l'Educació Secundària Obligatòria, E.S.O., (alumnes nascuts durant els anys 2003, 2004, 2005 i 2006), concedit per **CaixaBank ("La Caixa")**, als tres millors treballs que parlin de: *Quan veig bullyin (assetjament escolar), què sento que em diu Maria que jo faci?*

Casualitats?

Estic davant d'aquest edifici tant important per mi. Em sento trista, però també feliç, perquè gràcies a aquesta Església ho he superat tot. Tot i que han passat 2 anys, encara m'afecta una mica el fet de que em recordin aquella època.

Fa uns 2 anys i mig que va començar tot. Jo em vaig haver de canviar de ciutat per motius de feina dels meus pares. Òbviament, ens vam mudar a una casa diferent, vaig anar a un nou institut... La meua vida va canviar de manera dràstica. El que jo no sabia era que aquell canvi seria tant negatiu.

Vaig arribar el primer dia d'institut, on no coneixia a ningú. Em sentia sola, perquè ningú se m'apropava per parlar amb mi i jo era massa tímida per iniciar una conversa amb algú. Vaig pensar que allò era normal, que era el primer dia i que més endavant tindria amigues, com a l'antic institut.

Una setmana després, a classe de química, vaig parlar amb la Maria, que també era nova. Em va semblar una noia molt agradable. Per fi, ja tenia una amiga! A partir d'aquella classe, anava a tot arreu amb ella i ens ho passàvem bé juntes a l'hora del pati, a l'hora de dinar... I així va passar un trimestre.

Quan vaig arribar a l'institut el primer dia del segon trimestre, vaig veure la Maria que anava amb un grup de noies. Quan em vaig apropar per saludar-la, em va ignorar i va continuar parlant amb les altres. Vaig assabentar-me que la Maria havia conegut aquelles noies a una festa de cap d'any i, que sense motiu aparent, aquelles noies havien parlat malament de mi a la Maria.

A partir d'aquell dia tothom m'ignorava. Quan demanava un llapis a l'hora de classe, ningú em contestava. Em van treure del grup de WhatsApp. Quan estava malalta, ningú m'apuntava els deures. Els treballs que s'havien de fer amb parelles, ningú volia anar amb mi. Em sentia ignorada, trista, confosa, i més sola que mai. Semblava que ningú se n'adonava dels meus sentiments. I així era. Vaig intentar parlar-ho amb els meus pares, intentar tornar a la meva antiga ciutat, però estaven massa capficats amb la seva feina i no em van donar tota l'atenció que necessitava.

I ni jo mateixa sé com m'ho vaig fer, però vaig aguantar així dos mesos. Era horrible. Però, un dia tornant cap a casa de l'institut, els meus peus es van aturar just davant de l'Església que tinc davant ara mateix. Jo mai havia

Maria Teresa Fraile Alonso

cregut en Déu. Els meus pares no eren Cristians i mai havia anat a un col·legi religiós. Però en aquell moment de desesperació,

vaig entrar-hi. No sé perquè, però vaig obrir la porta de fusta i vaig assentar-me a un dels bancs més propers.

I, allà, asseguda al banc, no vaig poder suportar-ho més. Vaig soltar tot el que portava aguantant-me dins meu i vaig plorar com mai ho havia fet. I si, allà estava jo, plorant en el banc d'una Església, desesperada, desitjant que tot tornés a estar bé.

Abans de que em donés compte, estava un mossèn al meu costat amb cara de preocupació. Li vaig explicar tot, i ell em va estar escoltant molt atentament sense interrompre'm. Va passar una hora rapidíssimament. Era conscient que els meus pares devien estar preocupats perquè encara no havia tornat a casa. Però a mi em donava igual.

Aquell mossèn que jo no coneixia, aquell home que no sabia qui era, va ser l'únic que em va escoltar de debò. L'únic que em va aconsellar, em va abraçar fort i va deixar que plorés. I això era el que jo necessitava.

Aquí estic avui, just al mateix lloc. Entrar dins d'aquest edifici ha set una de les millors decisions que mai he pres. Després d'aquell dia, vaig anar diàriament, després de classes a parlar amb un grup d'ajuda que m'havia aconsellat aquell mossèn. Gràcies a aquest grup, ara puc parlar sense enfonsar-me d'aquest tema que m'ha marcat tant, aquest grup va fer que no em sentís sola en moments que sentia que no tenia a ningú.

Fa un any que ja no vaig a aquest grup, tot i que ara vaig cada diumenge a missa per poder donar gràcies a Déu per haver fet aparèixer aquest mossèn a la meva vida.

Estic segura que l'aparició d'aquesta persona a la meva vida no va ser casualitat. Mai estaré suficientment agraïda per aquest fet.

Ara vaig a un nou institut dins la mateixa ciutat. Tot i que el primer dia tenia por de que tornés a passar el mateix, aquest canvi ha set molt més positiu. Tinc un grup de quatre amigues on no puc estar-hi més a gust.

Tant de bo ningú hagi de passar pel que he passat jo. Però, desgraciadament, hi ha gent que està passant per això ara mateix. I per això els hi aconsello que ho diguin. I que comencin una relació amb Déu per poder canviar el que està passant.

De veritat que és de molta ajuda. Es pot canviar el present, tot pot tornar a estar bé.

La Maria Teresa Fraile rebent el guardó corresponent al segon premi de la seva categoria.

Laura Adsuar Cortés, de Balaguer (Lleida), que estudia al Col·legi Mater Salvatoris, pel seu treball *Maria al meu costat*. Se li atorga el primer premi de la categoria escolar corresponent a l'Educació Secundària Obligatòria, E.S.O., (alumnes nascuts durant els anys 2003, 2004, 2005 i 2006), concedit per **CaixaBank** ("La Caixa"), als tres millors treballs que parlin de: *Quan veig bulliyin (assetjament escolar), què sento que em diu Maria que jo faci?*

Maria al meu costat

Hola, em dic Anna i vinc a explicar-vos com la Verge m'ha ajudat tota la meua vida. A 2n de primària em van canviar d'escola perquè sofria assetjament escolar i els professors van aconsellar els meus pares de canviar de centre i tornar a començar. La nova escola era molt gran i hi havia molts alumnes; vaig veure l'oportunitat de tornar a començar i fer nous amics. Primer dia d'escola de 2n de primària: vaig arribar a la meua aula, vaig buscar una cadira lliure per seure i la vaig localitzar; estava situada a segona fila, al costat de la finestra, vaig anar cap allà per a seure-hi. Uns nens em van mirar amb unes cares estranyes i van començar a tirar-me papers; per sort va arribar la professora i vam començar la classe. Aquell

any també em van fer bullying, aquell... i tota la Primària.

1r d'ESO, institut nou; segona oportunitat de començar de nou. Però no va passar! Els nous companys van fer-me bullying. Els meus pares ja no sabien què fer. Jo, per no preocupar-los no els explicava cada dia el que em feien, només ho sabien quan els professors s'adonaven del que passava i ho explicaven als meus pares. Fora de l'escola feia música i jugava a hoquei; en aquells ambients estava tranquil·la, ningú no feia que jo passés una mala estona. El problema era que la gent que feia aquelles activitats amb mi no anaven a la mateixa escola que jo i llavors no hi tenia tanta relació.

A 2n d'ESO un dia em va canviar la vida: vam anar d'excursió a veure un museu de ciències naturals o alguna cosa així. Teníem temps lliure en un parc i de sobte vaig sentir el so d'unes campanetes, de fet, sonaven com les esquelles que portaven les ovelles que tenia el meu padrí. Jo, intrigada, vaig anar al lloc d'on procedia el so. No hi havia res. Quan ja tornava on eren la resta de companys, vaig veure un estrany objecte que ressaltava al terra perquè li tocava un raig de sol. Vaig anar a agafar-lo; era una petita figura de la Verge molt elegant, tot i que estava plena de pols. Vaig quedar-me-la, m'agradava molt. Quan vaig arribar on eren els altres no vaig dir res de la meva troballa. Vaig continuar el dia normal. Quan vaig arribar a casa, vaig anar a la parròquia del costat de casa meva a ensenyar-li la Verge que havia trobat a Mossèn Ramon. Ell em va explicar una història que em va semblar molt impactant, simplement perquè em va explicar la història que m'havia passat a mi i, en canvi, jo no li havia dit res a ell. Quan li vaig contar el que em passava em va dir que allò era un senyal. Vaig estar pensant-hi i vaig arribar a la conclusió que estava relacionat amb el bullying que havia estat patint des de Primària. Mossèn Ramon va dir que havia d'afrontar-ho d'una manera o altra. Vaig anar cap a casa pensant i reflexionant sobre el que m'havia passat aquell dia. Al dia

següent, quan uns nens es van ficar amb mi, ho vaig tindre molt clar, vaig plantar-los cara. Ells es van quedar al·lucinant que jo els respongués, ja que mai ho havia fet. Tots els que ho veien es van posar a aplaudir! A partir d'aquell dia ja no vaig permetre que ningú més es rigués de mi. Anava a tot arreu on podia amb

la figureta de la Verge, era com el meu amulet de seguretat. I d'aquesta manera va ser com vaig acabar els meus anys d'estudi fins arribar on soc ara: fent una xerrada davant de moltes persones interessades en el que estic dient; i això és el que vull, gent que a dins no tingui cap rastre de maldat, gent amb el cor obert als altres, a altres costums i maneres de ser... i sobretot, que desitgen el mateix que jo: que ningú torni a sofrir cap tipus de bullying

perquè es passa malament. I el pitjor és que tu no tries res, només es fiquen amb tu perquè sembles vulnerable o perquè simplement ets diferent.

Així és com la Verge, a través d'aquella figureta que vaig trobar, em va acompanyar i guiar per a superar la situació que vivia. Maria em dóna la força per continuar sent jo mateixa cada

dia, cada moment, respectant els altres i fent també que em respectin.

Laura Adsuar Cortés llegint la seva obra com a primera guardonada en la categoria d'E.S.O..

Marc González Zarza, de Lleida que estudia al Col·legi Episcopal Mare de Déu de l'Acadèmia, pel seu treball *Imatge de la Mare de Déu del Cap*. Se li atorga el tercer premi de la categoria escolar de 4t, 5è i 6è d'Educació Primària (alumnes nascuts durant els anys 2007, 2008 i 2009), concedit pel **Grup d'Empreses Romero Polo**, als tres millors treballs que parlin de *Com ens sentirem si fem per viure amb pau, des de la veritat i la justícia, i defensant la vida i la creació?*.

Imatge de la Mare de Déu del Cap.

Jesús resumeix els manaments en dos: estimar Déu i estimar els altres com a nosaltres mateixos.

A Jesús el dolor de la gent no li passava desapercebut igual que a la Mare de Deu del Cap.

No dubtava a sacrificar-se pels demés i per tant, nosaltres que som cristians, seguim les paraules i obres de Jesús.

La Mare de Deu del Cap va guarir el pastor de la seva mà malalta, ja que el pastor la va adorar. Des de llavors va dir als ciutadans del poble que fessin una capella en el seu nom per tal de reunir-se i compartir la paraula de Déu.

D'aquesta forma i tal i com Jesús ens va ensenyar, van poder viure amb pau i justícia, i es van sentir bé fent el bé i estimant-se els uns i els altres.

Si volem defensar la vida i la creació, hem de saber que els cristians, de vegades ens fem preguntes que necessitem respondre; una d'elles és la creació.

Els Cristians creiem que Déu és el creador de totes les coses i també sabem que al nostre planeta convivim diferents cultures, amb formes de viure i costums diferents.

L'amistat ens ensenya a respectar altres formes de viure i també a estimar els altres tot i que no pensem igual. La fe ens ensenya a no perdre l'esperança i viure amb alegria ja que tenim confiança en Déu que és qui ens regala la vida, ens dóna força per superar el patiment i ens ofereix la vida eterna. Per això la Imatge de la Mare del Cap ens ofereix els miracles per a que els cristians tinguem fe i visquem en l'amor i paraula de Déu.

Marc González Zarza rebent el premi.

Nora Botán Salas, de Lleida, que estudia al Col·legi Episcopal Mare de Déu de l'Acadèmia, pel seu treball *Tot pensant en la Verge*. Se li atorga el segon premi de la categoria escolar de 4t, 5è i 6è d'Educació Primària (alumnes nascuts durant els anys 2007, 2008 i 2009), concedit pel **Grup d'Empreses Romero Polo**, als tres millors treballs que parlin de *Com ens sentirem si fem per viure amb pau, des de la veritat i la justícia, i defensant la vida i la creació?*.

Tot pensant en la Verge.

La verge, anomenada de diferents maneres, però sempre la mateixa, és una dona sincera, fidel, humil, senzilla, respectuosa, generosa...

La verge, al ser dona, representa la imatge de la creació, la fertilitat, la maternitat i la vida.

Quan penso en la Verge el primer que em ve al cap és la paraula amor i la paraula pau.

L'amor a la natura i a tots els éssers vius.

La pau envers els altres a través de la humilitat, el respecte i la tolerància.

Quan penso en la Verge veig veritat i justícia.

Justícia buscant l'equilibri dins d'una balança plena d'obstacles.

Pensant, descobrim que la Verge ha estat un gran exemple per encoratjar-nos a portar una vida plena de les seves virtuts.

Nora Botán Salas recollint el guardó per la seva obra *Tot pensant en la Verge*

Alba Peralta Carretero, de Lleida, que estudia al Col·legi Episcopal Mare de Déu de l'Acadèmia, pel seu treball *Estimar i sentir-nos estimats*. Se li atorga el primer premi de la categoria escolar de 4t, 5è i 6è d'Educació Primària (alumnes nascuts durant els anys 2007, 2008 i 2009), concedit pel **Grup d'Empreses Romero Polo**, als tres millors treballs que parlin de *Com ens sentirem si fem per viure amb pau, des de la veritat i la justícia, i defensant la vida i la creació?*.

Estimar i sentir-nos estimats.

Molta gent no pensa en el dia a dia, que va passant tant de pressa que no ens dóna temps a pensar. Les presses d'aquest món no ens deixen reflexionar sobre com podem viure en pau amb nosaltres mateixos i amb els altres. Vivim engolits per mentides i injustícies que malmeten la vida i la creació sense pensar que aquesta vida, per tots nosaltres, és un regal de Déu.

L'humil pastor a qui se li va aparèixer la Verge Maria al monticle de la Cabeza, a Sierra Morena, va ser perseverant en la veritat i en la fe. Va insistir cada dia en l'anunci encomanat per la Mare de Déu a tots els vilatans

d'Andújar, fins que la seva fe va obrar el miracle de la guarició. L'ensenyament que en podem extreure d'aquesta història de veneració és que per aconseguir el que volem, primer ens ho hem de creure i, a partir d'aquí, cal posar-hi esforç i voluntat.

Per aconseguir la pau, hem de pensar i creure que aquesta és possible; però només ho serà si deixem de banda els egoïsmes i els individualismes, i ens obrim als demés amb la intenció d'oferir-los la nostra ajuda desinteressada i el nostre acompanyament incondicional; i això només es pot fer des de l'amor: el primer dels Manaments de la Llei de Déu.

L'amor als altres ens farà ser justos i ens farà adonar que la vida adquireix un sentit de plenitud des d'aquesta manera d'actuar. I si li trobem sentit a la vida, aprendrem a estimar-la i a valorar-la. I amb ella, a tota la Creació.

Alba Peralta Carretero llegint la seva obra *Estimar i sentir-nos estimats*, guardonada amb el primer premi de la categoria d'E.P.

Maria va acceptar ser la mare de Jesús des de la humilitat, la generositat i l'entrega, i va acabar essent un model de mare i de vida per a tots nosaltres.

Aquesta és la satisfacció més gran que podem sentir: donar i rebre, estimar i sentir-nos estimats.

Francisco. Javier Salinas Sánchez, de Lleida, per la seva obra audiovisual *L'edifici de l'Acadèmia Mariana*. Se li atorga el Premi de la Secció Audiovisual concedit per **Prefabricats Pujol**, al millor treball audiovisual en format digital, adreçat a mostrar *L'edifici de l'Acadèmia Mariana, en el que s'apreciï la seva història i la riquesa arquitectònica i artística del mateix*.

L'edifici de l'Acadèmia Mariana.

Per raons òbvies no es pot transcriure aquesta obra audiovisual. *L'edifici de l'Acadèmia Mariana* es troba “penjada” a la pàgina web de l'Acadèmia Mariana i tothom que pugui estar interessat pot accedir-hi des d'aquest enllaç:

<http://www.lleidaparticipa.cat/academiamariana>

sempre, però, respectant l'obra en la seva integritat i els drets de l'autor i de la propietat, que n'és de l'Acadèmia Mariana com indiquen les bases de la convocatòria del certamen, segons el que marca la Llei.

Pel seu interès, i per tal que els lectors es puguin fer una idea d'aquesta obra audiovisual, tot seguit es transcriu el comentari que féu el membre del Jurat Jordi Pérez Ansotegui en el moment de presentar aquest treball a la resta del Jurat per tal de ser valorat.

El treball guanyador, presentat sota el pseudònim de Tanabata, s'ajusta plenament a les bases de la convocatòria del concurs, que demanava *presentar l'edifici de l'Acadèmia Mariana en la seva Història i riquesa arquitectònica i artística*.

A l'hora de valorar el treball, el jurat havia de tenir en compte, com a element important, la *capacitat divulgadora, la creativitat i l'interès del document audiovisual*.

Val a dir que el treball recull tots tres elements. És un document nou. No n'hi ha d'altre a l'abast, que tinguem coneixement, malgrat les possibilitats que avui hi ha per fer documentals i gravacions de qualsevol temàtica amb les noves tecnologies. Però és que a més de l'interès que pot despertar qualsevol cosa nova/original, està preparat per poder ser difós en el moment que es vulgui per les xarxes socials i els MMCC digitals, a més dels convencionals (tv, per exemple).

Les bases també recullen una qualificació tècnica dels treballs a concurs. Malgrat que l'excel·lència tècnica no és l'aspecte que les bases del concurs consideren decisiu a l'hora de decidir el guanyador, cal dir que la realització és molt correcta. Sens dubte, es percep que és pròpia d'un amateur, perquè hi han detalls que un realitzador experimentat no passaria per alt, però que tampoc desmereixen el treball final.

És cert que una millor equalització del volum hauria evitat alguna distorsió, en haver d'incrementar el volum, perquè la veu en off es va enregistrar fluixa (de vegades la banda sonora eclipsa la narració); o que hauria estat millor controlar les pauses narratives en enllaçar les diverses seqüències temàtiques.

Hi ha un detall que no vull passar per alt, malgrat que no considero greu, donades les circumstàncies del reduït nombre de concursants en aquest apartat, però donat que les bases també ho determinen, cal deixar constància. Em refereixo a la durada del document audiovisual. Les bases

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

parlen de 5 minuts com a màxim i el treball de Tanabata en fa una mica més de 7, sense comptar títols de crèdit.

Malgrat tot això, la recomanació del jurat sobre el treball és positiva, per la qual cosa el fa mereixedor del premi, ja que compleix els requisits del concurs.

Per acabar, una recomanació: Fer ús del treball premiat per donar a conèixer l'Acadèmia Mariana de Lleida a través de tots els MMCC que es disposin: propis, afins i externs. El mercat d'internet facilita una difusió, que cal aprofitar. Abans però, es proposa sol·licitar l'autor o autors de l'audiovisual la possibilitat de corregir les petites deficiències comentades, que són senzilles a resoldre.

Fco. Javier Salinas rebent el premi i diferents moments de la projecció i estrena de l'audiovisual.

Rodrigo Larios Navarro, de Lleida, per la seva obra *Una Mare en el cel*. Se li atorga el premi **de l'Ajuntament de Vila-sana** al millor treball poètic en vers adreçat a expressar la vivència interior que hom pugui experimentar de la Mare de Déu de l'Acadèmia.

Una Mare en el cel

Sols l'amor de mare
omple, dona vida,
ella t'estima, enamora
la manera que et cuida.

Sempre al teu darrera,
t'escolta, t'educa, et guia,
no té pressa, t'espera,
no li importa nit i dia.

T'acompanya, t'obre camí,
no et deixa mai sol,
fa realitat el teu somni
que ella et marca i vol.

S'entrega amb tot el cor,
sempre a les seves mans,
sols ella és l'amor
que als petits fa grans.

Així és una mare aquí a la terra,
és llum, il·lumina com un estel,
d'un amor immens com grans de sorra.
Com serà una mare en el cel?

Rodrigo Larios Navarro en el moment de rebre el seu guardó.

No canvia, segueix
a prop teu en tot moment,
som fràgils, ens coneix,
res li és indiferent.

Vol que siguem com ella;
l'exemple que ens ha donat
és tota una meravella
estimar com ens ha estimat.

Així és Maria, la Verge Blanca,
mare i patrona nostra,
ella és la porta que mai tanca,
ens acull sota el seu sostre.

És mare de Jesús i nostra,
el gran regal que omple de vida,
l'amor que reflecteix el seu rostre
és remei de tota ferida.

Ens estima tal com som,
prega per nosaltres, no defalleix,
ens anima a canviar aquest món
malaltís que no creix.

La devoció, l'esperança vers ella
de Lleida i la seva horta,
llueix com la Seu Vella,
ens fa gent valenta, forta.

Sentim la seva maternitat,
en ella tenim confiança,
som el seu ramat,
cura qui a ella s'atansa.

Ens fa forts sent dèbils,
dóna fruits dolços de coses amargues,
amb fets senzills
fa coses extraordinàries.

Mare, Verge Blanca, agraïts,
la teva protecció mai ens falta,
amb tu ens sentim beneïts,
el teu amor ens envolta.

Vanessa Baena Écija, de Rute (Córdoba), per la seva obra *Mi camino, María, reina del peregrino*. Se li atorga el premi de l'**II·Im. Sr. Alcalde de Lleida** al millor treball poètic en vers, adreçat a expressar l'espiritualitat, la transcendència i la religiositat que inspira la Mare de Déu de la Cabeza, tot partint dels sentiments i la vivència interior de l'autor vers ella.

Mi camino, María, reina del peregrino

Hay un camino por veredas y senderos que llega a las Plantas de la Santísima Virgen de la Cabeza. Son muchos los peregrinos que caminan a través de los parajes de Sierra Morena para visitar a Nuestra Madre, como un día hiciera Juan Alonso de Rivas, pastor de Colomera, que llamado por el sonar de campanitas descubrió la bella imagen de la Morenita en aquella mágica noche del 11 al 12 de Agosto de 1227. Se convirtió así en el primer peregrino, plantando una bendita semilla que ha ido creciendo siglo tras siglo, gracias a tantos peregrinos que caminan cada año para verla a Ella. Cada vez que un romero se postra a Sus Plantas queda marcado por una luz divina, esa luz que sólo Ella como Madre puede darnos.

Esa bendita semilla ha ido volando a cientos de lugares en todo el mundo. Porque un peregrino no es sólo un caminante que paso tras paso llega hasta Ella, es también un pregonero que difunde el amor por la Madre de Dios. Así, cuenta la historia, el fervor a la Virgen de la Cabeza llegó a tantos lugares de manos de iliturgitanos, romeros y peregrinos que pregonaron el nombre de la Reina de Sierra Morena allá por donde iban, y así sigue siendo. Porque este amor por Nuestra Madre sigue creciendo año tras año, siglo tras siglo, haciendo de nuestra vida diaria un nuevo camino, un camino de fe, de amor. Un camino que, guiados siempre por Ella, nos lleva a difundir la fe cristiana

como un modo de vida. Porque un romero, un peregrino, es ante todo un cristiano movido por el amor a Dios y a su Divina Madre.

Vanessa Baena Écija declamant la seva poesia *Mi camino, María, reina del peregrino*, guardonada amb el premi de l'Alcalde de Lleida.

Así llegó este fervor hasta Vila-Sana, de manos de una fiel devota, que quiso llevar el amor por la Reina de Sierra Morena allá donde iba. Para que el pueblo pudiera contagiarse de ese sentir romero y peregrino llevó consigo una imagen de la Virgen de la Cabeza, Morenita de tez clara que es luz y guía del pueblo de Vila-Sana.

Mi camino, María, reina del peregrino

A solas, en silencio
y como fiel peregrino
mi corazón avanza
para encontrarse Contigo.

Quizás no encuentre veredas
ni el romero sea mi abrigo
ni la luna desde el cielo
cubra de luz mi camino.

Pero sé que serás Tú
quien guíe mis pasos
siempre serás Tú, Morena,
quien me cubra con Tu manto.

Quien alivie mis pesares
y tiña mi alma de paz
quien me muestre el camino
hasta llegar a Tu altar

Un camino de fe, Señora,
herencia de mis mayores
que me enseñaron a quererte
a Ti, amor de mis amores.

Morena de luz de luna,
Aceituna bendita,
Madre de los romeros,
Morenita y pequeñita.

¿Quién hubiera sido
aquel pastor Juan de Rivas?
y encontrarte a Ti, Morena,
al sonar de campanitas.

Una bendita semilla
plantó ese primer peregrino
que siglo tras siglo, Pastora,
nos ha marcado el camino.

Nos ha inculcado la fe
cogidos de Tu mano,
nos ha enseñado a rezarte,
a sentirte a nuestro lado.

Vanessa Baena Écija rebent el premi de l'Alcalde de Lleida, entregat pel Tinent d'Alcalde.

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

Y a mostrar este camino
a los nuevos peregrinos
que en los cañones de Tu manto
buscan protección y cobijo.

Donde me lleven mis pisadas
siempre vendrás conmigo
y Tu nombre por bandera,
Reina del peregrino.

Cuando me pregunten, Pastora,
¿dónde te diriges, caminante?
¿cuál es el fin de tu camino?
¿quién te espera en cualquier parte?.

“Es la Virgen quien me espera,
la Reina de mis amores,
mi norte y mi guía,
quien alivia corazones.

Morena de tez clara,
la de mirada serena,
la de la dulce sonrisa,
el sueño del poeta”.

Me gusta postrarme ante Ti
y en silencio mirarte,
y contarte mis cosillas,
y sentir tu amor de Madre.

Me das paz y esperanza,
alejas mis miedos,
alumbras mi camino
y me transmites consuelo.

En un solo poema
no cabe tanto amor,
me faltan versos
para Ti, Madre de Dios.

Pero como todo caminante
que a Tus plantas llega
gritaré bien fuerte
¡VIVA LA VIRGEN DE LA CABEZA!

Manuel Laespada Vizcaíno, de Albacete, per la seva obra *Estela salvadora*. Se li atorga el premi de l'**Excm. i Rev. Sr. Bisbe de Lleida** al millor treball dedicat a mostrar l'experiència profunda d'amor vers la Mare de Déu (el sentiment, l'estima, la devoció o la vivència íntima de relació amb ella), considerant especialment *Maria, mare cosmopolita, mare de tots*.

Estela salvadora

INTROITO

I

Digo María y digo primavera,
luz, principio, final, pan y camino,
parada y fonda para el peregrino,
amor que asciende como enredadera.

Porque al decir tu nombre la frontera
del alma alcanzo. Como remolino
me envuelve tu mirada y adivino
que nada será igual como antes era.

Porque al decir tu nombre de oropeles
se engalana la sombra malherida
y el amor, luz agraz, es claro día.

Hogaza compartida entre los fieles
es tu nombre, Madre de Dios, y vida.
E igual te digo Madre que María.

LA VIDA

I

Apenas si nace y crece
-tan frágil y tan de prisas-
la vida es una sonrisa
que presta se desvanece.
Y tu amor, Madre, florece
inmarcesible y eterno,
a tu lado no hay invierno,
ni lágrimas, ni dolor,
sólo el infinito amor
de tu corazón materno.

Manuel Laespada Vizcaíno rebent el premi de mans del Sr. Bisbe de Lleida.

II

Y la vida, Madre, a veces
es un dolor desbocado
latiendo en nuestro costado,
y en esa sorda agonía
es tu mirada la guía
que despierta el sentimiento:
eres, Madre, el basamento
de toda mi arquitectura,
la esperanza que perdura
y la rosa de mi viento.

III

También a veces la vida
nos hiere como la duda,
es una espina desnuda
que se agiganta en la herida
y no encontramos salida
que ilumine nuestro anhelo.
Entonces rompes el hielo
cuando, inmaculada, llegas
y generosa me entregas
el calor de tu consuelo.

IV

Es la vida, Madre, acaso
un pedregoso camino
donde el hombre es remolino
desbocado hacia el ocaso.
La huella de cada paso
es pasado, humo, nada,
es como una encrucijada
que al olvido nos conduce...
y entre las sombras reluce
la llama de tu mirada.

V

La vida, también a veces
es como aquella ruleta
que sus estancias completa
con absurdas pequeñeces,
al girar la rueda meces
-cruz o cara, sol o luna-
un sortilegio o alguna
esperanzada quimera.
¡Quien a tu lado estuviera
conoce bien la fortuna!

Segons una tradició del certamen, el guanyador de la Flor Natural fa ofrena de la mateixa a una de les dos imatges que presideixen el Paranimf.

VI

Y la vida es a tu lado
Madre de Dios, Luz del día,
un verso, una flor, diría
que es un gozo prolongado.
Y si, Madre, enamorado
llego a ti es porque espero
ser caudal de tu venero,
y aunque lo sabes, decirte
que ser tuyo y bendecirte
es tan sólo cuanto quiero.

EPÍLOGO

A MODO DE MADRIGAL

¿Por qué cuando me arrullo en tu mirada
huye el temor, paloma en desbandada,
y el corazón me arropas de sosiego?
¿Por qué cuando me miras la tormenta
descompone la ira de su fuego
y es alfaguara clara, por qué luego
la quietud me alimenta?

¿Será acaso
que bebo de tu luz y que ese vaso
de tu amor ya rebosa?

¿Será acaso
que llenas de guirnaldas el ocaso
y tu luz es quietud de mariposa?

Manuel Laespada Vizcaíno llegint la seva obra *Estela salvadora*.

● Salutacions

Tot seguit es recullen les paraules de salutació dels membres de la taula que presidiren l'acte del Certamen Marià.

Maria de Natzaret

Salutació de Maria Lorena Jurado Tarragona ⁷²

Bona tarda a tothom.

La meva mes cordial salutació a las autoritats aquí presents: Sr. Director de l'Acadèmia Mariana Joan Viñas; Sr Tinent d'Alcalde de la Paeria de Lleida, Paco Cerdà; Representant de la Diputació de Lleida, Rosa Maria Perelló; Excm. i Rvdm. Bisbe de Lleida; Salvador Jiménez; Excm. Vicari General del Bisbat de Solsona, Mn. Josep Maria Vilaseca, Il·lm. Sr Alcalde de Vila-sana, Joan Sangrà; Mn. Climent Capdevila, rector de la parròquia de Vila-sana.

També a la nostra Mantenedora, una germana per a mi, Mari Pau Huguet. Al Sr Josep Maria Pujol i Sra. Julia Torrent que sense ells la nostra Festa vers la Mare de Deu no es podria fer. Gent de Vila-sana que avui ens acompanyen, família i al públic aquí present.

Maria Lorena Jurado en el moment de la salutació als participants al certamen.

⁷² **Maria Lorena Jurado Tarragona** és la Presidenta de la Confraria de la Mare de Déu de la Cabeza de Vila-sana.

Com a Presidenta de la Confraria Mare de Deu de la Cabeza de Vila-sana em sento molt orgullosa i feliç de que l'Acadèmia hagi volgut venerar a la nostra Mare de Deu. Per això en nom de la meva junta, dels ciutadans de Vila-sana, i jo mateixa, us dono les gràcies.

Vull felicitar també a tots els guanyadors en les diferents seccions literàries i audiovisuals que avui reben el seu guardó.

Demano a la Mare de Deu, en totes les seves advocacions, que ens guardi i ens guii a tots nosaltres en tots els entrebancs que porta la vida i que ens ajudi a saber acceptar-los sense defallir.

Moltíssimes gràcies a l'Acadèmia Mariana de Lleida per haver-nos convidat.

Salutació de Joan Sangrà Farré⁷³

Il·lustríssim Tinent d'alcalde de la Paeria, Paco Cerdà.

Excel·lentíssim Bisbe de Lleida, Salvador Jiménez.

Il·lustríssim Vicari General del Bisbat de Lleida, Josep Maria Vilaseca.

Representant de la Diputació Sra. Rosa Maria Perelló.

Director de l'Acadèmia Mariana, Joan Viñas.

Presidenta de la Confraria de la Mare de Déu de la Cabeza, Maria Lorena Jurado.

Benvolguts i benvolgudes,

És un autèntic honor i privilegi poder-vos dirigir unes paraules com a alcalde de Vila-sana, i per tant, en nom de tot el poble.

Com ja sabeu, a les nostres contrades, sentim una enorme devoció per la Virgen de la Cabeza. Tan és així, que la congregació que agrupa els seus devots els compta per centenars i, cada any, més d'un miler de persones es congreguen a Vila-sana per assistir a la missa en el seu honor.

Joan Sangrà Farré saludant els participants al certamen.

⁷³ **Joan Sangrà Farré** és l'Alcalde de Vila-sana.

Com ja és sabedor, la Mare de Deu de la Cabeza va arribar a Vila-sana procedent d'Andújar (Jaen). D'aquesta efemèride, ja fa més de 300 anys, i des de aleshores està a la capelleta de la Casa Vella, on ha estat venerada pel poble de Vila-sana.

L'any 1995 es va fundar la confraria amb l'objectiu de venerar-la dos cops a l'any. Una, l'últim diumenge d'abril coincidint amb la festa de la romeria que es fa a Andújar i l'altra per la festa major de Sant Miquel, al setembre, ja que la Mare de Deu de la Cabeza és copatrona de la Vila. En aquest sentit, vull destacar el paper de les diferents presidències de la nostra confraria en la tasca de cura i organització d'aquestes veneracions i, alhora, aprofito per donar també una forta felicitació a la presidenta actual de la confraria, Maria Lorena Jurado.

En representació de tot el poble, us volem donar les més sentides gràcies per convidar-nos a aquest certamen marià i per dedicar-lo, en aquesta ocasió, a la nostra estimada Virgen de la Cabeza.

Aprofito per felicitar a tots els premiats i per encoratjar-los a continuar treballant intensament en la divulgació mariana. A la vegada, vull agrair a la Pontifícia i Reial Acadèmia Bibliogràfica-Mariana de Lleida per deixar-nos formar part d'una cita tan important com aquesta.

Salutació de Rosa Maria Perelló Escoda⁷⁴

Molt bona tarda i moltes gràcies. Excel·lentíssim i Reverendíssim Sr. Bisbe de la Diòcesi de Lleida, Sr. Salvador Giménez; Sr. Vicari General de la Diòcesi de Solsona, Mn. Josep Maria Vilaseca; Excel·lentíssim Alcalde de Vila-sana, Sr. Joan Sangrà; Mn. Climent Capdevila, Rector de la Parròquia de Vila-sana; mantenidora d'aquest acte, Sra. Maria Pau Huguet; Sr. Director de l'Acadèmia Mariana, Joan Viñas; Tinent d'Alcalde de la Paeria de Lleida, i també company a la Diputació de Lleida, Sr. Paco Cerdà; Presidenta de la Confraria de la Mare de Déu de la Cabeza de Vila-sana, Sra. Lorena Jurado.

Rosa Mª Perelló en un moment de la seva salutació.

És important que la Diputació estigui present en aquest acte, i per mi personalment també, per dues vessants que penso que són força rellevants. Primer com ho explicava molt bé la mantenidora, per la llarga tradició que té aquest certamen, una tradició cultural que és bo que es mantingui i per la qual cosa l'Acadèmia Mariana de Lleida fa un esforç enorme continuant mantenint-lo, i, també, pel fet de conservar aquest caire cultural i tradicional

⁷⁴ **Rosa Maria Perelló Escoda** és Diputada a la Diputació Provincial de Lleida; la seva salutació ha estat treta de l'enregistrament de so que es va realitzar

perquè és bo que es mantinguin les nostres tradicions, les nostres arrels, en aquest cas la devoció a la Verge que existeix en tots i cadascú dels municipis del nostre territori i que és una activitat que els vilatans i vilatanes de cada ciutat i de cada poble, de cada petit racó, segur que troben el moment per tenir davant la seva verge aquella estona de recolliment, aquella estona de reflexió que forma part de les nostres vides.

Més enllà d'això, doncs, que totes i cadascuna de les advocacions de la Mare de Déu siguin rebudes i convidades aquí, a l'Acadèmia Mariana de Lleida, és important i rellevant, veient el grup que junt amb la Presidenta de la Confraria i del propi Alcalde, tot el poble, és present venerant i donant la importància a la seva patrona, doncs també se senten honorats tots i cadascú dels habitants convidats, avui de Vila-sana.

Caldrà fer una menció especial als centres culturals. És molt important perquè al fer la tasca de vegades sembla que és poc vistosa, però segur que han tingut molta feina i cal agrair-los moltíssim la feina que fan.

També als patrocinadors, perquè sense ells també es faria difícil encarar i tirar endavant un certamen com aquest.

I com no, no ens podem oblidar els guardonats, en este caso con dos personas de muy lejos de aquí; debemos agradecerles el esfuerzo y también el haberse podido presentar a este certamen. Les agradecemos muchísimo su presencia aquí.

Y poca cosa més com no pot ser d'una altra manera, representant la Diputació sempre estarem al costat del que es faci en tots i cadascú dels racons del nostre territori. Moltes gràcies per convidar-nos i a tots vostès per ser aquí aquesta tarda.

*Salutació de Mn. Josep Maria Vilaseca i Ribalta*⁷⁵

Bona tarda a tothom. Excel·lentíssim i Reverendíssim Sr. Bisbe de Lleida, Salvador Giménez; Il·lustríssim Sr. Alcalde de Vila-sana, Sr. Tinent d'Alcalde de Lleida; Sra. Rosa Maria Perelló, de la Diputació de Lleida; Sra. Presidenta de la Confraria de la Mare de Déu de la Cabeza; Mn. Climent, Rector de Vila-sana;...

Bona tarda senyores i senyors. És un goig estar aquí, novament, al Certamen Marià dedicat a la Mare de Déu. Penso que és un encert felicitar l'Acadèmia pel fet que mantingui, amb aquest alt nivell cultural i poètic, aquest certamen literari dedicat a la Mare de Déu perquè és font de veneració, d'estimació a la Mare de Déu, I penso que és admirable aquesta finalitat de l'Acadèmia Mariana ja que aquí s'honora, i vosaltres ho veieu perfectament a la imatge, a la dona més important de la història; la dona més estimada, més admirada,...

Mn. Josep Maria Vilaseca.

⁷⁵ **Mn. Josep Maria Vilaseca i Ribalta** és el Vicari General del Bisbat de Solsona; la seva salutació ha estat treta de l'enregistrament de so que es va realitzar.

la dona que ha canviat la humanitat, diria jo, i que està arrelada a totes les cultures del món. La Mare de Déu d'Andujar, la Verge de la Cabeza, ens ho indica, la Mare de Déu de l'Acadèmia,... per tant és un goig honorar la Mare de Déu aquí.

Com diu el Papa Francesc, i que l'Acadèmia Mariana ha ficat al programa, la Mare de Déu és la dona més *influencers* de Déu. És així.

Avui felicitem ben de cor a la Confraria de la Mare de Déu de la Cabeza, a la Presidenta, al Sr. Sangrà, l'alcalde, i a la gent de Vila-sana, que suposo que esteu plens de goig. Justament aquesta marededéu aplega gent de tants llocs; he vist fotografies de la missa amb tantes poblacions tan variades, i per tant vull felicitar-vos i que per molts anys la Mare de Déu us reuneixi en aquesta fraternitat.

També us faig arribar la felicitació del Sr. Bisbe de Solsona. Jo només el represento, ell no ha pogut venir, però em va dir: si us plau, vagi i faci arribar la felicitació tant a l'Acadèmia com a la Confraria.

Sí, però, m'agradaria felicitar a la mantenidora Sra. Mari Pau Huguet perquè realment he quedat corprès de veure una dona coneguda, famosa, estimada, culta,... parlant públicament de la Mare de Déu amb aquesta gran profunditat i sinceritat. La felicito, m'ha agradat molt i penso que, vostè que té amics a TV3,... vol dir que això no seria notícia perquè aquest vespre sortís al Telenotícies?

Moltes felicitats a la Confraria i a l'Acadèmia. Gràcies a tots per ser-hi.

*Salutació del Dr. Joan Viñas Salas*⁷⁶

Benvolgut Sr. Bisbe.
Benvolguda Mari Pau Huguet, mantenidora d'aquest any.
Benvolgut Sr. Francesc Cerdà, representant de l'Ajuntament de Lleida. Benvolgut Sr. Joan Sangrà, Alcalde de Vila-Sana. Benvolguda Sra. Rosa M. Perelló, representant de la Diputació de Lleida. Benvolgut Mn. Josep Mª Vilaseca, Vicari General Bisbat de Solsona. Benvolguda Sra. Lorena Jurado, representant de la Confraria de la Mare de Déu de la Cabeza.

Benvolgudes autoritats, benvolguts tots els que heu vingut des de Vila-sana, acompanyant a la vostra Verge de la Cabeza; Benvolgut Mn Climent, rector de Vila-Sana. Benvolgut Sr. Josep Mª Pujol, que acull la imatge a casa seva. Benvolguts companys de la Comissió Gestora de l'Acadèmia Mariana. Senyores i Senyors.

Joan Viñas Salas, Director de l'Acadèmia Mariana

⁷⁶ **Joan Viñas Salas** és el Director de l'Acadèmia Mariana de Lleida.

Un any més estem celebrant el certamen Marià, de més de 150 anys, des de 1863. L'Acadèmia Mariana va néixer a la segona meitat de fa dos segles per incardinar la fe en la cultura de l'època. Nosaltres continuem en la mateixa funció. Cal Evangelitzar la cultura. Som un poble que té unes tradicions arrelades en robustes arrels que permeten i alimenten un frondós arbre ple de fulles i de fruits. Si ens oblidem de les tradicions, dels nostres avantpassats, perdem quelcom essencial que pot fer trontollar el present i el futur i ja no podríem donar tants fruits.

Els pares no els escollim. Vivim en aquesta terra catalana tant estimada i que té una identitat mil·lenària que ha resistit tota classe de ignomínies i de intents de genocidis: A Lleida sols cal mirar la Seu Vella, la nostra catedral convertida en caserna militar pel rei Borbó Felip V.

En els darrers anys vivim un ressorgiment com a poble i un desig de ser nosaltres mateixos. Catalunya, a l'igual que Europa, té unes arrels cristianes, com ens recordaven fa uns anys els nostres bisbes. Des de l'inici els catalans i les catalanes hem estimat a Jesús i a la seva Mare Maria, com també molts altres pobles espanyols, com a Andalusia, i europeus. Evidentment que la manera de entendre la religió, els coneixements que tenim avui no són els mateixos que fa anys. Per això cal anar-nos formant per donar raó de la nostra fe i viure-la amb racionalitat.

Però anul·lar-la, intentar fer-la desaparèixer com si ja no tingués un lloc en el segle XXI, és un error molt gran, ja que trenques amb el passat, seques les arrels, i això té greus repercussions en les persones i en els pobles.

Jesús va néixer en el si de Maria, una dona senzilla i humil del poble que va fiar-se de Déu i li va dir que sí, calia la resposta i l'acceptació ja que Déu és respectuós amb la llibertat humana. Així li hem d'agrair sempre que gràcies a ella Jesús va

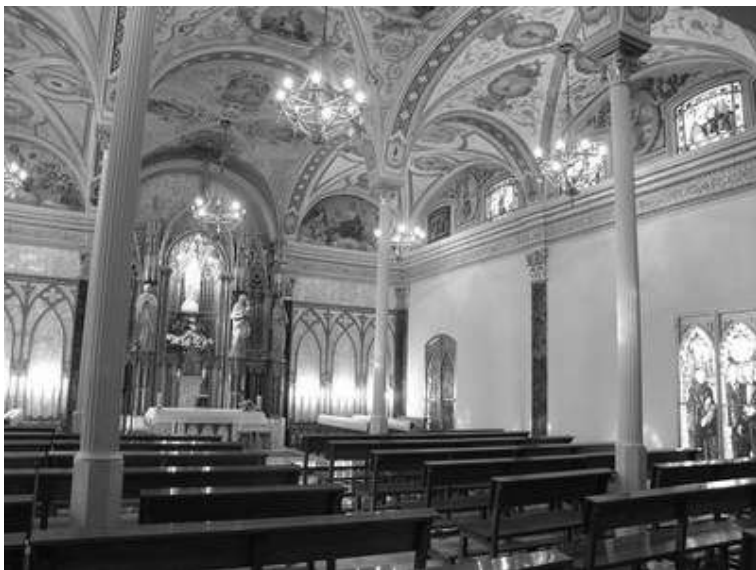
Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

venir al món i ens va ensenyar que tots som germans i ens hem d'estimar i hem de ser sensibles a les necessitats dels demés, defensar els pobres i marginats i malalts. Ell va donar la vida essent torturat i mort per ser fidel a Déu, al qual ens havia mostrat com Amor, com Pare que ens estima i vol el nostra bé.

Cal aprofundir en el coneixement de Jesús i en el seu seguiment i així la societat serà més feliç, més humana, més justa; es respectarien els drets humans i no es trepitjarien les persones i els pobles per la força, per la violència, inclòs fent-ho "en nom de Déu" com el mateix Jesús ens va avisar dels falsos profetes.

Agraeixo a tots vosaltres l'assistència. Agraeixo a tots els participants. Felicito als guanyadors d'aquest certamen; felicitades a los ganadores de fuera de Lleida. Felicitats al Col·legi Episcopal Verge Blanca de Lleida perquè aquest any els seus alumnes s'han emportat varis premis. Agraeixo al jurat que ha fet una excel·lent i difícil tasca. Als presentadors: Montse Caufapé i Albert Font, al violoncel·lista, Miquel Gracia, a la coral Estel del Centre de Belles Arts de Lleida, que a l'acabar ens delectarà amb les seves cançons, als voluntaris i voluntàries i tots els qui heu col·laborat, i al Sr. Juan Luis Salinas que és l'organitzador del certamen. I especialment a la Sra. Mari Pau Huguet, la mantenidora d'enguany, que ens ha delectat amb les seves paraules tot demostrant un amor especial a la Verge Santa Maria de la Cabeza.

Moltes gràcies.

A dalt l'oratori de la Verge Blanca de l'Acadèmia. A baix el Sr. Josep Mª Pujol i Mn. Mn. Climent Capdevila, Rector de Vila-sana

Salutació de Francesc J. Cerdà Esteve⁷⁷

Bona tarda. Estimat Sr. Bisbe, Joan, que bé trobar-te aquí, Alcalde de Vila-sana, Vicari General, Josep Maria, Rosa, Lorena, mantenidora... Bona tarda a tothom.

Deixeu-me també felicitar i saludar al coro Romero i Jara que són molt propers a la meva persona i que me'ls estimo molt i ells ho saben; al violoncel·lista que tindrem després (el Guillem estarà molt content per allà al darrera veient al seu germà Miquel), i, després, a la Coral L'Estel que ens delectaran quan acabarem tot.

Felicitar, òbviament, als premiats i als participants perquè tan esforç han fet uns com els altres, i al Jurat que jo crec que han fet una feina important (hem vist un que ha vingut un momentet, Jordi Pérez, que està treballant i ens ha filmat, i ha tornat a marxar).

Voldria dir una cosa perquè he tingut una reunió amb vosaltres, fa quatre dies, i era com allò de dir... és la patrona de Lleida, la Verge Blanca és la patrona de Lleida, ho heu oblidat? Hem dèieu això. Jo almenys

Francesc J. Cerdà Esteve,
representant de l'Ajuntament de
Lleida

⁷⁷ **Francesc J. Cerdà Esteve** és Tinent d'Alcalde de l'Ajuntament de Lleida i Diputat a la Diputació Provincial de Lleida; la seva salutació ha estat treta de l'enregistrament de so que es va realitzar.

no i suposo que amb mi estan tots a l'Ajuntament, ho tenim molt clar. Hem tingut una setmana plena d'actes i us he acompanyat sempre que he pogut i us continuarem acompanyant sempre que puguem, i a un certamen com aquest que és centenari, crec que encara més. Per tant, el compromís de l'Ajuntament de Lleida, com a mínim de la meva persona, i jo crec que de tot l'Ajuntament estarà amb vosaltres, amb l'Acadèmia Mariana i amb la seva patrona. Així que enhorabona a tots i disfrutem d'aquest certamen. Gràcies.

Salutació de Mons. Salvador Giménez Valls⁷⁸

Les meves paraules voldrien ser sols d'agraïment. Agraïment a tantes persones que fa més de cent anys han promogut aquest certamen i que tenien sempre, en el centre del seu cor, a la Mare de Déu. També agrair a tots els que heu vingut aquesta tarda, aquí, un diumenge més, un any més, per a mi és la cinquena vegada que participo d'aquest acte literari, cultural i sobre tot religiós, i vull, sense mencionar a les persones que estem aquí una altra vegada, per no fer-ho més llarg, donar les gràcies a les institucions que aquí representem: a les dos diòcesis (de Solsona i de Lleida), a la Diputació, als dos ajuntaments (de Vila-sana i de Lleida), també, per suposat, a les dos entitats que porten a la Mare de Déu com a centre de la seva devoció i de la seva il·lusió: la Confraria de la Mare de Déu de la Cabeza de Vila-sana i a l'Acadèmia Mariana de Lleida.

Mons. Salvador Giménez Valls,
Bisbe de Lleida, saludant els
participants.

Agrair també a tots els que feu possible aquest acte: organitzadors, gent que us ha ajudat persones que han actuat voluntària i lliurement per a

⁷⁸ **Mons. Salvador Giménez Valls** és el Bisbe de Lleida; la seva salutació és espontània i cordial donat que ha estat tretra de l'enregistrament de so que es va realitzar.

realitzar aquest acte, el centre del qual i de la nostra vida sempre serà la Mare de Déu.

Gràcies als participants, als guanyadors,... a tots. També, com no, tal com dia Mn. Josep Maria, el Vicari General de Solsona, agrair a Mari Pau Huguet, la mantenidora, l'elogi que ha fet de la Mare de Déu. A tots nosaltres, i des de l'Església, ens entusiasma que els laics parlin d'ella, molt millor inclús que nosaltres.

Gràcies a tots els que heu vingut, a la Coral, a tots els que heu fet possible que en aquest moment la música, la literatura,... tot, cerqui ficar en el centre a la Mare de Déu. Que les dos advocacions us acompanyin sempre i que ens ajudin a viure cada dia millor el missatge de Jesucrist i a no tenir por, no tenir cap vergonya, de dir-ho i comentar-ho amb tothom amb els qui estigueu.

Gràcies per l'acte, per la presència i per les pregàries.

● Programa del concert ofert per la Coral L'Estel del Cercle de Belles Arts de Lleida

La Coral l'Estel del Cercle de Belles Arts va acceptar des del primer moment, poder participar en el certamen i poder oferir el seu concert a la Mare de Déu i a tots els assistents. És així, segons van comentar, com vien molt adient clausurar els actes de celebració dels seus 35 anys de vida.

Fundada l'any 1982, va sorgir d'una idea dels pares dels alumnes del col·legi de les Dominiques de Lleida. Més tard amb motiu de l'estructuració del centre educatiu, s'incorporà al Cercle de Belles Arts de Lleida. La Coral ha estat dirigida per la Carme Vidal, l'Enric Navàs, la Rosa Mari Pujol i, actualment, per Gemma Maria Naranjo Yuste. Li acompanya al piano M. Carme Papasseit. Encara hi ha cantaires que són fundadors de la Coral.

Les seves interpretacions estan vinculades als actes culturals de Lleida, per causes benèfiques, actes de solidaritat i col·laboració en diversos esdeveniments de la ciutat. Pertany a la

Federació Catalana d'Entitats Corals, FCEC, Federació que aquest any ha rebut la Creu St. Jordi.

Entre les seves actuacions destaquen les de París en dues ocasions, organitzades per la UNESCO; la participació en l'òpera *L'arca de Noè* i *El Cant de la Sibilla* a la Seu Vella, i la intervenció en el Festival Internacional d'Advent a la ciutat de Praga. També ha actuat en els actes de celebració del seu 25è aniversari amb l'Orquestra Julià Carbonell i les diverses corals de Lleida.

Dins del Festival d'Advent a Londres al 2015, va participar en la cantada de *El Messies de Haendel* al Royal Albert Hall. Ha cantat en els concerts participatius organitzats per La Caixa de *El Messies de Haendel*, *Carmina Burana* i el darrer dels *Grans Cors d'òpera*.

El seus membres consideren que el millor de tot és el gaudi i la satisfacció de cantar per tot arreu i d'anar preparant noves actuacions. Tot i que en el curs (2017/2018) van celebrar el 35è aniversari, no han tancat encara la festa doncs cada vegada que canten ho celebren encara de nou. El seu repertori és variat, polifònic, religiós i popular de diferents èpoques i estètiques musicals.

Coral l'Estel del Cercle de Belles Arts

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

© El programa que la Coral L'Estel va oferir, fou el següent:

Programa del Concert

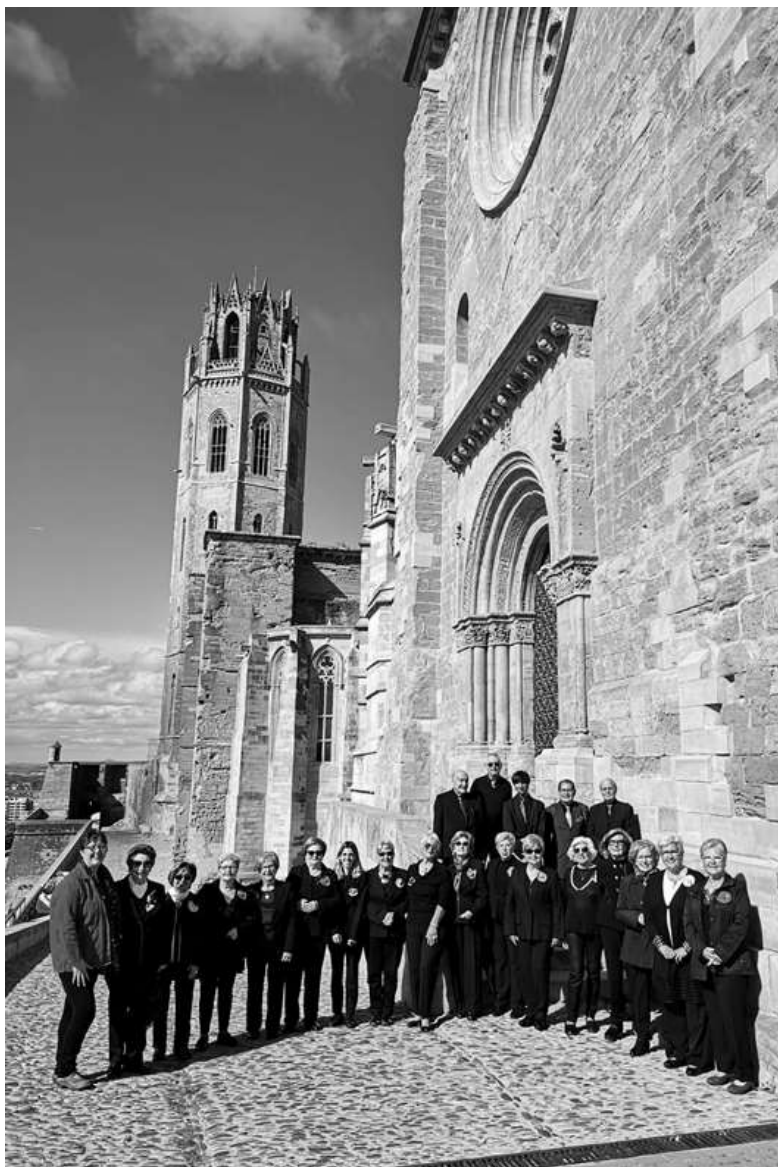
- *Gelosa d'una gavina* (havanera)
- *Pare* (JM Serrat)
- *Paraules d'amor* (JM Serrat)
- *La vie en rose* (popularitzada per Edith Piaff)
- *Sota el cel de París*
- *Marxa Austríaca*
- *This little light of mine* (Spiritual Song)
- *Kumbaya* (Spiritual song)
- *La jove* (sardana)
- *El til·ler* (F. Shubert)
- *Down By the Salley Gardens* (cançó celta)
- *Heal the World*
- *La cançó més Bonica del Món*

Mª Carme Papasseit (piano)

Gemma M Naranjo Yuste (Directora)

El concert d'aquesta edició del certamen es va realitzar al paranimf de l'Acadèmia Mariana

Els membres de la Coral l'Estel a la Seu Vella de Lleida.

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

Diferents moments del concert que oferí la Coral l'Estel per obsequiar la Mare de Déu. En la de dalt la directora fa cantar els assistents (les autoritats en primera fila)

La Mare de Déu de l'Acadèmia a l'oratori de l'Acadèmia Mariana de Lleida.

GOIGS A LA MARE DE DÉU DE L'ACADÈMIA

—LA VERGE BLANCA—

amb motiu del cinquantenari de la seva proclamació com a
Patrona de la ciutat de Lleida

De Jessè florida branca,
ran del Segre, en bell esclat:
*Ajudeu-nos, Verge Blanca,
guia i llum de la ciutat.*

Sou a Lleida llantia encesa
a trenc d'alba al cim més alt,
de tota art i saviesa
resplendeix vostre casal
i a la plana oberta i franca
hi teniu el tron daurat:

Ajudeu-nos...

Sou l'estel més pur que brilla
de Déu Pare en el cel blau,
Mare, Immaculada i Filla,
perquè Ell pot i vol, i escat; canal d'or, mare admirable,
tota Lleida us ha aclamat:

Ajudeu-nos...

Vostre falda és el sagrari
de Déu Fill, el Verb i el Sol;
van al vostre santuari
mil poetes en estol;
de bell nou cada any Sou Reina
d'un bell claustre i heretat:

Ajudeu-nos...

L'Esperit Espòs, Maria,
és amb vós dolçor de mel;
són un doll de poesia

tots els àmbits sota el cel;
l'Acadèmia Mariana,
jardi en flor i hort segellat:

Ajudeu-nos...

Nostra terra resplendia
de prohoms i cavallers,
Terra Ferma que floria
verd de palmes i flors;

flor primera de magnoli,
hi neix la Universitat:

Ajudeu-nos...

Puix sou Blanca, neta i pura,
us invoquem prop de Déu
vostres fills en la malura,
gueres, pestes, fams arreu;
vostre poble mai no es tancia
al futur ni al temps passat:

Ajudeu-nos...

Mariats i sobiranes,
beneu el firmament
de les terres catalanes
d'orient fins a ponent;
deu-li arrels a nostra terra
d'esperit i veritat:

Ajudeu-nos...

Ja que Lleida us aclamava
la Patrona del seu cor
i amorosa es consagrava
fillal al vostre honor;
deu-nos fruits al camp i feu-nos
fills de Déu en llibertat:

Ajudeu-nos...

Puix que sou fruitada branca
que del cel ens ha baixat:
*Ajudeu-nos, Verge Blanca,
guia i llum de la ciutat.*

Lleida: Antoni Fortuny i Fella - Música: Jordi Miquel i Benavent, poeta.

PREGUEM

Senyor, per la immaculada Concepció de la Verge Maria vau preparar una mansió digna del vostre Fill. Vós que, prevenint la mort que ell havia de sofrir, la preservàreu de tota màcula concediu als qui la venenem sota el títol de l'Acadèmia de poder arribar, purificats, fins a vós. Per nostre Senyor Jesucrist.

La publicació d'aquest llibre ha estat
possible gràcies a la
Diputació Provincial de Lleida
que ha assumit la seva edició.

Diputació de Lleida
municipis, territori i tu

Certamen per honorar la Mare de Déu de la Cabeza

